

Załącznik do
UCHWAŁY NR XX/188/2020
RADY MIEJSKIEJ W IZBICY KUJAWSKIEJ
z dnia 06.04.2020

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

III wersja

Izbica Kujawska, 6 kwietnia 2020

Dokument powstał w wyniku projektu
realizowanego w okresie 1 września 2016 r. do 15 listopada 2017 r.
pn. „Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata
2017-2023”, dofinansowanego ze środków
Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi ...	9
2. Uproszczona diagnoza gminy	19
3. Obszar zdegradowany gminy	25
3.1. Uwagi wstępne	25
3.2. Delimitacja obszaru gminy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego	27
3.3. Podsumowanie i przedstawienie graficzne obszaru zdegradowanego ..	41
4. Obszar rewitalizacji gminy	44
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji gminy	48
5.1. Szczegółowa diagnoza podobszaru miejskiego	48
5.2. Szczegółowa diagnoza podobszaru wiejskiego	59
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	71
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	75
8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	87
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem	97
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	104
10.1. Udział różnych grup interesariuszy na etapie opracowywania Programu	104

10.2. Przewidywane sposoby włączenia interesariuszy w proces zarządzania Programem na obszarze rewitalizacji	107
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów /przedsięwzięć rewitalizacyjnych	110
12. System zarządzania realizacją Programu	115
12.1. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu i sposób koordynacji działań	115
12.2. Harmonogram działań oraz system informacji i promocji Programu powiązany z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji	118
13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu	120
13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań	120
13.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu	122
ZAŁĄCZNIK. Przebieg i efekty działań w zakresie uspołecznienia procesu przygotowania Programu	123

Wprowadzenie

Rewitalizacja rozumiana jest obecnie jako proces wyprowadzania stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie. Ma być prowadzona przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.¹

Niniejszy „Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023” (dalej zwany Programem lub PR) stanowi wieloletni program działań rewitalizacyjnych w różnych sferach (przede wszystkim społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej), zmierzający do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji wyznaczonego na części miasta i gminy Izbica Kujawska. Dokument ten stanowi narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji, między innymi określa zakres niezbędnego wsparcia procesów rewitalizacji ze środków publicznych, w tym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WK-P 2014-2020).

Program został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym², zgodnie z art. 52 ustawy o rewitalizacji, umożliwiającym (do końca 2023 r.) realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.

W dokumencie uwzględniono wymogi określone załączniku nr 10 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: SZOOP) pt. „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” (dalej: Zasady regionalne). Wzięto pod uwagę również Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, zatwierdzone przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju 2 sierpnia 2016 r. (dalej: Wytyczne ministerialne) oraz Poradnik „Jak poprawnie napisać

¹ Por. art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), tj. z dnia 11 maja 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023).

² Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. Nr 16, poz. 95), tj. z dnia 15 września 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1875).

program rewitalizacji umożliwiający uzyskanie dofinansowania interwencji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020?”.

Program został opracowany w układzie wymaganym przez Zasady regionalne, które określiły, że w przypadku starania się o wsparcie na rewitalizację ze środków RPO WK-P 2014-2020 dokument ten musi zawierać co najmniej następujące elementy:

- 1) opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
- 2) uproszczoną diagnozę gminy z wnioskami,
- 3) obszar zdegradowany gminy,
- 4) obszar rewitalizacji gminy,
- 5) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji,
- 6) wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- 7) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- 8) listę planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- 9) mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami /przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR,
- 10) mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
- 11) szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- 12) system zarządzania realizacją programu rewitalizacji,
- 13) system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR.

Prace nad Programem przebiegały w ramach projektu pn. „Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023”, który uzyskał dotację ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w konkursie ogłoszonym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Ministra Rozwoju na przygotowanie programów rewitalizacji jako dokumentów podstawowych dla prowadzenia procesów zmierzających do rewitalizacji obszarów zdegradowanych i służących rozwiązywaniu

problemów rewitalizacyjnych na obszarach wymagających szczególnej interwencji, z uwzględnieniem specyfiki i uwarunkowań poszczególnych gmin.³

W celu zapewnienia prawidłowego, terminowego oraz efektywnego przygotowania, a następnie wdrożenia Programu Zarządzeniem Nr 99/2016 Burmistrza Izbicy Kujawskiej z dnia 12 kwietnia 2016 r.⁴ został powołany interdyscyplinarny zespół ds. wsparcia procesu opracowania programu rewitalizacji, funkcjonujący pod nazwą Zespołu Rewitalizacji. Dużą rolę odegrali także wyłonieni przez Gminę eksperci - dr Aranka Ignasiak-Szulc oraz dr Mariusz Czupich, którym powierzono zadania merytoryczne związane z wypracowaniem poszczególnych elementów Programu oraz wsparcie procesu jego uspołecznienia.

Szerokie uspołecznienie, tj. włączenie lokalnych interesariuszy rewitalizacji w proces jego opracowania zostało uznane nie tylko za wymóg formalny, lecz przede wszystkim za warunek zapewniający wypracowanie Programu w wysokim stopniu odpowiadającego specyfice Gminy i lokalnym potrzebom, co zapewnić ma także jego późniejszą efektywną realizację. Już w trakcie prac wstępnych (podczas sporządzania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy) przeprowadzone zostały warsztaty z udziałem tzw. lokalnych liderów rewitalizacji oraz badanie ankietowe adresowane do ogółu interesariuszy rewitalizacji, w szczególności mieszkańców gminy, którego celem było wskazanie czynników, obszarów i zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy Izbica Kujawska. Wśród działań mających na celu zachowanie zasady partycypacji społecznej wymienić można chociażby: organizację spotkań otwartych z mieszkańcami, przeprowadzanie konsultacji i umożliwienie zgłaszania uwag do wypracowanych części Programu, prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej i edukacyjnej z zakresu rewitalizacji (np. dyżury eksperckie, godziny konsultacyjne), szerokie wykorzystanie elementów promocji (wydruk ulotek, artykuł prasowy). Informacje uzyskane w trakcie badań opinii przedstawicieli lokalnej społeczności oraz podczas konsultacji pozwoliły zweryfikować rozważania oparte na danych statystycznych⁵ zawarte w części diagnostycznej Programu.

Druga, zrewidowana, wersja Programu została przyjęta 12 kwietnia 2018 r., co wynikało z potrzeby uwzględnienia w jego treści uwag przedstawionych przez Zespół ds.

³ [<http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/wiadomosc/oglaszamy-konkurs-konkursie-dotacji-na-przygotowanie-lub-aktualizacje-programow-rewitalizacji>].

⁴ ZARZĄDZENIE Nr 99/2016 BURMISTRZA IZBICY KUJAWSKIEJ z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie powołania Zespołu Rewitalizacji na terenie Gminy Izbica Kujawska [<http://www.bip.izbicakuj.pl/upload/zarz.99.16zzz.pdf>].

⁵ Analizy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, które posłużyły do delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji, a także do sporządzenia stosownych ich diagnoz zostały przeprowadzone na podstawie danych statystycznych pozyskanych z Banku Danych Lokalnych oraz od instytucji publicznych (jak np. Powiatowy Urząd Pracy, ewidencje gminne) najbardziej aktualnych na moment opracowywania Programu (stan na 31.10.2016 r.).

rewitalizacji powołany przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla oceny i weryfikacji programów rewitalizacji. Zmiany objęły m.in. korektę merytoryczną wskaźników będących podstawą delimitacji obszaru rewitalizacji (w odniesieniu do obszarów wiejskich gminy) i poprawę zauważonych usterek. Ze względu na charakter tych zmian niezbędne stało się przeprowadzenie w dniach 5-11 kwietnia 2018 r. dodatkowych konsultacji internetowych stanowiących element uspołecznienia procesu opracowania skorygowanej treści dokumentu, w szczególności w zakresie poprawności przyjętych podstaw delimitacji obszaru zdegradowanego na terenach wiejskich gminy oraz aktualizacji listy planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Niniejszy dokument stanowi trzecią wersję Programu. W końcu 2019 r. potwierdzono, że zaplanowana pierwotnie inwestycja adaptacji (na cele związane z rewitalizacją) budynku wikliniarni jest niemożliwa ze względów formalnych (wymogi konserwatorskie) i ekonomicznych (koszt ewentualnych prac). W związku z tym, budynek ten nie będzie mógł być wykorzystany na cele rewitalizacji w mieście Izbica Kujawska. Konieczne stało się zweryfikowanie i ewentualne zastąpienie wskaźnika przestrzenno-funkcjonalnego stanowiącego podstawę delimitacji obszaru rewitalizacji w mieście. Ze względu na znaczny upływ czasu, a także mając na względzie wymogi formalne delimitacji obszarów zdegradowanych, pozyskano także aktualne (dostępne w grudniu 2019 r.) dane obrazujące sytuację społeczną na tym obszarze. Na ich podstawie dokonano aktualizacji delimitacji obszaru zdegradowanego/rewitalizacji w mieście. W wyniku jej przeprowadzenia wyznaczony pierwotnie obszar zdegradowany nie uległ zmianie. Następnie dokonano aktualizacji i dostosowania tekstu dokumentu. Ze względu na zmianę wskaźników będących podstawą delimitacji obszaru rewitalizacji na terenie miasta (w szczególności zastosowanie nowego wskaźnika funkcjonalno-przestrzennego), niezbędne stało się przeprowadzenie w dniach 28 lutego – 13 marca 2020 r. dodatkowych konsultacji internetowych stanowiących element uspołecznienia procesu opracowania skorygowanej treści dokumentu, w szczególności w zakresie poprawności przyjętych podstaw delimitacji obszaru zdegradowanego na terenie m. Izbica Kujawska oraz aktualizacji listy planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zestawu wskaźników dla Programu.

1. Opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program rewitalizacji jest jednym z dokumentów programowych, który realizuje założenia lokalnej polityki rozwoju i stanowi podstawę prowadzenia działań podejmowanych przez interesariuszy rewitalizacji na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki z zakresu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych.⁶ Funkcjonujący w prawie nakaz działania w sposób kompleksowy i zintegrowany terytorialnie oznacza, że musi on być spójny z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi, w szczególności w zakresie przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem niektórych kategorii problemów (w niniejszym przypadku głównie społecznych, gospodarczych oraz w nieco mniejszym stopniu przestrzenno-funkcjonalnych). W szczególności dotyczy to dokumentów obowiązujących na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym (gminnym i powiatowym). Określenie powiązań z pozostałymi dokumentami (szczebla regionalnego, krajowego, czy nawet wspólnotowego) ma charakter jedynie uzupełniający.

Biorąc powyższe pod uwagę, w pierwszej kolejności należy więc określić powiązanie Programu z lokalną strategią rozwoju. Obowiązująca w momencie uchwalania niniejszego Programu **Strategia rozwoju gminy Izbica Kujawska na lata 2016 – 2020** została przyjęta 15 lutego 2017 r.⁷ We Wprowadzeniu do analizowanej Strategii stwierdzono, że dokument ten „jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, określającym obszary, cele i grupy działań interwencji polityki rozwoju, prowadzonej na terenie gminy”. W założeniu to temu dokumentowi, jako głównemu dokumentowi strategicznemu, mają być podporządkowane inne strategie branżowe, w tym opracowywany Program.

W Strategii zauważono potrzebę realizacji zarówno działań infrastrukturalnych, jak i miękkich (rozumianych potocznie jako związane z rozwojem kapitału ludzkiego, a w przypadku finansowania ze źródeł UE, funduszem wiodącym będzie Europejski Fundusz Społeczny, dalej: EFS). Wśród celów operacyjnych wyznaczonych dla Celu strategicznego nr 4 Racjonalne gospodarowanie przestrzenią (obszar strategiczny: INFRASTRUKTURA - wysokiej jakości przestrzeń i infrastruktura techniczna) znalazły się m. in.: 1. Odnowa i

⁶ Por. art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

⁷ Por. UCHAWAŁA NR XXIX/171/17 RADY MIEJSKIEJ W IZBICY KUJAWSKIEJ z dnia 15 lutego 2017 r. [<http://www.izbicakuj.pl/upload/uchwala171,17.pdf>].

estetyzacja miasta Izbica Kujawska oraz miejscowości wiejskich oraz 2. Odnowa miejscowości dotkniętych problemami przestrzennymi, między innymi: Izbica Kujawska, Chotel, Martanowo, Nowa Wieś, Wietrzychowice, Mchówek, Błenna, Świszewy, Szczkowo. Natomiast w ramach celów odnoszących się do obszaru strategicznego „SPOŁECZEŃSTWO - stały wzrost jakości kapitału ludzkiego i społecznego” za szczególnie w kontekście opracowywanego Programu uznać należy:

- cel strategiczny 2: Podnoszenie kwalifikacji dorosłych mieszkańców gminy,
- cel strategiczny 4: Wspieranie integracji społecznej i rozwój oferty spędzania czasu wolnego,
- cel strategiczny 5: Rozwiązywanie problemów społecznych (*niepełnosprawni, ubodzy, wykluczeni, bezrobotni*).

Wśród celów operacyjnych ostatniego z przywołanych celów wyróżniono m. in. rewitalizację miejscowości dotkniętych problemami społecznymi, między innymi: Izbica Kujawska, Chotel, Martanowo, Nowa Wieś, Wietrzychowice, Mchówek, Błenna, Świszewy, Szczkowo.⁸ Oba analizowane powiązane ze sobą dokumenty odnoszą się również do obszaru związanego z gospodarką, chociaż Strategia obejmuje znacznie szersze spektrum działań z zakresu m. in. tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości czy wzmocnienia lokalnego rynku pracy. Niewątpliwie jednak zaplanowane w ramach niniejszego Programu działania z tego zakresu zapewnią osiągnięcie również celów z zakresu stworzenia warunków dla rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki, np. poprzez podnoszenie kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Biorąc pod uwagę powyżej przywołane cele zapisane w Strategii, wykazać można, że projekty, których realizacja nastąpi w ramach niniejszego Programu (np. projekty tworzące bazę dla działań z zakresu aktywizacji i integracji społeczno-gospodarczej, działania szkoleniowe i promujące aktywne postawy i kreujące pozytywne wzorce spędzania czasu wolnego, opieki i kultywowania lokalnych tradycji) wpisują się w ich zakres. Reasumując, niniejszy Program poprzez koncentrację działań na obszarach zdegradowanych, których dotyczy znaczna część problemów społeczno-gospodarczych, będzie narzędziem realizacji znacznej części celów strategicznych i operacyjnych gminy wyszczególnionych w jej najważniejszym dokumencie strategicznym. Analizowana Strategia wskazuje wręcz

⁸ Zauważyć należy, że na tej liście znalazły się – za wyjątkiem sołectwa Helenowo - wszystkie jednostki, które znalazły się w granicach wyznaczonego w niniejszym Programie obszaru rewitalizacji. Lista zawarta w Strategii jest dłuższa, ponieważ była stworzona bez uwzględnienia zasad stosowanych w niniejszym dokumencie (m. in. bez uwzględnienia limitów powierzchni i liczby ludności).

przykładowe działania i wskaźniki jej realizacji (choć bez podania ich docelowej wartości), a wobec zgodności obu dokumentach we wszystkich ww. sferach realizacji należy uznać, że osiągnięcie wskaźników określonych w niniejszym Programie w całości mieści się w realizacji Strategii. W tab. 1 zaprezentowano wybór celów strategicznych, proponowanych w Strategii przedsięwzięć (celów operacyjnych) i wskaźników monitorowania, które szczególnie wpisują się w niniejszy Program wraz z wpisującymi się w ich zakres projektami rewitalizacyjnymi przewidzianymi do realizacji do 2023 r.

Tabela 1. Projekty rewitalizacyjne w powiązaniu z celami strategicznymi i operacyjnymi oraz wskaźnikami ich monitorowania wg Strategii rozwoju gminy Izbica Kujawska na lata 2016-2020

WYBRANY CEL STRATEGICZNY	WYBRANY CEL OPERACYJNY	WYBRANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA	POWIĄZANE PROJEKTY REWIT. Z LISTY PODSTAWOWEJ
Obszar strategiczny: INFRASTRUKTURA			
Cel strategiczny 4: Racjonalne gospodarowanie przestrzenią	Nr 1: Odnowa i estetyzacja miasta Izbica Kujawska oraz miejscowości wiejskich. Nr 2: Odnowa miejscowości dotkniętych problemami przestrzennymi, między innymi: Izbica Kujawska, Chotel, Martanowo, Nowa Wieś, Wietrzychowice, Mchówek, Błenna, Swiszewy, Szczkowo. Nr 5: Realizacja funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznych.	- Liczba zrealizowanych przestrzeni publicznych; - Liczba osób zamieszkujących bądź korzystających z odnowionych obszarów/obiektów.	- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Błennie oraz w Świeszewach, na rzecz ich wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 2); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku, na rzecz ich wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 3)
Cel strategiczny 5: Ochrona środowiska oraz miejsc cennych przyrodniczo i kulturowo	Nr 3: Działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej na obszarze gminy, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. Nr 5: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Nr 6: Renowacja, remont obiektów zabytkowych.	- Liczba wyremontowanych obiektów zabytkowych; - Liczba wyremontowanych obiektów zabytkowych.	- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1)
Obszar strategiczny: SPOŁECZEŃSTWO			
Cel strategiczny 4: Wspieranie integracji	Nr 1: Pielęgnowanie bogactwa kulturowego oraz tożsamości lokalnej i regionalnej.	- Liczba oddolnych inicjatyw społecznych; - Liczba	- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

<p>społecznej i rozwój oferty spędzania czasu wolnego</p>	<p>Nr 2: Promowanie i wspieranie lokalnych animatorów kultury oraz lokalnych artystów i twórców. Nr 6: Modernizacja placówek kultury działających w gminie i ich wyposażenia, w tym świetlic wiejskich, bibliotek. Nr 7: Rozwijanie oferty kulturalnej dla osób starszych. Nr 8: Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.</p>	<p>zmodernizowanych placówek kultury działających w gminie.</p>	<p>Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Błennie oraz w Świeszewach, na rzecz ich wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 2); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku, na rzecz ich wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 3); - Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska (projekt 5); - „Aktywny senior” (projekt 6); - „Bądźmy aktywni” (projekt 7)</p>
<p>Cel strategiczny 5: Rozwiązywanie problemów społecznych (niepełnosprawni, ubodzy)</p>	<p>Nr 1: Rozwój edukacji społecznej w zakresie identyfikacji i reagowania na problemy społeczne oraz sposobów ich rozwiązywania. Nr 2: Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach i miejscach publicznych. Nr 3: Wsparcie i rozwój instytucjonalnych form pomocy społecznej oraz placówek wsparcia dziennego. Nr 4: Podnoszenie poziomu pracy podmiotów polityki społecznej. Nr 5: Rozwój pomocy i działań wspierających rozwiązywanie problemów przemocy rodzinnej i uzależnień, w szczególności wśród dzieci i młodzieży Nr 6: Rewitalizacja miejscowości dotkniętych problemami społecznymi, między innymi: Izbica Kujawska, Chotel, Martanowo, Nowa Wieś, Wietrzychowice, Mchówek, Błenna, Świeszewy, Szczkowo. Nr 7: Współpraca wszystkich instytucji w zakresie walki z zachowaniami patologicznymi.</p>	<p>- Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej/100 mieszkańców; - Liczba pracowników socjalnych biorących udział w szkoleniach; - Liczba osób zamieszkujących bądź korzystających z zrewitalizowanych obszarów/obiektów.</p>	<p>- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Błennie oraz w Świeszewach, na rzecz ich wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 2); - Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku, na rzecz ich wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej (projekt 3); - Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy (projekt 4); - Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska (projekt 5); - „Aktywny senior” (projekt 6); - „Bądźmy aktywni” (projekt 7)</p>

			7); - Zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm. Izbica Kujawska (projekt 8)
Obszar strategiczny: GOSPODARKA			
Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	Nr 2: Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) w zakresie poszerzania oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców.	- Utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców w gminie.	- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1); - Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy (projekt 4); - Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska (projekt 5)
Cel strategiczny 2: Wzmocnienie lokalnego rynku pracy	Nr 1: Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców gminy. Nr 4: Wspieranie szkoleń i doradztwa w zakresie przedsiębiorczości, w tym dotyczących zakładania i prowadzenia własnego biznesu.	- Liczba szkoleń dla lokalnych przedsiębiorców; - Liczba szkoleń dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą na terenie Gminy.	- Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania (projekt 1); - Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy (projekt 4); - Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska (projekt 5)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju gminy Izbica Kujawska na lata 2016-2020 (s. 53-55 oraz 57-59).

Kolejnym dokumentem planowania lokalnego jest obowiązujący w gminie **Lokalny Program Rozwoju Gminy i Miasta Izbica Kujawska na lata 2013-2020** (dalej: LPR). Analizowany dokument zawiera m. in. określenie kierunków strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań polityki społecznej dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych. Wg LPR podstawowym problemem gminy jest jej niezadowalająca kondycja gospodarcza, która m. in. wynika z niskiej aktywności gospodarczej mieszkańców (w sferze gospodarczej) oraz niskiego poziomu życia mieszkańców. W LPR dostrzeżono również kluczowy dla opracowywanego Programu problem wysokiej liczby bezrobotnych i osób żyjących na skraju ubóstwa. Wśród

działań, które będą ukierunkowane na walkę z tymi problemami wymieniono szereg projektów, np. termomodernizacyjne, budowy, remonty i modernizację (świetlicy, przedszkola, infrastruktury społeczno-rekreacyjnej, przestrzeni określonych jako zdegradowane, np. renowacja zespołu parkowo-dworskiego w miejscowości Mchówek) oraz wprost realizację projektu pt.: Rewitalizacja miejscowości na obszarach miejskich. W LPR brak natomiast działań o charakterze miękkim, wszelkie projekty w tym względzie zaplanowane w niniejszym Programie znacząco wspomogą osiągnięcie celów rozwojowych LPR.

Ze względu na wyznaczenie podobszaru rewitalizacji również na terenach wiejskich i wobec wprowadzenia w obecnej perspektywie finansowej tzw. mechanizmu wielofunduszowości otworzyły się nowe możliwości dla Lokalnych Grup Działania (dalej: LGD), które oprócz środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dalej: PROW na lata 2014-2020) będą miały do dyspozycji także środki RPO WK-P na lata 2014-2020. W zakresie działań infrastrukturalnych będzie to Dz. 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, a w zakresie działań społecznych (projekty miękkie) Dz. 11.1. Włączenie społeczne na obszarach objętych Lokalną Strategią Rozwoju (dalej: LSR). Realizacja niniejszego Programu będzie wymagała zachowania zgodności z LSR i realizacji wskaźników rozwojowych określonych w tym dokumencie. Gmina Izbica Kujawska jest jedną z 13 gmin LGD Dorzecza Zgłowiączki⁹, stąd też analizowaną LSR będzie **Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki**, przyjęta przez Walne Zgromadzenie Członków w dniu 21 października 2016 r.¹⁰

Wśród celów szczegółowych analizowanego dokumentu wyróżnić można cele, które pozostają w spójności z działaniami rewitalizacyjnymi zaplanowanymi w niniejszym Programie, a najważniejszym źródłem finansowania działań podejmowanych dla ich realizacji będzie: RPO WK-P na lata 2014-2020 w ramach osi priorytetowej 7 - Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, działanie 7.1. - Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. W ramach osi priorytetowej 11 - Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, działanie 11.1. Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR przewidziano realizację istotnych z punktu widzenia procesu rewitalizacji, typów projektów, np. działania na rzecz osób zagrożonych

⁹ [<http://www.kujawiaki.pl/charakterystyka-obszaru.html>].

¹⁰ Por. Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1/X/2016 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki z dnia 21.10.2016 r. [http://www.kujawiaki.pl/images/strategia_2014_2020/lsr_dorzecza_zglowiaczki_-_21.10.2015.pdf].

ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak chociażby aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne). Oba wskazane działania stanowią podstawowe źródło finansowania projektów rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w ramach niniejszego Programu (w szczególności w stosunku do obszarów wiejskich, jednak częściowo będą one realizowane także w Izbicy Kujawskiej). Istotną zasadą niniejszego Programu jest zapewnienie komplementarności finansowej. Wspomnieć więc należy, że z PROW (działanie LEADER, cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”, w ramach priorytetu 6 „Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”) wspierane będzie m. in. podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodów. Stanowi to działanie komplementarne do przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukierunkowanych na aktywizację społeczno-gospodarczą. Niniejszy Program służy osiągnięciu przede wszystkim następujących celów szczegółowych:

- 1.2 Wzmocnienie szans na rynku pracy grup defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem;
- 2.1 Poprawa stanu i rozwój infrastruktury umożliwiający realizowanie aktywności społecznej mieszkańcom obszaru LSR;
- 2.2 Tworzenie i rozwój oferty aktywizacyjnej i integracyjnej mieszkańców obszaru LSR.

Analizując powiązanie niniejszego Programu z LSR stwierdzić należy, że PR przyczyni się do osiągnięcia ww. celów (ogólnych i szczegółowych), a co za tym idzie w ramach projektów rewitalizacyjnych osiągniętych zostanie szereg wskaźników LSR (zob. tab. 2).

Tabela 2. Wskaźniki LSR osiągnięte w ramach projektów rewitalizacyjnych

WYBRANE CELE SZCZEGÓŁOWE LSR	WSKAŹNIKI PRODUKTU	WSKAŹNIKI REZULTATU
	REALIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	
Cel ogólny 1. Wspieranie przedsiębiorczości oraz podniesienia kompetencji i aktywności zawodowej społeczności objętej LSR		
1.2 Wzmocnienie szans na rynku pracy grup defaworyzowanych oraz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie;	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu; - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z

		pracującymi na własny rachunek.
Cel ogólny 2. Wzrost udziału społeczności lokalnej w życiu społecznym i kulturalnym na obszarze LG		
2.1 Poprawa stanu i rozwój infrastruktury umożliwiający realizowanie aktywności społecznej mieszkańcom obszaru LSR; 2.2 Tworzenie i rozwój oferty aktywizacyjnej i integracyjnej mieszkańców obszaru LSR	- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach; - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie; - Liczba inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych podmiotów z terenu LGD.	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów; - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna.

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSR (s. 57-63).

Pomocą przy osiągnięciu celów rewitalizacji w zakresie zapewnienia źródeł dochodów dla ludności uzależnionej od świadczeń pomocy społecznej może być także turystyka, stąd podkreślić należy możliwość pośredniego oddziaływania Programu na rzecz urzeczywistnienia Celu ogólnego 3 - Rozwój turystyki i agroturystyki oraz podniesienie jakości życia mieszkańców w obszarze komunikacji, rekreacji i wypoczynku, ze względu jednak na brak efektów bezpośrednich przewidzianych do osiągnięcia w ramach projektów rewitalizacyjnych – nie ujęto w powyższej tabeli wskaźników LSR dot. tego celu.

Podkreślenia wymaga że ze względu na zasady prowadzenia polityki terytorialnej w województwie kujawsko-pomorskim, przedsięwzięcia/projekty realizowane w ramach niniejszego Programu będą powiązane także z tymi, realizowanymi na szczeblu ponadlokalnym, tj. na tzw. Obszarach Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ORSG), które stanowią trzeci poziom polityki terytorialnej, wdrażany w ramach obszarów funkcjonalno-przestrzennych, jakimi są powiaty z charakterystycznymi dla nich procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi. Mają one zapewnić prawidłową współpracę lokalnych społeczności miast i gmin powiatu, zarówno przy ustalaniu wspólnych celów, jak ich pełnej realizacji – co jest zgodne z zasadą zintegrowanego zarządzania rozwojem. Pozwoli to w pełni wykorzystać wszystkie znaczące potencjały, rozwiązywać najważniejsze problemy, a także skutecznie kształtować klimat prorozwojowy w wymiarze nie tylko lokalnym.

Gmina Izbica Kujawska jest ORSG Gmin Powiatu Włocławskiego, obejmującego sześć, spośród trzynastu gmin powiatu ziemskiego włocławskiego, położonych w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Ze względu na powyższe, przeanalizowania pod kątem powiązań wymaga także **STRATEGIA ROZWOJU Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gmin powiatu włocławskiego**.

Analizowany dokument jest wyrazem nowego podejścia w polityce spójności na lata 2014-2020 opartego o wymiar terytorialny, nie oparty jedynie na granicach

administracyjnych, lecz na podejściu funkcjonalnym – odnoszącym się do potencjałów i barier rozwoju. Misją ORSG jest: „Współpraca ponad granicami administracyjnymi, która polegać będzie na pokonywaniu problemów i wykorzystywaniu potencjału dla wzrostu jakości życia mieszkańców gminy Baruchowo, Boniewo, Chodecz, Izbica Kujawska, Lubień Kujawski, Lubraniec”. Zauważyć więc należy zbieżny cel działań ulokowany w sferze społecznej. Sama Strategia za cel główny przyjęła: „Efektywne wykorzystanie potencjału i wzrost jakości kapitału społecznego dla przyspieszenia rozwoju gospodarczego południowej części powiatu włocławskiego”. Realizacji celu głównego służyć będą cele rozwojowe, które to jednoznacznie wskazują działania służące z jednej strony przeciwdziałaniu zdiagnozowanym problemom, z drugiej strony wykorzystaniu wskazanego potencjału, a mianowicie:

- Konkurencyjna gospodarka zbudowana na racjonalnym wykorzystaniu walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- Kreatywne społeczeństwo korzystające z usług na najwyższym poziomie;
- Rozwinięta infrastruktura techniczna i komunalna funkcjonująca na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu.

Wszystkie 3 cele znalazły swe odzwierciedlenie w celach zaplanowanych w niniejszym Programie i dotyczą one podobnych sfer (działania z zakresu aktywizacji społeczno-gospodarczej oraz tworzące bazę dla nich projekty infrastrukturalne). Deklarowana w misji współpraca pozostaje również w zbieżności z zasadami realizacji niniejszego Programu opartego na szerokim uspołecznieniu i współpracy, co oznacza duże prawdopodobieństwo osiągnięcia efektów synergii poprzez realizację komplementarnych do zaplanowanych w niniejszym Programie przedsięwzięć (np. z zakresu szkolnictwa zawodowego, co wpisuje się w działania sprzyjające aktywizacji społeczno-gospodarczej). W analizowanym dokumencie założono, że w ramach ORSG realizowane będą zadania, które odpowiadają na zidentyfikowane problemy i potrzeby, muszą one być zgodne także z założeniami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 (zob. poniżej). Wśród wskaźników, które zaplanowano do osiągnięcia w analizowanej Strategii, a które są zbieżne do tych, zaplanowanych w niniejszym dokumencie zaliczyć należy (wskazano jedynie wskaźniki określone dla całego ORSG lub dla gminy Izbica Kujawska):

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu;

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.

Ze względu na lokalny charakter niniejszego dokumentu, przedstawiona powyżej analiza powiązań Programu z dokumentami lokalnymi i ponadlokalnymi jest wystarczająca do ukazania sposobu jego umocowania w systemie zarządzania strategicznego (nie ma potrzeby wskazania zbieżności w stosunku do strategii i planów funkcjonujących na szczeblu regionalnym, krajowym czy unijnym).

2. Uproszczona diagnoza gminy

Analizowana¹¹ gmina ma charakter miejsko-wiejski i jest położona w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, tworząc wraz z dwunastoma innymi gminami powiat włocławski. Składa się z 34 sołectw i 47 miejscowości. Ze względu na ościenne położenie w regionie, jej cechą charakterystyczną jest peryferyjność, co przejawia się m. in. w znacznych odległościach do największych miast województwa - Bydgoszczy i Torunia. Jednak dzięki położeniu Izbicy Kujawskiej w zasięgu dróg wojewódzkich, które poprzez sieć dróg krajowych prowadzą do węzła autostradowego A1, problem dostępności gminy do głównych ośrodków miejskich w regionie nie jest uważany za szczególnie istotny.

Sfera społeczna

Na koniec 2016 r. gminę Izbica Kujawska zamieszkiwało¹² 7 746 osób, z czego 51,3% stanowiły kobiety. Gmina odznacza się dość korzystną na tle województwa strukturą wieku ludności wg ekonomicznych grup wieku, jednak obserwuje się negatywny trend widoczny w całym regionie – starzenie się społeczeństwa¹³. W ostatnich latach w gmina notuje się także spadek liczby ludności (o 1,7% w stosunku do roku 2012, podczas gdy w powiecie włocławskim było to 0,7%, a w regionie 0,6%), co jest wynikiem zarówno ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji.

Gmina Izbica Kujawska boryka się także z innymi problemami społecznymi, takimi jak np. bezrobocie. Osoby bezrobotne w gminie Izbica Kujawska stanowią 14,2% ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym, co stanowi wartość znacząco wyższą od średniej w regionie (8,2%), ale zbliżoną do sytuacji w powiecie włocławskim (14,1%). Dodatkowym problemem jest wysoki udział bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy (37%), szczególnie widoczny na niektórych terenach wiejskich gminy (nawet 100% bezrobotnych w niektórych sołectwach pozostaje bez pracy ponad 24 miesiące). Na tle województwa gmina odznacza się także niekorzystną sytuacją materialną ludności. Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi w gminie 11,5% i jest wyższy niż

¹¹ Jeśli nie wskazano inaczej źródłem danych jest Główny Urząd Statystyczny (BDL, wg stanu na 31.12.2015 r.). Jeśli to było możliwe ze względu na statystykę GUS, część danych została zaktualizowana na dzień 31.12.2016 r., a następnie w ramach aktualizacji z 2020 r. na dzień 31.12.2018 r.

¹² Dane - GUS, BDL, stan na 31.12.2016 r. Na koniec 2018 r. liczba ludności uległa zmniejszeniu i wyniosła 7 677 osób.

¹³ Z danych GUS wynika, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym z roku na rok rośnie podobnie jak wskaźnik obciążenia demograficznego wskazujący stosunek liczby tych osób na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym - w 2011 r. były to 1294 os. (wskaźnik obciążenia 77,2), 2012 – 1307 os. (80,1), 2013 – 1323 os. (82,6), 2014 – 1356 os. (87,7), 2015 – 1377 os. (91,3), a na koniec 2016 było to już 1405 os. (96,4).

średnio w województwie, gdzie z pomocy korzysta jedynie 9,7% mieszkańców. Problem się pogłębia (np. pomocą w zakresie dożywiania objęto 754 osoby; co więcej na przestrzeni sześciu lat liczba rodzin, które objęto tą pomocą wzrosła z 40 w 2009 r. do 45 w 2014 r.).

W gminie funkcjonują placówki edukacyjne – szkoły podstawowe (Izbica Kujawska, Błenna) oraz średnie (Izbica Kujawska). Większość jednostek zapewniających mieszkańcom gminy dostęp do usług podstawowego rzędu zlokalizowanych jest w mieście Izbica Kujawska (urząd pocztowy, bank itp.). Opiekę zdrowotną zapewnia Ośrodek Zdrowia w Izbicy. Na terenie gminy prowadzona jest opieka nad ludnością starszą w formie usług opiekuńczych oraz pomocy sąsiedzkiej (20 osób z terenu miasta i 11 osób z gminy). W Izbicy Kujawskiej zlokalizowane jest również przedszkole samorządowe (65 miejsc, 100% wykorzystania). Bezpieczeństwo całej gminy zapewnia Posterunek Policji w Izbicy Kujawskiej (obsada - 9 policjantów).

Na terenie gminy widoczna jest działalność stowarzyszeń¹⁴ i innych organizacji pozarządowych (Ochotnicza Straż Pożarna - OSP, Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich) oferujących mieszkańcom różnorodny zakres zajęć aktywizacyjnych i integracyjnych, jednak cały czas jest on niewystarczający, toteż istnieje potrzeba rozszerzenia oferty, szczególnie dla młodzieży i ludności starszej. W mieście Izbica Kujawska funkcjonują dwie instytucje kultury skupione w Miejsko-Gminnym Centrum Kultury (M-GCK): Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury (M-GOK) oraz Biblioteka Publiczna, jednak instytucje te nie zaspakajają potrzeb mieszkańców gminy w zakresie aktywizacji społecznej, kultury i rozrywki, a ponadto zajmowany przez nie budynek nie jest dostosowany w pełni do pełnienia tych funkcji (wymaga remontu i adaptacji). Wynika to także z braku miejsca w ww. instytucjach na organizowanie większej ilości zajęć oraz niedopasowanego do potrzeb wyposażenia obu instytucji. Budynek Miejsko-Gminnego Centrum Kultury funkcjonuje od lata 1975 r. i od tego czasu pełni funkcję kulturalną. Obecnie ten obiekt socjalno-kulturalny składa się z Miejsko-Gminnego Centrum Kultury (MGCK), Biblioteki Publicznej, Przedszkola Samorządowego, gabinetu rehabilitacji, hotelu i lokali mieszkaniowych. Początkowo w miejscu gabinetu rehabilitacji była apteka. Stan techniczny obiektu jest dobry, jednak wymagający kompleksowej modernizacji. Sale będące częścią M-GCK nie są dostosowane do prowadzenia szkoleń czy spotkań. Sale

¹⁴ W Bazie organizacji pozarządowych województwa kujawsko-pomorskiego [<http://www.ngo.kujawsko-pomorskie.pl/index.php>] znajdują się 2 stowarzyszenia mające swoją siedzibę w gminie Izbica Kujawska, a mianowicie: Stowarzyszenie Ziemia Izbicka oraz Stowarzyszenie Osób i Rodzin Osób Niepełnosprawnych oraz Rodzin Patologicznych "Życliwe serce", jednak swą działalność lokuje tu więcej podmiotów, co zostało szerzej przedstawione w diagnozie szczegółowej.

wymagają wymiany instalacji elektrycznej, centralnego ogrzewania, stolarki okiennej, remontu podłóg, ścian, sufitów, a także doświetlenie pomieszczeń i przebudowy schodów.

W pozostałej części gminy jako ośrodki życia społecznego funkcjonują głównie świetlice wiejskie (Augustynowo, Długie, Skarbanowo) i budynki należące do OSP (np. remizy). W miejscowości Błenna i taką funkcję pełni budynek remizy, funkcjonuje tu również biblioteka publiczna (w szkole), a pozostałe remizy strażackie i budynki OSP zlokalizowane w miejscowościach¹⁵: Mchówek, Modzerowo, Naczachowo, Nowa Wieś, Pasieka, Świszewy, Świątosławice oraz Wietrzychowice. Ośrodkami życia społecznego są również: Parafia św. Stanisława Biskupa w Modzerowie, Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Księżnej Kujaw – Błenna oraz Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Izbicy Kujawskiej. Na terenie gminy organizowanych jest szereg wydarzeń kulturalnych, w których bierze udział łącznie kilkaset osób.¹⁶ Swoich zagorzałych sympatyków posiada również IV-ligowy Miejsko-Gminny Klub Sportowy Kujawianka Izbica Kujawska.

Sfera gospodarcza

W 2014 r. w gminie funkcjonowały 444 podmioty wpisane do rejestru REGON (stanowiły 0,2% podmiotów zarejestrowanych w województwie); w ostatnich 5 latach ich liczba malała, co jest zjawiskiem nienotowanym w tym okresie ani w powiecie, ani w województwie. W gminie zanotowano niekorzystną tendencję spadku liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą/1000 mieszkańców (wskaźnik ten w 2015 r. wyniósł 47 i jest niższy niż w powiecie włocławskim i w regionie - odpowiednio: 54 i 68).

Gmina Izbica Kujawska odznacza się niekorzystnymi warunkami rozwoju rolnictwa, co wynika z uwarunkowań naturalnych (gleby niskich klas bonitacyjnych). Działa tu ok. 15 gospodarstw wielkoobszarowych (powyżej 50 ha), brak dużych gospodarstw warzywniczych i sadowniczych. W miejscowości Zdzisławin znajduje się ferma drobiu.

Na terenie gminy i w jej sąsiedztwie (miejscowości Wietrzychowice i Gaj oraz Sarnowo w gminie Lubraniec), zachowały się unikatowe w skali kraju neolityczne grobowce kamienno-ziemne, co tworzy podstawę rozwoju gospodarki turystycznej na skalę ponadlokalną¹⁷. W gminie znajdują się również inne zabytki¹⁸, a dodatkowo potencjalną

¹⁵ OSP funkcjonuje również w Izbicy Kujawskiej.

¹⁶ Plenerowe imprezy cykliczne to m.in.: „Dożynki Gminno-Parafialne” i „PIKNIKOWA IZBICA” odbywające się na Stadionie Miejskim w Izbicy Kujawskiej; Festyn Archeologiczny „Wehikuł Czasu” w Wietrzychowicach; Turniej Orlika o Puchar Premiera, turnieje w piłkę siatkową i tenisa stołowego; zawody wędkarskie nad jeziorami.

¹⁷ Utworzony Uchwałą Nr XXV/143/06 Rady Gminy i Miasta Izbica Kujawska w dniu 18 lipca 2006 r. Park Kulturowy Wietrzychowice jest obecnie uznany za potencjał rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie markowych produktów turystycznych, służący realizacji celu strategicznego Tożsamość i dziedzictwo w *Strategii rozwoju województwa*

atrakcją może stać się również miejsce narodzin matki Fryderyka Chopina (nieistniejący obecnie folwark należący do rodziny Skarbków w miejscowości Długie), które położone jest 4 km od Izbicy Kujawskiej. W zakresie infrastruktury turystycznej, funkcjonują w gminie miejsca pobytu weekendowego (zabudowa letniskowa nad jeziorem Długie, pole namiotowe i kempingowe „U Mundka” oraz ośrodek wypoczynkowy w miejscowości Gaj). Niestety, na terenie gminy nie funkcjonują żadne gospodarstwa agroturystyczne.

Sfera środowiskowa

Gmina Izbica Kujawska zajmuje powierzchnię 13 205 ha, co stanowi 0,7% powierzchni województwa oraz 9% powiatu. Struktura użytkowania gruntów¹⁹ nie odbiega od tej, charakterystycznej dla powiatu i regionu. 1508 ha objętych jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody, co stanowi 11,4% ogólnej powierzchni gminy (przy średniej dla powiatu wynoszącej 16,7%, a dla regionu 31,8%). Uznać należy, że występujące na terenie gminy jeziora (w tym: polodowcowe jezioro Długie-Modzerowskie o długości ponad 5 kilometrów) dają możliwość rozwoju turystyki.

Stan środowiska naturalnego gminy należy uznać za stosunkowo dobry (źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja niska - ruch samochodowy, paleniska domowe, lokalne kotłownie, zanieczyszczenia wód powierzchniowych - brak kanalizacji, nieszczelne indywidualne odbiorniki ścieków oraz działalność rolnicza - spływ nawozów).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy wskazują, iż w mieście Izbica Kujawska występuje zbyt mała liczba urządzonych przestrzeni publicznych, występujące tu obiekty stanowią przestrzenie zdegradowane (pustostany, budynki wymagające remontów). Są to: w mieście - budynek b. wikliniarni na ul. 3 Maja, tereny b. PGR przy ul. Narutowicza, budynek starego młyna przy ul. Augustowskiej; a także obiekty w miejscowościach: Błenna, Helenowo, Mchówek, Świszewy, w których znajdują się niezagospodarowane obszary po byłych SKR i PGR, budynki b. szkół, wymagające remontów zespoły dworsko-parkowe itp.²⁰

Sfera techniczna

kujawsko-pomorskiego – Plan modernizacji 2020+.

¹⁸ [<http://izbica-kujawska.com/informacje/zabytki.php>].

¹⁹ Wg stanu na 31.12.2014 r. największą część powierzchni (84%) zajmują grunty rolne, a następnie nieużytki (6,7%), grunty leśne (3,6%) grunty zabudowane i zurbanizowane (3%) oraz grunty pod wodami (2,6%).

²⁰ Szczegółowy opis obiektów (stanowiących zgodnie z Zasadami regionalnym tzw. przestrzenie zdegradowane oraz innych niedostosowanych do pełnionych funkcji społecznych) i możliwości ich ew. wykorzystania na cele aktywizacji społeczno-gospodarczej w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych znajduje się w dalszej części Programu, szczególnie w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji.

Wszystkie miejscowości w gminie są podłączone do sieci wodociągowej. Do systemu zbiorowego odprowadzania ścieków podłączone są tylko nieruchomości znajdujące się w obszarze miasta Izbica Kujawska (22% ogółu mieszkańców gminy w 2014 r.). Do gazu sieciowego podłączone jest miasto Izbica Kujawska. Korzysta z niego ok. 5% mieszkańców miasta. Na terenie gminy nie występują problemy z zasilaniem w energię elektryczną.

Brak jest punktów hot-spot.

Drogi gminne o łącznej długości 106 km cechują się dość niskim udziałem dróg asfaltowych - 38%. Gmina posiada dość dobrą zewnętrzną dostępność komunikacyjną. Dzięki dwóm drogom wojewódzkim i pięciu drogom powiatowym z miejscowości Izbica Kujawska w maks. 25 minut można dotrzeć do węzła autostradowego A-1 w Pikutkowie (Włocławek-Zachód) oraz dróg krajowych nr 91 (północ-południe) i nr 92 (wschód-zachód).

W gminie jest zaledwie 1,4 km ścieżek rowerowych, a wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 10 tys. km² jest ponad czterokrotnie niższy niż w regionie. Niezadawalający stan techniczny przedstawia również mała infrastruktura drogowa, tj. chodniki, oświetlenie, przystanki autobusowe.

Infrastrukturę sportowo – rekreacyjną gminy stanowią przyszkolne boiska sportowe i sale gimnastyczne (np. przy Szkole Podstawowej w Izbicy Kujawskiej znajduje się kompleks boisk „Moje Boisko - Orlik 2012”). Przy ulicy Sportowej 1 lokalizowany jest Stadion Miejski. Wskazuje się (por. Strategia rozwoju) na potrzebę rozbudowy infrastruktury w tym zakresie.²¹

Podsumowanie

Przedstawiona powyżej diagnoza ogólna gminy Izbica Kujawska wskazuje na występowanie na jej terenie szeregu czynników mogących przyczynić się do jej rozwoju (potencjał gminy), jednak zdiagnozowano także wiele problemów, które wymagają pilnej interwencji. Wnioski z diagnozy zestawiono w tab. 3.

Tabela 3. Wnioski z ogólnej diagnozy gminy Izbica Kujawska, wg poszczególnych sfer

SFERA	WNIOSKI Z DIAGNOZY OGÓLNEJ
SPOŁECZNA	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne zmiany demograficzne: starzenie się i spadek liczby mieszkańców. • Wysoka liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale. • Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej. • Potrzeba poprawy stanu infrastruktury (remonty i doposażenie) służącej aktywizacji i integracji społecznej, potrzeba utworzenia nowych obiektów.

²¹ Na 2018 r. zaplanowane jest rozpoczęcie ze środków PROW inwestycji w m. Błenna pn. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

GOSPODARCZA	<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeba rozbudowy przedszkola. • Niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców, w tym szczególnie wśród ludności wiejskiej (brak gospodarstw agroturystycznych). • Brak usług IOB i miejsca dla aktywizacji gospodarczej. • Występujące na terenie gminy obiekty geograficzne oraz historyczno-kulturowe umożliwiają rozwój różnych form turystyki, w tym także parku tematycznego/centrum historyczno-naukowo-turystycznego o skali ogólnokrajowej (Park Kulturowy Wietrzychowice).
ŚRODOWISKOWA	<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie dobry stan środowiska.
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie koncentracji problemów przestrzennych wpływających na obniżenie konkurencyjności całej gminy: m. Izbica Kujawska, Błenna, Helenowo, Mchówek, Świszewy. • Brak miejsca do organizowania imprez masowych oraz zbyt mała liczba urządzonych przestrzeni publicznych na cele aktywizacji społeczno-gospodarczej, integracji, rekreacji.
TECHNICZNA	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny niektórych dróg gminnych oraz brak ścieżek i dróg rowerowych.

Źródło: opracowanie własne.

3. Obszar zdegradowany gminy

3.1. Uwagi wstępne

Zgodnie z założeniami Zasad regionalnych, w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich. Ze względu na to, że Izbica Kujawska należy do gmin miejsko-wiejskich, w których udział miasta przekracza 30% ludności gminy, proces delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji należy przeprowadzić według tzw. metody mieszanej, tj.:

- dla miasta: delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji należy przeprowadzić wg metody opisanej w podrozdziale Zasad regionalnych 6.4.3.1. *Gminy miejskie (poza Bydgoszczą, Toruniem, Włocławkiem, Grudziądzem i Inowrocławiem),*
- dla obszaru wiejskiego: delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji należy przeprowadzić wg metody opisanej w podrozdziale Zasad regionalnych 6.4.2 *Delimitacja obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na obszarach wiejskich regionu.*

W związku z powyższym, miasto Izbica Kujawska należy podzielić na jednostki strukturalne, a następnie przeanalizować wybrane 4 wskaźniki z dostępnej listy wskaźników stanu kryzysowego dla małych miast (w tym minimum jeden wskaźnik społeczny i minimum jeden spoza sfery społecznej). Dla terenów wiejskich będą to natomiast co najmniej 2 wskaźniki społeczne oraz jeden wskaźnik pozaspółeczny, w szczególności może on być związany z występowaniem przestrzeni zdegradowanej²² (analiza powinna być przeprowadzona wg miejscowości bądź sołectw). Jednostki strukturalne należy wyznaczyć tak, by spełniły obligatoryjnie następujące warunki:

- a) żadna z tak wyznaczonych jednostek strukturalnych nie zajmuje ponad 20% powierzchni gminy,

²² Wg Zasad regionalnych są to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Do kategorii przestrzeni zdegradowanych możliwe jest także zaliczenie terenów i obiektów, które pierwotnie pełniły innego rodzaju funkcje (np. usługowe, handlowe, mieszkaniowe, magazynowo-składowe) i nie są obecnie wykorzystywane w tym celu, jeśli możliwa jest ich adaptacja na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego, nawet jeśli nie dojdzie do zmiany funkcji pierwotnej. Gmina może również zaproponować inne kryterium reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer (negatywne zjawisko), o których mowa przy definicji stanu kryzysowego – w niniejszym Programie przyjęto taki właśnie wskaźnik autorski z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej (zob. dalej).

- b) żadna z tak wyznaczonych jednostek strukturalnych nie koncentruje ponad 30% mieszkańców gminy,
- c) dla wyznaczonych jednostek strukturalnych musi być możliwość pozyskania danych (pochodzących z uwiarygodnionych źródeł, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu), stanowiących podstawę do określenia stopnia stanu kryzysowego,
- d) analizie należy poddać całą gminę.

Obszarem zdegradowanym w gminie jest teren, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

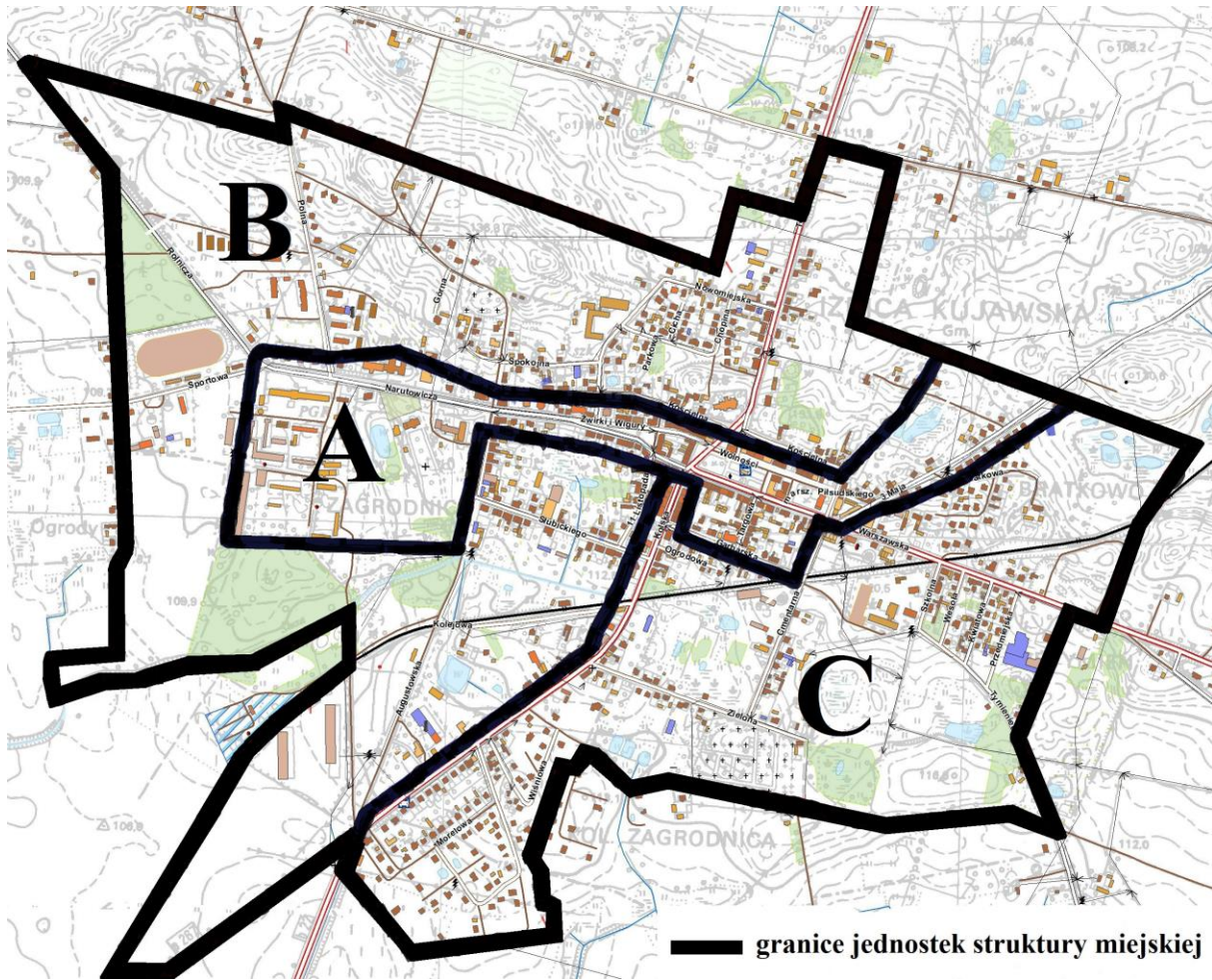
- a) gospodarczej (niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- b) środowiskowej (przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- c) przestrzenno-funkcjonalnej (niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakość terenów publicznych),
- d) technicznej (degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.

3.2. Delimitacja obszaru gminy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Biorąc pod uwagę opisane powyżej zasady, w pierwszej kolejności przystąpiono do podziału gminy na jednostki analizy. Miasto podzielono na 3 jednostki struktury miejskiej (zob. rys. 1). Podziału na te jednostki strukturalne dokonano w taki sposób, by pod względem ludności powierzchni w sposób możliwie trafny odzwierciedlał znane i powszechnie dostrzegane zróżnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej gminy. Wyróżniono następujące jednostki struktury miejskiej będące podstawą dla analiz:

- „A”: obejmującą ulice: 3 Maja, Garbarską, Narutowicza, Piłsudskiego, Plac Wolności, Targową, Żwirki i Wigury;
- „B”: obejmującą ulice: 11 Listopada, Kościelną, Augustowską, Chopina, Cichą, Górną, Kolejową, Nowomiejską, Parkową, Polną, Rolniczą, Spokojną, Sportową, Słubickiego, Toruńską;
- „C”: obejmującą ulice: Bratkową, Cmentarną, Kolską, Kwiatową, Morelową, Ogrodową, Przedmiejską, Szkolną, Tymieniecką, Warszawską, Wesołą, Wiśniową, Zieloną.

Rysunek 1. Podział miasta Izbica Kujawska na jednostki struktury miejskiej

Źródło: opracowanie własne.

Obszar oznaczony jako jednostka A to centrum miasta Izbica Kujawska koncentrujące funkcje handlowo-usługowe; podczas gdy jednostki B i C obejmują raczej obszary mieszkalne – są jednak od siebie różne (obszar B usytuowany w części północno-zachodniej to starsza część miasta obejmująca osiedle bloków przy ul. Polnej, natomiast na obszarze C położonym w części południowo-wschodniej miasta i nazywanym potocznie „nową Izbicą” przeważa zabudowa jednorodzinna). Podział poprowadzono wzdłuż dróg wojewódzkich, pokrywa się on również z podziałem na okręgi wyborcze.

Analizę obszaru wiejskiego zdecydowano się przeprowadzić w podziale na sołectwa, co podyktowane było specyfiką gminy (znaczna liczba obiektów analizy, większa rozpoznawalność i adekwatność – pokrywanie się z okręgami wyborczymi itp.).

Dokonując opisanych podziałów kierowano się również względami praktycznymi, tak by zapewnić możliwość pozyskania wiarygodnych danych dla tak określonych jednostek

(zarówno na potrzeby niniejszej delimitacji, jak i późniejszego monitoringu). Dalszą analizę wskaźnikową ilustrującą występowanie stanu kryzysowego w poszczególnych jednostkach przestrzennych dokonano w oparciu o udostępnione przez Urząd Miejski w Izbicy Kujawskiej wiarygodne źródła danych – pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku (sfera problemów rynku pracy), Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej (ewidencja ludności), Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej (sfera samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych). Wykorzystano dane jak najbardziej aktualne na moment sporządzenia analiz wskaźnikowych – dla terenów wiejskich był to grudzień 2016 r., stąd dane przedstawione w niniejszej części dla sołectw odzwierciedlają stan na 31.10.2016 r.; w toku aktualizacji Programu przeprowadzanej w marcu 2020 r. została natomiast zaktualizowana analiza dotycząca obszaru miasta Izbica Kujawska, stąd też odzwierciedla ona stan na dzień 31.12.2018 r.

W tab. 4 zaprezentowano liczbę ludności i powierzchnię poszczególnych jednostek analizy (struktury miejskiej oraz sołectw).

Tabela 4. Podział gminy Izbica Kujawska na jednostki analizy (jednostki strukturalne wyznaczone w mieście oraz sołectwa), ich ludność i powierzchnia, wg stanu na 31.10.2016 r. (obszary wiejskie) i 31.12.2018 r. (miasto)

JEDNOSTKA ANALIZY	Liczba ludności*	Powierzchnia (ha)	Udział jednostki w ludności* gminy, w %	Udział jednostki w powierzchni gminy, w %
Gmina ogółem	7772 (7677)	13205	100	100
Miasto ogółem, w tym:	2662 (2604)	226	34,25 (33,92)	1,71
JEDNOSTKA A	666 (636)	52,90	8,57 (8,29)	0,40
JEDNOSTKA B	1162 (1132)	93,80	14,96 (14,75)	0,71
JEDNOSTKA C	834 (836)	79,30	10,73 (10,89)	0,60
Sołectwa, w tym:	5110 (5073)	12 979	65,75 (66,08)	98,29
Augustynowo	189 (204)	460	2,43 (2,66)	3,48
Błenna	110 (112)	208	1,42 (1,46)	1,58
Błenna A	138 (140)	205	1,78 (1,83)	1,55
Błenna B	120 (121)	250	1,54 (1,58)	1,89
Chociszewo	108 (107)	305	1,39 (1,40)	2,31
Cieplinki	54 (54)	99	0,69 (0,71)	0,75
Ciepliny	135 (128)	407	1,74 (1,67)	3,08
Długie	142 (143)	500	1,83 (1,87)	3,79
Gąsiorowo	144 (148)	338	1,85 (1,93)	2,56
Grochowiska	247 (238)	498	3,18 (3,10)	3,77
Helenowo	170 (166)	444	2,19 (2,17)	3,36
Józefowo	183 (188)	389	2,35 (2,45)	2,95
Kazanki	220 (220)	426	2,83 (2,87)	3,23
Kazimierowo	234 (244)	752	3,01 (3,18)	5,69
Komorowo	98 (99)	207	1,26 (1,29)	1,57
Mchówek	268 (265)	497	3,45 (3,46)	3,76

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Mieczysławowo	35 (33)	428	0,45 (0,43)	3,24
Modzerowo	158 (148)	680	2,03 (1,93)	5,15
Naczachowo	122 (115)	225	1,57 (1,50)	1,70
Nowa Wieś	112 (111)	365	1,44 (1,45)	2,76
Obałki	77 (78)	214	0,99 (1,02)	1,62
Pasieka	245 (237)	743	3,15 (3,09)	5,63
Skarbanowo	137 (139)	363	1,76 (1,81)	2,75
Sokołowo	115 (111)	337	1,48 (1,45)	2,55
Szczkówek	70 (132)	402	0,90 (1,72)	3,04
Ślazewo	127 (67)	205	1,63 (0,88)	1,55
Śmieły	173 (159)	474	2,23 (2,08)	3,59
Świętosławice	225 (227)	439	2,90 (2,96)	3,32
Świszewy	265 (262)	496	3,41 (3,42)	3,76
Tymień	182 (179)	231	2,34 (1,96)	1,75
Wietrzychowice	159 (150)	395	2,05 (1,96)	2,99
Wiszczelice	97 (98)	330	1,25 (1,28)	2,50
Wólka Komorowska	144 (140)	344	1,85 (1,83)	2,61
Zdzisławin	107 (110)	323	1,38 (1,44)	2,45

* w nawiasie podano wartości odnoszące się do liczby ludności na dzień 31.12.2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Powyższe dane potwierdzają, że żadna z jednostek przyjętych do analizy nie przekracza ww. limitów koncentracji (w zakresie powierzchni i liczby mieszkańców). Układ i treść tabeli świadczy również o fakcie, że analizie poddano całą gminę.

W kolejnym punkcie niniejszego dokumentu przedstawiono szczegółowe informacje na temat podstaw wyznaczenia (delimitacji) obszaru zdegradowanego w podziale na obszar miasta i tereny wiejskie. Podział wynika z nieco innych zasad i kryteriów delimitacji przyjętych dla obu obszarów, zwrócić jednak należy uwagę, że przyrównywanie wskaźników poszczególnych jednostek następuje w każdym przypadku do średniego poziomu notowanego dla całej gminy (a nie dla danej kategorii obszaru).

Obszar miasta

W pierwszej kolejności dokonano delimitacji obszaru zdegradowanego dla obszaru miejskiego. Dla powyżej określonych jednostek struktury miejskiej wybrano 4 wskaźniki z dostępnej listy wskaźników stanu kryzysowego dla małych miast. Były to 3 wskaźniki ze sfery społecznej (udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze oraz udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze), a także 1 ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej (pierwotnie przyjęto „udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru”). W toku aktualizacji z 2020 r., ze względu na brak możliwości adaptacji budynku b.

wikliniarni w Izbicy Kujawskiej na cele rewitalizacji, zdecydowano się zamienić wskaźnik pozaspółeczny na wskaźnik autorski „występowanie obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej”²³. Obliczono go dla przyjętych jednostek analizy w mieście, a następnie, wartości wskaźników wybranych do charakterystyki stanu kryzysowego danej jednostki porównano do wartości średniej obliczonej dla całej gminy. W przypadku wskaźnika funkcjonalno-przestrzennego, określono jedynie fakt występowania w jednostce analizowanych obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, przyjmując, że odpowiedź NIE oznacza, że infrastruktura jest i nie ma potrzeby jej modernizacji w chwili obecnej, nie ma infrastruktury ale istnieje możliwość korzystania z infrastruktury położonej poza sołectwem, a jako TAK, że infrastruktury brak i istnieje uzasadniona potrzeba jej stworzenia. Źródłem danych były wizje lokalne i dane pozyskane/zweryfikowane w toku konsultacji społecznych (zob. tab. 5 - 7).

Tabela 5. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym oraz osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w mieście i gminie Izbica Kujawska, wg jednostek strukturalnych, wg stanu na 31.12.2018 r.

JEDNOSTKA ANALIZY	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na danym obszarze	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, w %	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze, w %
Gmina ogółem	1465	684	7677	19,08	8,91
Miasto ogółem, w tym:	505	184	2604	19,40	7,07
JEDNOSTKA A	130	80	636	20,44	12,58
JEDNOSTKA B	226	52	1132	19,97	4,59
JEDNOSTKA C	149	52	836	17,83	6,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego i M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

²³ Dla obliczenia wskaźnika związanego z przestrzenią zdegradowaną wzięto pod uwagę definicję przestrzeni zdegradowanej ujętą w Zasadach regionalnych, a następnie pracownicy Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej dokonali inwentaryzacji takich powierzchni w gminie (miasto: obiekty opisane bliżej w dalszej części Programu - budynek b. wikliniarni, tereny b. PGR, a także budynek b. młyna przy ul. Augustowskiej oraz wspomniane już w diagnozie oraz opisane w dalszej części PR budynki znajdujące się w sołectwach: Błenna, Helenowo, Mchówek, Świszewy). Do obliczania wskaźnika przyjęto powierzchnie nieruchomości wg ewidencji gruntów i budynków prowadzonej w gminie. Ze względu jednak na fakt, iż określone jako przestrzenie zdegradowane obiekty nie mogą zostać dostosowane do celów związanych z aktywizacją społeczną (ze względu na kwestie formalne techniczne oraz ekonomiczne), na początku 2020 r. pojawiła się konieczność zastosowania innego wskaźnika. W lutym 2020 r. został zaakceptowany ww. wskaźnik autorski.

Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w mieście i gminie Izbica Kujawska, wg jednostek strukturalnych, wg stanu na 31.12.2018 r.

JEDNOSTKA ANALIZY	Liczba bezrobotnych na danym obszarze	Liczba ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, w %
Gmina ogółem	454	4716	9,63
Miasto ogółem, tym:	174	1675	10,39
JEDNOSTKA A	49	416	11,78
JEDNOSTKA B	68	722	9,42
JEDNOSTKA C	57	537	10,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku i Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Tabela 7. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru w mieście i gminie Izbica Kujawska, wg jednostek strukturalnych, wg stanu na 31.10.2016 r. (wskaźnik aktualny dla pierwotnej wersji Programu) oraz występowanie obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej (wskaźnik aktualny dla wersji z 2020 r.)

JEDNOSTKA ANALIZY	Powierzchnia zdegradowana (ha)	Powierzchnia ogółem (ha)	Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru, w %	Występowanie obiektu infrastruktury niedostosowanego do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej
Gmina ogółem	14,9595	13205	0,11	-
Miasto ogółem, w tym:	6,9364	226	3,07	-
JEDNOSTKA A	6,8654	52,90	12,98	TAK
JEDNOSTKA B	0,0710	93,80	0,08	NIE
JEDNOSTKA C	0,0000	79,30	0,00	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Dla poszczególnych jednostek strukturalnych przeanalizowano te same wskaźniki (ich zestawienie ujęto w tab. 8). Jak już wspomniano powyżej, za **obszar zdegradowany** mogą być uznane te jednostki strukturalne w mieście, w których co najmniej 2 z 4 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik spoza sfery społecznej.

Tabela 8. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego na obszarze miasta Izbica Kujawska, wg jednostek strukturalnych, wg stanu na 31.12.2018 r.

JEDNOSTKA ANALIZY	WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ			WSKAŹNIK SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, w %	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze, w %	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, w %	Występowanie obiektu infrastruktury niedostosowanego do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej
Gmina ogółem	19,08	8,91	9,63	-
JEDNOSTKA A	20,44	12,58	11,78	TAK (M-GCK)
JEDNOSTKA B	19,97	4,59	9,42	NIE
JEDNOSTKA C	17,83	6,22	10,61	NIE

Uwaga: kolorem czerwonym oznaczono wskaźniki negatywnie odbiegające od średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku, Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej, M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

Jak wynika z danych ujętych w tab. 8, powyżej określone warunki spełniła jedynie **JEDNOSTKA A**. Oprócz znaczących problemów w sferze społecznej na obszarze tym występuje jednocześnie problem dotyczący występowania obiektu infrastruktury niedostosowanego do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej. O nasileniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej najpełniej świadczy fakt, że wszystkie 3 wskaźniki na 3 analizowane w ramach sfery społecznej odstają od średniej dla gminy. Za obiekt, który stanowi infrastrukturę niedostosowaną do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej uznano budynek Miejsko-Gminnego Centrum Kultury zlokalizowany przy ul. Narutowicza 63. Zauważyć również należy, że dodatkowo estetykę przestrzeni miejskiej w tej jednostce znacząco zakłócają zdewastowane przestrzenie (budynek d. wikliniarni oraz tereny b. PGR przy ul. Narutowicza).

W jednostce A spełniony został więc warunek, że co najmniej 2 z 4 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy (przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy jest wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy jest wskaźnik spoza sfery społecznej), jednostka ta może zostać także uznana za **obszar zdegradowany** ze względu na jednoczesne spełnienie niezbędnych kryteriów wg Zasad regionalnych.

Jak zostanie wykazane w dalszej części niniejszego dokumentu, występujące braki infrastrukturalne mogą zostać zniwelowane, a obiekt zaadoptowany dla celów rozwoju społecznego.

Obszary wiejskie

Następnym krokiem w delimitacji było sporządzenie analizy wskaźnikowej dla obszaru wiejskiego gminy. Ze względu na chęć zapewnienia bardziej przekrojowej analizy, w przypadku obszarów wiejskich zweryfikowano aż 4 wskaźniki społeczne (zob. tab. 9-12) oraz fakt występowania przestrzeni zdegradowanej lub obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej (tab. 13).²⁴

Tabela 9. Wskaźnik występowania stanu kryzysowego dot. udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze, w %
Gmina ogółem	564	7772	7,26
Sołectwa ogółem, w tym	406	5110	7,95
Augustynowo	5	189	2,65
Błenna	20	110	18,18
Błenna A	0	138	0,00
Błenna B	0	120	0,00
Chociszewo	2	108	1,85
Cieplinki	2	54	3,70
Ciepliny	1	135	0,74
Długie	6	142	4,23
Gąsiorowo	3	144	2,08
Grochowiska	11	247	4,45
Helenowo	15	170	8,82
Józefowo	14	183	7,65
Kazanki	36	220	16,36
Kazimierowo	11	234	4,70
Komorowo	11	98	11,22
Mchówek	46	268	17,16
Mieczysławowo	1	35	2,86
Modzerowo	19	158	12,03
Naczachowo	10	122	8,20
Nowa Wieś	23	112	20,54

²⁴ Dwa spośród zastosowanych (po uzyskaniu stosownej akceptacji IZ RPO WK-P) wskaźników stanowią tzw. wskaźniki autorskie - wskaźnik społeczny dot. udziału ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe w ogóle ludności na danym obszarze (gdzie źródłem danych były zasoby MGOPS oraz - pomocniczo - informacje od sołtysów) oraz wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny dot. występowanie obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej (źródło danych: wizje lokalne i konsultacje społeczne).

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Obałki	0	77	-
Pasieka	28	245	11,43
Skarbanowo	8	137	5,84
Sokołowo	10	115	8,70
Szczakówek	8	127	630
Ślazewo	4	70	5,71
Śmieły	16	173	9,25
Świętosławice	3	225	1,33
Świszewy	23	265	8,68
Tymień	8	182	4,40
Wietrzychowice	36	159	22,64
Wiszczelice	8	97	8,25
Wólka Komorowska	11	144	7,64
Zdzisławin	7	107	6,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej oraz M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

Tabela 10. Wskaźnik występowania stanu kryzysowego dot. udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na danym obszarze	Liczba ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, w %
Gmina ogółem	1431	7772	18,41
Sołectwa ogółem, w tym	965	5110	18,88
Augustynowo	32	189	16,93
Błenna	27	110	24,55
Błenna A	34	138	24,64
Błenna B	29	120	24,17
Chociszewo	29	108	26,85
Cieplinki	11	54	20,37
Ciepliny	37	135	27,41
Długie	35	142	24,65
Gąsiorowo	25	144	17,36
Grochowiska	57	247	23,08
Helenowo	27	170	15,88
Józefowo	23	183	12,57
Kazanki	27	220	12,27
Kazimierowo	28	234	11,97
Komorowo	15	98	15,31
Mchówek	39	268	14,55
Mieczysławowo	10	35	28,57
Modzerowo	22	158	13,92
Naczachowo	22	122	18,03
Nowa Wieś	18	112	16,07
Obałki	16	77	20,78
Pasieka	39	245	15,92
Skarbanowo	33	137	24,09

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Sokołowo	24	115	20,87
Szczakówek	29	127	22,83
Ślazewo	12	70	17,14
Śmieły	39	173	22,54
Świętosławice	51	225	22,67
Świszewy	55	265	20,75
Tymień	18	182	9,89
Wietrzychowice	28	159	17,61
Wiszczelice	16	97	16,49
Wólka Komorowska	33	144	22,92
Zdzisławin	25	107	23,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Tabela 11. Wskaźnik występowania stanu kryzysowego dot. udziału ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe w ogóle ludności na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	Osoby niesamodzielne ze względu na długotrwałą chorobę lub/i niepełnosprawność na danym obszarze (I)	Inne osoby niesamodzielne (na podstawie kryterium niedochodowego – np. wiek, samotność) na danym obszarze (II)	Liczba ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe na danym obszarze (I+II)	Liczba ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe w ludności ogółem na danym obszarze
Gmina ogółem	151	164	315	7772	4,05
Sołectwa ogółem, w tym	121	114	235	5110	4,60
Augustynowo	2	2	4	189	2,12
Błenna	5	0	5	110	4,55
Błenna A	0	1	1	138	0,72
Błenna B	0	3	3	120	2,50
Chociszewo	4	7	11	108	10,19
Cieplinki	2	0	2	54	3,70
Ciepliny	2	3	5	135	3,70
Długie	1	4	5	142	3,52
Gąsiorowo	1	5	6	144	4,17
Grochowiska	3	1	4	247	1,62
Helenowo	1	6	7	170	4,12
Józefowo	3	3	6	183	3,28
Kazanki	7	9	16	220	7,27
Kazimierowo	3	6	9	234	3,85
Komorowo	3	2	5	98	5,10
Mchówek	8	3	11	268	4,10
Mieczysławowo	2	1	3	35	8,57
Modzerowo	3	2	5	158	3,16
Naczachowo	5	2	7	122	5,74
Nowa Wieś	7	4	11	112	9,82
Obałki	0	4	4	77	5,19
Pasieka	9	3	12	245	4,90

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Skarbanowo	2	1	3	137	2,19
Sokołowo	5	5	10	115	8,70
Szczakówek	2	0	2	127	1,57
Ślazewo	0	3	3	70	4,29
Śmięły	6	3	9	173	5,20
Świętosławice	1	12	13	225	5,78
Świszewy	3	3	6	265	2,26
Tymień	7	0	7	182	3,85
Wietrzychowice	15	5	20	159	12,58
Wiszczelice	4	0	4	97	4,12
Wólka Komorowska	4	3	7	144	4,86
Zdzisławin	1	8	9	107	8,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań własnych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej oraz M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

Tabela 12. Wskaźnik występowania stanu kryzysowego dot. udziału osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	Liczba bezrobotnych na danych obszarze	Liczba osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, w %
Gmina ogółem	608	4847	12,54
Sołectwa ogółem, w tym:	386	3084	12,52
Augustynowo	10	108	9,26
Błenna	2	62	3,23
Błenna A	5	80	6,25
Błenna B	15	73	20,55
Chociszewo	7	58	12,07
Cieplinki	1	26	3,85
Ciepliny	6	74	8,11
Długie	4	77	5,19
Gąsiorowo	5	92	5,43
Grochowiska	7	141	4,96
Helenowo	11	109	10,09
Józefowo	16	122	13,11
Kazanki	35	144	24,31
Kazimierowo	20	153	13,07
Komorowo	11	61	18,03
Mchówek	34	164	20,73
Mieczysławowo	1	20	5,00
Modzerowo	12	99	12,12
Naczachowo	13	70	18,57
Nowa Wieś	9	67	13,43
Obałki	1	53	1,89
Pasieka	29	151	19,21
Skarbanowo	17	85	20,00
Sokołowo	6	73	8,22

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Szczkówek	9	70	12,86
Ślazewo	11	50	22,00
Śmieły	13	101	12,87
Świętosławice	9	145	6,21
Świszewy	24	151	15,89
Tymień	10	112	8,93
Wietrzychowice	18	95	18,95
Wiszczelice	4	56	7,14
Wólka Komorowska	8	83	9,64
Zdzisławin	3	59	5,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku i Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Jeśli chodzi o wskaźnik ze sfery pozaspołecznej, ze względu na fakt, iż przestrzeń, którą można uznać za zdegradowaną wg definicji z Zasad regionalnych występuje jedynie w jednym sołectwie (Helenowo – jej opis ujęto w diagnozie szczegółowej), pozostałe z nich zweryfikowano (zob. tab. 13) pod kątem wystąpienia obiektów infrastruktury, które są niedostosowane do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej (wskaźnik autorski ze sfery funkcjonalno-przestrzennej). Przeprowadzone w tym zakresie wizje lokalne i konsultacje społeczne wykazały, że w 3 sołectwach zlokalizowane są pomieszczenia OSP, które mogłyby zostać przez gminę zaadaptowane do celów aktywizacji i integracji społecznej (przekształcenie w świetlice wiejskie).

Tabela 13. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	WSKAŹNIKI SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ	
	Występowanie przestrzeni zdegradowanej	Występowanie obiektów infrastruktury niedostosowanych do prowadzenia zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej
Gmina ogółem	nd	nd
Augustynowo	nd	x
Błenna	nd	Pomieszczenia OSP w Błennie (możliwość adaptacji na świetlicę wiejską)
Błenna A	nd	x
Błenna B	nd	x
Chociszewo	nd	x
Cieplinki	nd	x
Ciepliny	nd	x
Długie	nd	x
Gąsiorowo	nd	x
Grochowiska	nd	x
Helenowo	zespół dworsko-parkowy wraz z budynkiem b. szkoły w Szczkowie (możliwość adaptacji na dom opieki)	x
Józefowo	nd	x
Kazanki	nd	x

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Kazimierowo	nd	X
Komorowo	nd	X
Mchówek	nd	pomieszczenia OSP w Mchówku (możliwość adaptacji na świetlicę wiejską)
Mieczysławowo	nd	X
Modzerowo	nd	X
Naczachowo	nd	X
Nowa Wieś	nd	X
Obałki	nd	X
Pasieka	nd	X
Skarbanowo	nd	X
Sokołowo	nd	X
Szczakówek	nd	X
Ślazewo	nd	X
Śmieły	nd	X
Świętosławice	nd	X
Świszewy	nd	pomieszczenia OSP w Świszewach (możliwość adaptacji na świetlicę wiejską)
Tymień	nd	X
Wietrzychowice	nd	X
Wiszczelice	nd	X
Wólka Komorowska	nd	X
Zdzisławin	nd	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Biorąc pod uwagę powyższe analizy, stwierdzić należy, że dla poszczególnych sołectw posłużono się takimi samymi wskaźnikami społecznymi, pokrywają się one również ze wskaźnikami ze sfery społecznej zastosowanymi dla obszaru miasta. Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zaprezentowano zbiorczo w tab. 14. Wskazuje ona sołectwa, które charakteryzują się oznaczonymi na czerwono wartościami wskaźników bardziej niekorzystnymi niż średnia dla całej gminy, co – zgodnie z Zasadami regionalnymi – świadczy o pojawiających się stanach kryzysowych, a ich koncentracja pozwala wyznaczyć obszar zdegradowany.

Tabela 14. Wskaźniki społeczne występowania stanu kryzysowego na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska, wg sołectw, wg stanu na 31.10.2016 r.

JEDNOSTKA ANALIZY (sołectwo)	WSKAŹNIKI SFERY SPOŁECZNEJ				Wystąpienie problemu ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej
	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze, w %	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze, w %	Udział ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze, w %	

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Gmina ogółem	7,26	18,41	4,05	12,54	ND
Augustynowo	2,65	16,93	2,12	9,25	NIE
Błenna	18,18	24,55	4,55	3,23	TAK
Błenna A	0,00	24,64	0,72	6,25	NIE
Błenna B	0,00	24,17	2,50	20,55	NIE
Chociszewo	1,85	26,85	10,19	12,07	NIE
Cieplinki	3,70	20,37	3,70	3,85	NIE
Ciepliny	0,74	27,41	3,70	8,11	NIE
Długie	4,23	24,65	3,52	5,19	NIE
Gąsiorowo	2,08	17,36	4,17	5,43	NIE
Grochowiska	4,45	23,08	1,62	4,96	NIE
Helenowo	8,82	15,88	4,12	10,09	TAK
Józefowo	7,65	12,57	3,28	13,11	NIE
Kazanki	16,36	12,27	7,27	24,31	NIE
Kazimierowo	4,70	11,97	3,85	13,07	NIE
Komorowo	11,23	15,31	5,10	18,03	NIE
Mchówek	17,16	14,55	4,10	20,73	TAK
Mieczysławowo	2,86	28,57	8,57	5,00	NIE
Modzerowo	12,03	13,92	3,16	12,12	NIE
Naczachowo	8,20	18,03	5,74	18,57	NIE
Nowa Wieś	20,54	16,07	9,82	13,43	NIE
Obałki	-	20,78	5,19	1,89	NIE
Pasieka	11,43	15,92	4,90	19,21	NIE
Skarbanowo	5,84	24,09	2,19	20,00	NIE
Sokołowo	8,70	20,87	8,70	8,22	NIE
Szczakówek	630	22,83	1,57	12,86	NIE
Ślazewo	5,71	17,14	4,29	22,00	NIE
Śmieły	9,25	22,54	5,20	12,87	NIE
Świętosławice	1,33	22,67	5,78	6,21	NIE
Świszewy	8,68	20,75	2,26	15,89	TAK
Tymień	4,40	9,89	3,85	8,93	NIE
Wietrzychowice	22,64	17,61	12,58	18,95	NIE
Wiszczelice	8,25	16,49	4,12	7,14	NIE
Wólka Komorowska	7,64	22,92	4,86	9,64	NIE
Zdzisławin	6,54	23,36	8,41	5,08	NIE

Uwaga: kolorem czerwonym oznaczono wskaźniki negatywnie odbiegające od średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku, Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej, M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

Z powyższych danych wynika, że na terenie gminy występują sołectwa, które charakteryzują się bardzo nasilonymi problemami społecznymi, tj. takie, w którym wszystkie 4 wskaźniki ze sfery społecznej charakteryzowały się wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy (Śmieły) oraz aż 11 sołectw, w których 3 z 4 analizowanych wskaźników dla sfery społecznej były na poziomie mniej korzystnym dla przeciętnej dla całej gminy. Do obszarów zdegradowanych, zgodnie z przywołanymi powyżej zasadami, zaliczono jednak te

sołectwa, które charakteryzowały się co najmniej dwoma wartościami analizowanych wskaźników społecznych na poziomie mniej korzystnym od średniej ich wartości dla gminy, a jednocześnie na ich terenie zidentyfikowano problem spoza sfery społecznej (przestrzenno-funkcjonalny). Warunki te łącznie spełniły 4 sołectwa, a mianowicie: **Błenna, Helenowo, Mchówek oraz Świszewy.**

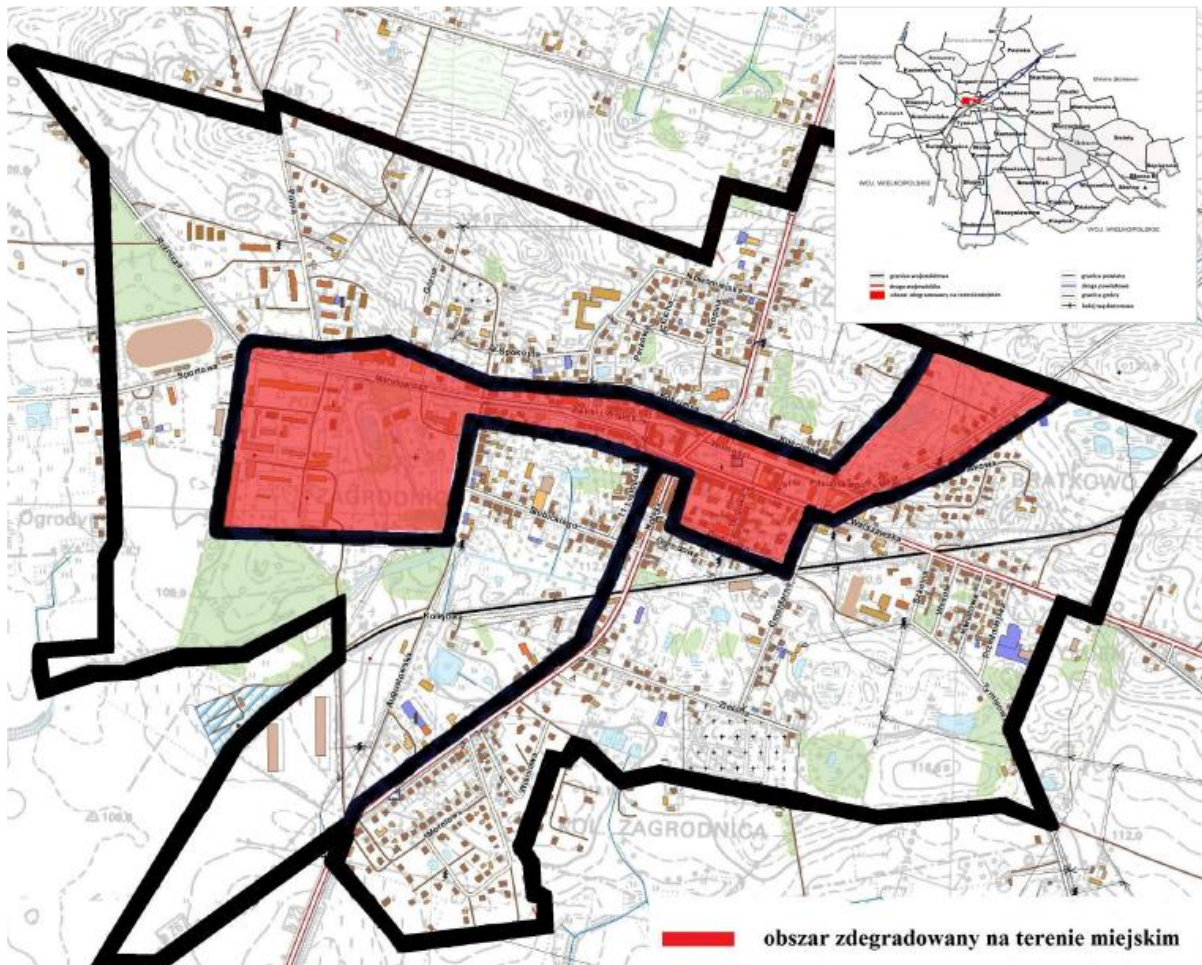
3.3. Podsumowanie i przedstawienie graficzne obszaru zdegradowanego

Biorąc pod uwagę zaprezentowane powyżej całościowe wyniki analizy wskaźnikowej zmierzającej do delimitacji obszaru zdegradowanego w gminie Izbica Kujawska, na terenie tej gminy wyróżnić można obszar zdegradowany występujący zarówno na części terytorium miasta, jak i na terenach wiejskich, a mianowicie:

- podobszar miejski stanowiący jednostkę struktury miejskiej A, obejmującą ulice: 3 Maja, Garbarską, Narutowicza, Piłsudskiego, Plac Wolności, Targową, Żwirki i Wigury;
- podobszar wiejski obejmujący terytorium 4 sołectw (Błenna, Helenowo, Mchówek, Świszewy).

Poszczególne składowe (sołectwa) obszaru wiejskiego są rozproszone (tylko dwa z sobą graniczą). Położenie oraz granice obszaru zdegradowanego na tle gminy (miasta) Izbica Kujawska przedstawiono odpowiednio na rys. 2 (podobszar miejski) i 3 (podobszar wiejski).

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Rysunek 2. Obszar zdegradowany wyznaczony w mieście Izbica Kujawska na tle gminy

Źródło: opracowanie własne.

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Rysunek 3. Obszar zdegradowany wyznaczony na terenach wiejskich (4 sołectwa) na tle gminy Izbica Kujawska

Źródło: opracowanie własne.

4. Obszar rewitalizacji gminy

Zgodnie z obowiązującymi w prawie i innych dokumentach stanowiących podstawy delimitacji obszarów rewitalizacji, obszar rewitalizacji może objąć całość lub część obszaru zdegradowanego i ma cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, to na tym obszarze powinien być prowadzony proces rewitalizacji. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Ze względu na powyższe wymogi, kolejnym etapem analizy musi być sprawdzenie czy nie zostały przekroczone przywołane procentowe limity powierzchni i liczby ludności obszaru dla wyznaczonego w gminie Izbica Kujawska obszaru zdegradowanego, a następnie określenie planowanych celów rewitalizacji na wyznaczonym obszarze.

W tabeli 15 zaprezentowano informacje dotyczące powierzchni i liczby ludności jednostek zaliczonych do obszaru zdegradowanego na terenie gminy Izbica Kujawska w odniesieniu do wartości charakteryzujących całą gminę.

Tabela 15. Powierzchnia i liczba ludności obszaru zdegradowanego (dane na dzień 31.12.2018 r.)

Nazwa jednostki struktury lub sołectwa	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności (osoby)
Gmina ogółem	13 205,00	7677
Izbica Kujawska – JEDNOSTKA A	52,90	636
Błenna	208,00	112
Helenowo	444,00	166
Mchówek	497,00	265
Świszewy	496,00	262
Obszar zdegradowany łącznie	1 697,90	1441
Udział obszaru zdegradowanego w stosunku do całej gminy, w %	12,86	18,77
Weryfikacja limitów	12,86% < 20%	18,77% < 30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Ze względu na specyfikę zabudowy sołectw, które zostały zaliczone do obszaru zdegradowanego (oprócz Błennej, w każdym sołectwie występuje więcej niż jedna miejscowość, co oznacza rozproszenie zabudowy), wobec faktu, iż nie przekroczone ww. limitów koncentracji dla obszarów położonych w mieście i na wsi łącznie, do obszaru

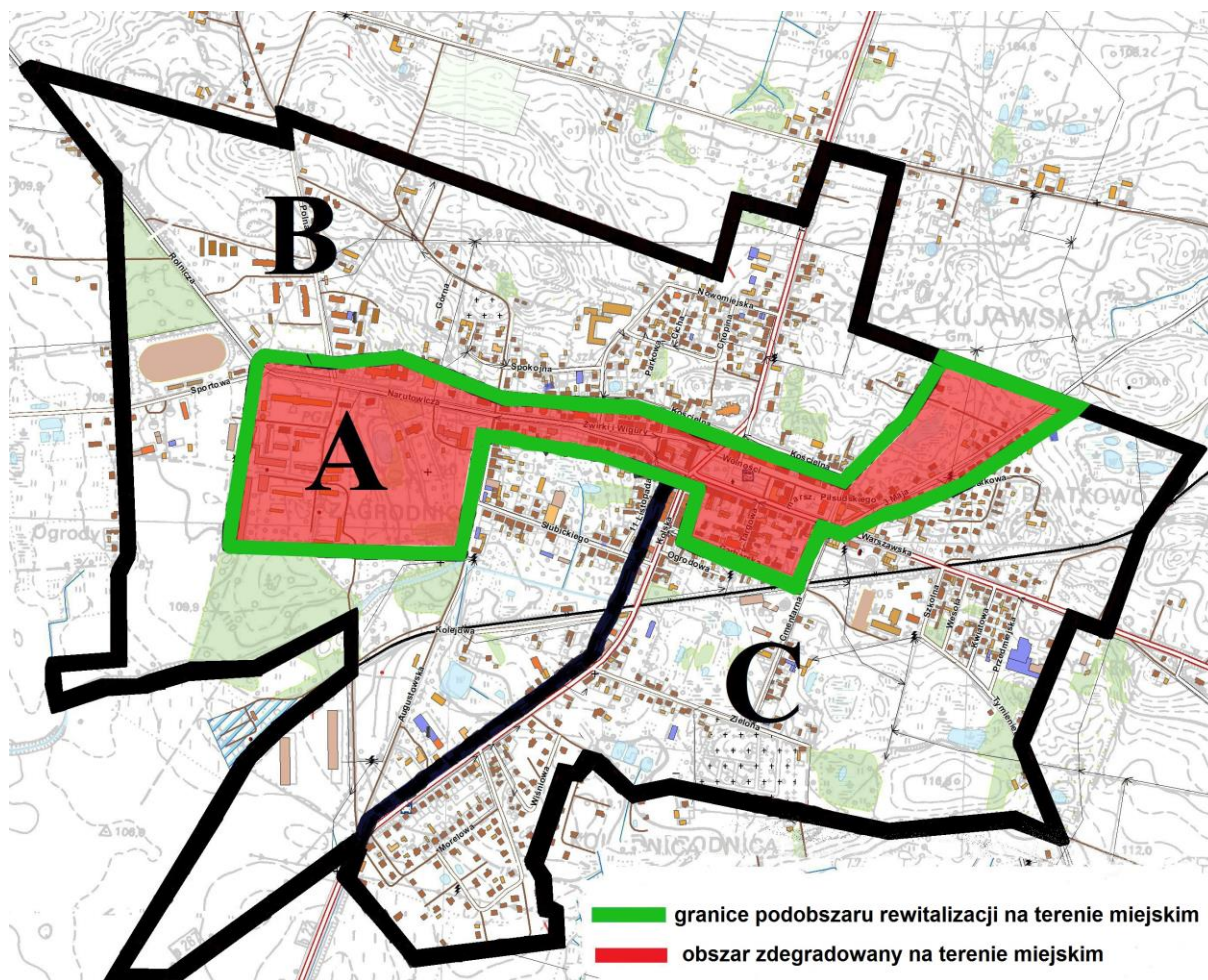
rewitalizacji na terenie gminy Izbica Kujawska zaliczono całość obszaru zdegradowanego (oba podobszary). W szczególności nie zdecydowano się wyłączać żadnych powierzchni (pól uprawnych czy lasów) z obszaru sołectw, które tworzą podobszar wiejski, chociaż należy mieć na względzie, iż sam proces rewitalizacji przebiegać będzie wyłącznie na obszarach zamieszkałych.

Kolejnym etapem jest określenie celów, jakie będą przyświecać procesowi rewitalizacji na obszarze rewitalizacji, ze względu na specyfikę i potrzeby obszaru wyznaczonego w mieście Izbica Kujawska i na terenach wiejskich (4 sołectwa), musi to zostać dokonane odrębnie dla tych dwóch podobszarów. Celem rewitalizacji na terenie miasta będzie **adaptacja przestrzeni zdegradowanej na potrzeby społeczne związane z aktywizacją społeczno-gospodarczą mieszkańców** zastrzec jednak należy, że w niniejszym przypadku za przestrzeń równoważną ze zdegradowaną przyjmie się niedostosowany do pełnienia funkcji aktywizacji społecznej obiekt (budynek) **Miejsko-Gminnego Centrum Kultury**. Niezbędnym etapem wytworzenia infrastruktury będzie - planowana jako projekt zintegrowany - inwestycja Gminy w modernizację tego budynku, natomiast za prowadzone w niej działania tzw. miękkie odpowiedzialne będą przede wszystkim jednostki gminne (częściowo i na późniejszym etapie realizacji Programu wsparcia udzielą istniejące w gminie oraz nowopowstałe lokalne organizacje pozarządowe, których aktywność zostanie podniesiona poprzez zaoferowanie im wsparcia w ramach realizowanych projektów rewitalizacyjnych). Celem realizacji najlepiej odpowiadającym specyfice podobszaru obejmującego tereny wiejskie został wybrany cel oznaczony w Zasadach regionalnych jako D, tj.: **zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej**. Jest to wybór uzasadniony ze względu na fakt, iż w wybranych sołectwach jednocześnie spełnione są następujące warunki:

- a) wykazują one wyższe od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (por. wartości wskaźnika „udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze”),
- b) lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, np. przez sektor NGO (odzwierciedlają to konsultacje z LGD „Dorzecza Zgłowiączki” i innymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy – jednostkami OSP, KGW itp.).

Dodać należy, że na terenie każdego z sołectw tworzących podobszar rewitalizacji na terenach wiejskich znajduje się albo przestrzeń zdegradowana albo inne obiekty wymagające działań infrastrukturalnych (remonty, adaptacje oraz doposażenie) w celu umożliwienia ich wykorzystania na cele aktywizacji i integracji społecznej.

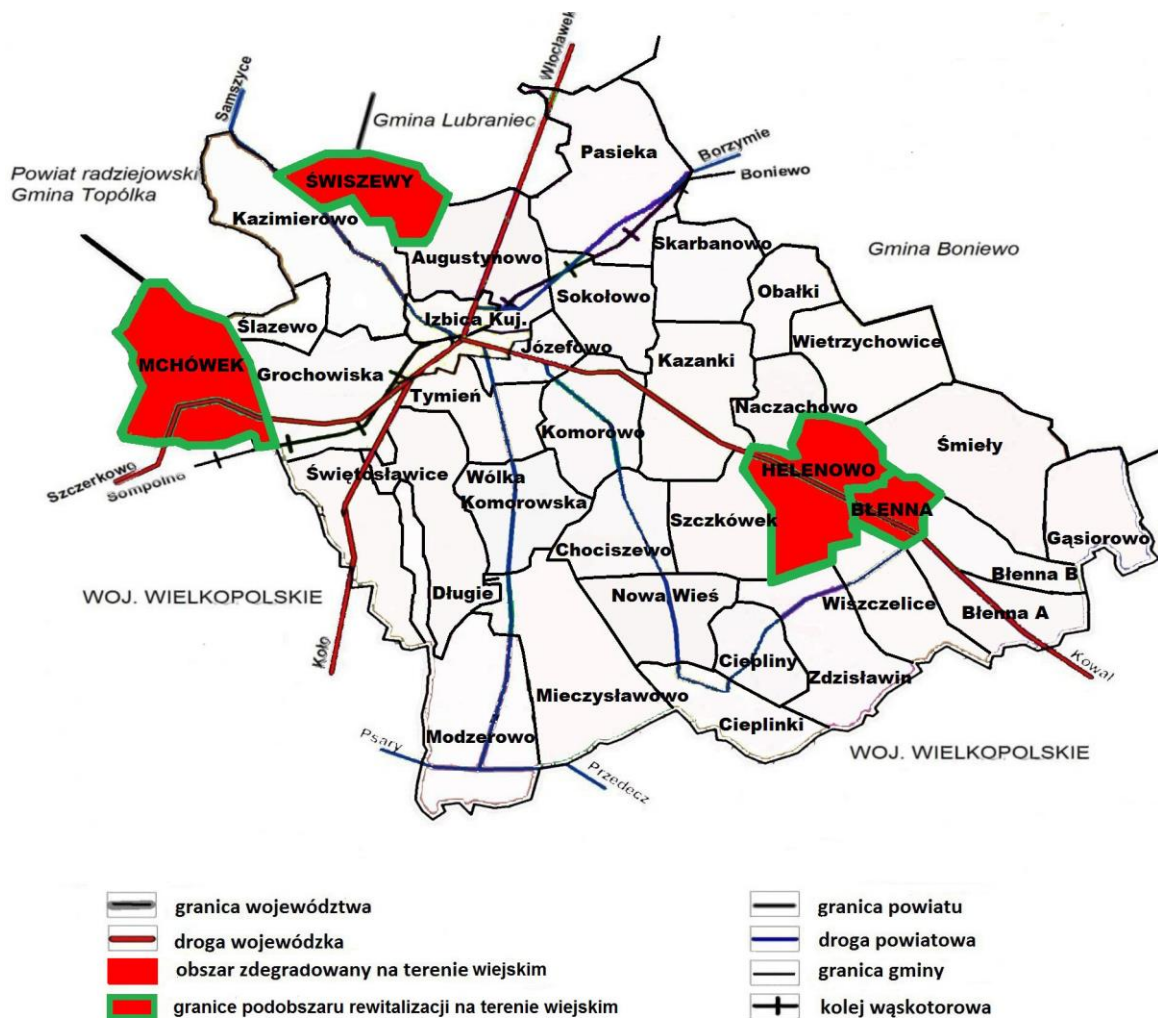
W związku z określeniem dwóch powyżej wskazanych celów rozłącznie dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego dla miasta i terenów wiejskich, potwierdzona zostaje zasadność wyróżnienia na terenie gminy 2 podobszarów rewitalizacji - podobszaru położonego w mieście Izbica Kujawska (obejmującego w całości wyznaczoną jednostkę struktury przestrzeni miejskiej A) oraz podobszaru obejmującego tereny wiejskie, tj. 4 sołectwa (rozproszone i nie zawsze z sobą graniczące oraz obejmujące szereg miejscowości²⁵: Błenna, Helenowo, Mchówek, Świszewy).

Rysunek 4. Granice obszaru rewitalizacji na tle obszaru zrewitalizowanego w gminie Izbica Kujawska – podobszar miejski

²⁵ Zob. poniżej diagnoza szczegółowa podobszaru.

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 5. Granice obszaru rewitalizacji na tle obszaru zrewitalizowanego w gminie Izbica Kujawska – podobszar wiejski

Źródło: opracowanie własne.

Na rys. 4 oraz 5 wskazano obu podobszarów (wyznaczonego w mieście oraz na terenach wiejskich) rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w gminie Izbica Kujawska. Granice i powierzchnia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji są tożsame.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1. Szczegółowa diagnoza podobszaru miejskiego

Podobszar rewitalizacji w mieście Izbica Kujawska²⁶ zajmuje 52,9 ha (co stanowi 23,4% powierzchni miasta i 0,4% powierzchni gminy) i obejmuje centrum miasta (ulice: 3 Maja, Garbarską, Narutowicza, Piłsudskiego, Plac Wolności, Targową, Żwirki i Wigury), w którym zlokalizowanych jest najwięcej obiektów handlowo-usługowych (np. bank) i użyteczności publicznej służących mieszkańcom całej gminy, w tym m. in. Urząd Miejski (ul. Piłsudskiego 32), Biblioteka Publiczna czy wspomniany już powyżej M-GOK (zlokalizowane w M-GCK przy ul. Narutowicza 63).

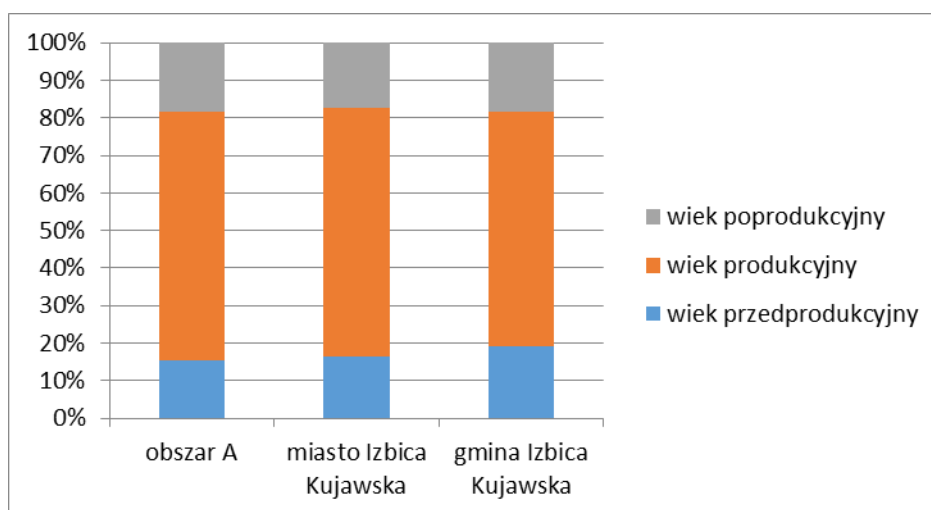
Sfera społeczna

Podobszar miejski rewitalizacji zamieszkiwało na dzień sporządzenia pierwszej wersji Programu 666 osób²⁷, co stanowi 25% mieszkańców miasta i 8,5% mieszkańców gminy Izbica Kujawska. W strukturze wiekowej mieszkańców stosunkowo duży udział (zob. wyk. 1) stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (18,3%). Wartość ta wskazywała na sytuację nieco korzystniejszą niż średnio w gminie (18,4%), ale mniej korzystną niż średnio w mieście (17,5%), i był to najmniej korzystny wynik wśród wszystkich wydzielonych jednostek struktury miejskiej. Na koniec 2018 r. udział osób w wieku poprodukcyjnym (20,44%) kształtował się już jednak powyżej średniej zarówno dla miasta (19,40%), jak i gminy (19,09%). Sytuacja ta skutkuje koniecznością objęcia także grupy seniorów interwencją na rzecz ich aktywizacji społecznej w ramach projektów przewidzianych w niniejszym Programie.

²⁶ Wszystkie dane, jeśli nie wskazano inaczej, pochodzą z Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej i odzwierciedlają stan na 31.10.2016 r. (tożsamy jak przy sporządzeniu analizy wskaźnikowej wykorzystanej do delimitacji obszaru rewitalizacji).

²⁷ Na dzień 31.12.2018 r. było to 636 osoby, a więc 24,43% mieszkańców miasta i 8,29% gminy.

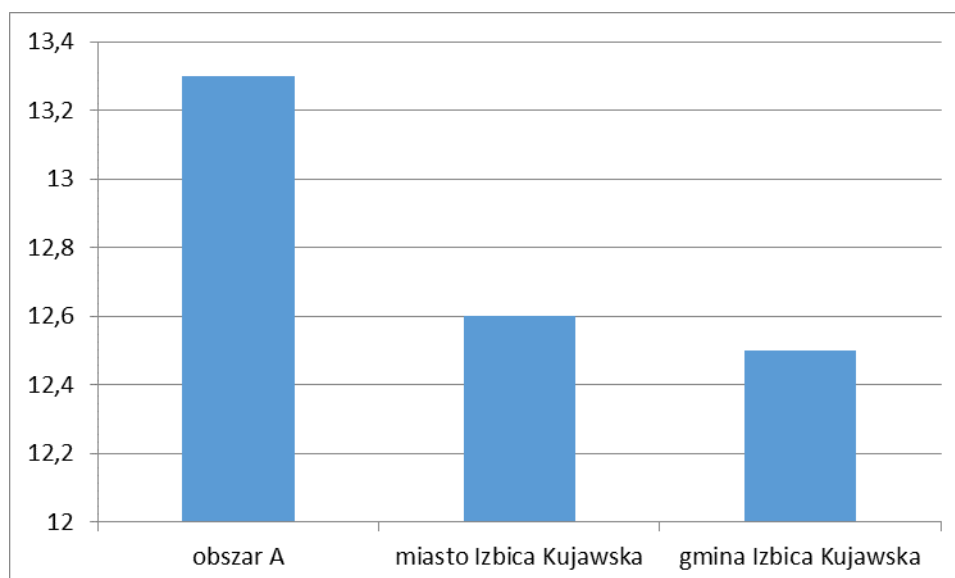
Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Wykres 1. Struktura wieku ludności wg grup ekonomicznych, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Izbicy Kujawskiej.

Obszar charakteryzował się stosunkowo wysokim bezrobociem zarówno na tle miasta, jak i gminy (zob. wyk. 2). Wśród osób w wieku produkcyjnym 13,3% było osobami bezrobotnymi, podczas gdy średnio w mieście było to 12,6%, a średnio w gminie 12,5%. Na koniec 2018 r. wskaźniki dotyczące bezrobocia nieco się poprawiły; w obszarze 11,78% osób w wieku produkcyjnym stanowili bezrobotni, podczas gdy średnia dla gminy wyniosła 9,63%, a miasta 10,39%.

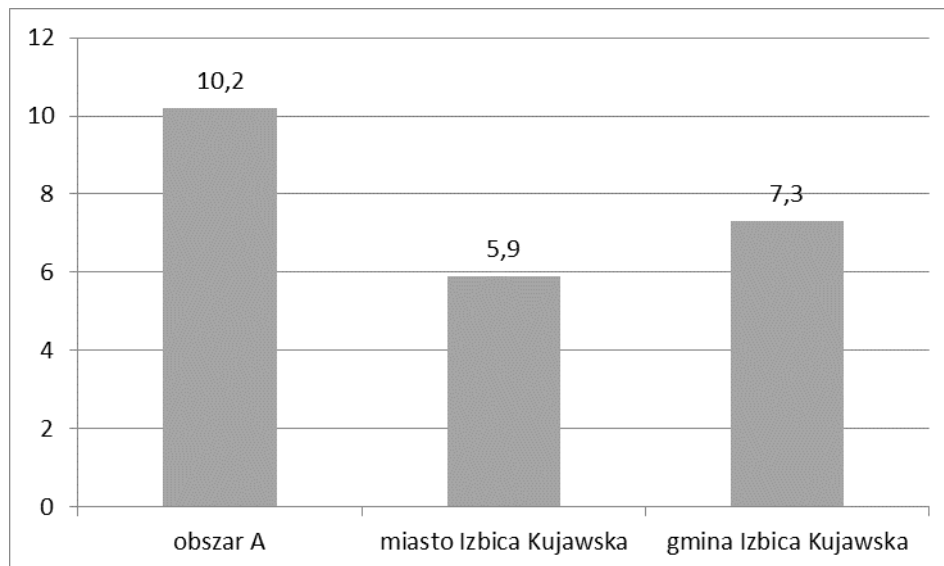

Wykres 2. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %), stan na 31.10.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku.

Dodatkowy problem stanowił fakt, iż wśród osób bez pracy, aż 42,4% to osoby pozostające bez pracy ponad 24 miesiące, a wartość ta jest znacznie mniej korzystna niż średnio w mieście (38,3%) i średnio w gminie (37%). Na koniec 2018 r. sytuacja w tej mierze jeszcze się pogorszyła, gdyż osoby długotrwale bezrobotne stanowiły już ponad połowę bezrobotnych obszaru (53,07%), wyższa była także średnia zanotowana dla miasta (44,26%) i gminy (43,18).

Powyższa sytuacja ta przekłada się więc na niski poziom materialny mieszkańców obszaru – ponad 10% (na koniec 2018 r. było to już 12%) mieszkańców korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej (zob. wyk. 3) i jest to wartość wyższa zarówno pod względem średniej dla miasta (5,9%), jak i średniej dla gminy (7,3%), obie te średnie na koniec 2018 r. uległy podwyższeniu – odpowiednio do 7,07% i 8,91%).

Wykres 3. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności (%), stan na 31.10.2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej.

W mieście, w tym częściowo w obszarze rewitalizacji, znajduje się zaplecze infrastrukturalne i instytucjonalne dla działalności społecznej. Wszystkie jednostki oświatowe, w tym zapewniający możliwość kształcenia na poziomie średnim w gminie Zespół Szkół im. Jana Kasprowicza w Izbicy Kujawskiej (w którego skład wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum 4-letnie oraz Liceum dla dorosłych) są zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji. Przeorganizowane zgodnie ze zreformowanym

systemem, 2 szkoły podstawowe w granicach swych obwodów²⁸ obejmą tereny wchodzące do obszaru rewitalizacji (podkreślone w tekście):

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Izbicy Kujawskiej, ul. Tymieniecka 1 (w granicach jej projektowanego obwodu znalazły się ulice położone w mieście: Bratkowa, Cmentarna, Garbarska, Kolska, Kościelna nr 1-23, Kwiatowa, 3 Maja, Marszałka Piłsudskiego, Morelowa, Ogrodowa, Plac Wolności, Przedmiejska, Szkolna Targowa, Toruńska, Tymieniecka, Warszawska, Wesoła, Wiśniowa, Zielona oraz miejscowości: Augustynowo od nr 23, Chociszewo, Chotel, Długie, Długie Parcele, Gaj Stolarski, Grochowiska, Józefowo, Kazanki, Komorowo, Mchówek, Mieczysławowo, Modzerowo, Nowa Wieś, Obałki, Pasieka, Podtymień, Pustki, Skrabanowo, Słubin, Sokołowo, Śmielnik, Świętosławice, Tymień, Wólka Komorowska, Zaborowo);

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Gen. Augustyna Słubickiego w Izbicy Kujawskiej, ul. Nowomiejska 3 (w granicach jej projektowanego obwodu znalazły się ulice położone w mieście: Augustowska, Chopina, Cicha, Generała Słubickiego, Górna, Kolejowa, Kościelna od nr 24, 11 Listopada, Narutowicza, Nowomiejska, Parkowa, Polna, Rolnicza, Spokojna, Sportowa, Żwirki i Wigury oraz miejscowości: Augustynowo nr 1-22, 37, 48, Hulanka, Kazimierowo, Martanowo Folwark, Podhulanka, Ślzewo, Świszewy, Świszewy Kolonia, Zdrojówka, Zakręty).

Pod względem obsługi policji obszar rewitalizacji gminy Izbica Kujawska (w całości) należy do Posterunku Policji w Izbicy Kujawskiej. Obsada posterunku (9 policjantów) jest wystarczająca do zapewnienia bezpieczeństwa na tymże terenie, choć zwiększenie etatów pozwoliłoby na utworzenie jednostki całodobowej. Przedmiotowy obszar nie wykazuje się wyższym poziomem przestępczości niż średnio w gminie (dodatkowo, stan bezpieczeństwa poprawił się ostatnio poprzez zamontowany monitoring wizyjny na Placu Wolności), jedynie w toku badania ankietowego mieszkańcy sygnalizowali sporadycznie występujące w przestrzeni publicznej obszaru problem picia alkoholu (zauważalna obecność osób pod wpływem alkoholu lub spożywających alkohol co może być wytłumaczone lokalizacją w pobliżu miejsc sprzedaży).

Mieszkańcy obszaru wykazują chęć zmiany swojej sytuacji materialnej (bezrobocie i wysokie uzależnienie od pomocy społecznej), w tym chęć uczestnictwa w zajęciach

²⁸ W związku z wygaszaniem gimnazjów przedstawiono stan projektowany na 1 stycznia 2019 r. zgodnie z Projektem planu sieci publicznych ośmioletnich szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Izbica Kujawska (Załącznik nr 3 do uchwały Nr XXX/183/17 Rady miejskiej w Izbicy Kujawskiej z dnia 30 marca 2017 r.).

aktywizacyjnych. Jednak na przedmiotowym obszarze brakuje nowoczesnych obiektów, gdzie można by prowadzić zajęcia aktywizacyjne. W granicach podobszaru rewitalizacji nie znajdują się żadne obiekty sportowe, funkcjonują jedynie wspomniane już obiekty kulturalne: Biblioteka Publiczna i M-GOK zlokalizowane w niedostosowanym w pełni budynku M-GCK. Stopień ich wykorzystania i stan nie pozwala na znaczącą poprawę oferty aktywizacji i integracji społecznej w gminie, istnieje więc konieczność ich modernizacji (remonty, przebudowy, doposażenie) oraz zapewnienia dodatkowej infrastruktury dostosowanej do lokalnych potrzeb. Potrzebne jest również zapewnienie możliwości połączenia funkcji społecznej oraz gospodarczej (brak jest sali konferencyjno-szkoleniowej, pomieszczeń dla organizacji pozarządowych).

Ostatni ze wspomnianych powyżej elementów wynika z faktu, iż miasto Izbica Kujawska, w tym jednostka, która znalazła się w podobszarze rewitalizacji wyznaczonym na tego terenie, jest miejscem szczególnej koncentracji aktywności lokalnych organizacji pozarządowych (choć - z reguły - ich działalność obejmuje całą gminę, zarówno więc podobszar miejski jak i wiejski rewitalizacji, niezależnie od faktu, czy siedziba gminy zlokalizowana jest w granicach obszaru rewitalizacji). Wymienić należy następujące organizacje:

- Stowarzyszenie Ziemia Izbicka w Izbicy Kujawskiej (siedziba stowarzyszenia znajduje się na ul. Tymienieckiej 12, tj. poza obszarem rewitalizacji);
- Stowarzyszenie Środowisk, Twórców i Animatorów Kultury Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej (siedziba: ul. Narutowicza 63);
- Stowarzyszenie Osób i Rodzin Osób Niepełnosprawnych oraz Rodzin Patologicznych „Życzliwe serce” w Izbicy Kujawskiej (siedziba stowarzyszenia znajduje się na ul. Sportowej 1A, tj. poza obszarem rewitalizacji).
- Stowarzyszenie Idea Młodych (siedziba stowarzyszenia znajduje się na ul. Polnej 3/21, tj. poza obszarem rewitalizacji).

Ponadto, na terenie podobszaru miejskiego rewitalizacji funkcjonują (choć nie zawsze posiadają tu swoją siedzibę) inne podmioty prowadzące działania aktywizacji społecznej na terenie całej gminy, przykładowo:

- wspomniana powyżej Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Izbicy Kujawskiej (prowadząca również zespół „Izbiczanki”);

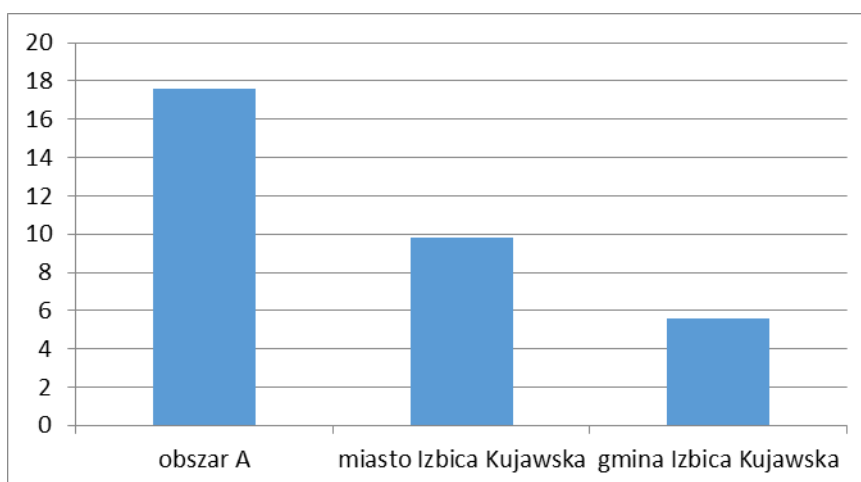
- Klub Turystyki Rowerowej Horyzont (stanowiący Włocławski Oddział PTTK);
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów (Koło nr 3 w Izbicy Kujawskiej);
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych (Koło w Izbicy Kujawskiej);
- Izbicki Oddział Kujawsko-Dobrzyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- OSP w Izbicy Kujawskiej.

W gminie brak jest czasopisma lokalnego, ale wydawane jest czasopismo parafialne pn. MATEUSZ (Parafia pw. WNMP w Izbicy Kujawskiej). O gminie informuje też bezpłatne czasopismo powiatowe TUITERAZ. GAZETA WŁOCŁAWKA I POWIATU WŁOCŁAWSKIEGO (jest to miesięcznik o nakładzie ok. 17 tys. egzemplarzy).

Na terenie gminy odbywają się cykliczne znaczące imprezy kulturalne i sportowe, z których jedna organizowana jest na terenie podobszaru rewitalizacji wyznaczonego w mieście („Ogólnopolski Festiwal Piosenki Dziecięcej „Mikrofon dla Najmłodszych” w M-GCK).

Sfera gospodarcza

Jednostkę A charakteryzuje stosunkowo wysoka aktywność zawodowa, liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła w 2016 r. 17,5% (na koniec 2018 r. było to 18,75%); należy jednak nadmienić, iż jest to centrum miasta, gdzie siedzibę ma większość wszystkich podmiotów gospodarczych miasta. Oznacza to również, że – podobnie jak na terenie gminy – w podobszarze rewitalizacji brak znaczących inwestorów, niewiele jest także podmiotów gospodarczych większych niż mikroprzedsiębiorstwa.

Wykres 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: jak wyk. 1.

W obszarze tym znajduje się Plac Wolności pełniący funkcję centrum miasta, na którym działalność swą prowadziły w 2016 r. 34 podmioty gospodarcze osób fizycznych (na koniec 2018 r. było to 30), co stanowi 43,6% (36,43% w 2018 r.) wszystkich podmiotów tego typu w jednostce A i blisko 20% podmiotów tego typu w mieście (17,55% na koniec 2018 r.).

Obszar ten nie jest wykorzystywany w turystyce i rekreacji, nie ma tu terenów rekreacyjnych ani znaczących atrakcji turystycznych (jedynie wśród zabytków wymienić można – kościół i budynek b. wikliniarni wpisany również do ewidencji zabytków a stanowiący obecnie przestrzeń zdegradowaną) mogących stanowić podstawę do rozwoju gospodarki turystycznej.

Obecnie nie funkcjonują tu żadne instytucje otoczenia biznesu (IOB), a także brakuje obiektu, który byłby w pełni dostosowany do pełnienia (choć częściowo) funkcji promocji biznesu (konferencje, targi, szkolenia). Lukę w tym zakresie miała pierwotnie wypełnić inwestycja zrealizowana w budynku dawnej wikliniarni. Obiekt ten odpowiadać powinien współczesnym standardom, także potrzebom przedsiębiorców, mógłby więc być miejscem dla działań szkoleniowych podejmowanych na rzecz poprawy przedsiębiorczości i kompetencji mieszkańców na rynku pracy (a możliwe, że nawet stać się impulsem do rozpoczęcia działalności w gminie przez IOB). Ze względów technicznych (wymogi budowlane, opieka konserwatorska) oraz finansowych (koszt inwestycji), inwestycja ta okazała się niemożliwa do przeprowadzenia.

Sfera środowiskowa

Na przedmiotowym terenie (podobnie jak w przypadku całej gminy) nie zdiagnozowano znaczących problemów mieszczących się w sferze środowiskowej. Stan środowiska jest dobry, choć pogorszeniu ulega w okresie zimowym, co jest związane z emisją niską – wykorzystywaniem do opalania niewłaściwych materiałów, a także z ruchem samochodowym po ulicach miejskich, głównie drodze wojewódzkiej.²⁹

Na przedmiotowym obszarze nie występują obszary/obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.³⁰ Zgodnie z mapami glebowymi³¹ obszar w zdecydowanej większości jest terenem zabudowanym (TZ), a tylko w bardzo niewielkim fragmencie (wzdłuż ul. 3 Maja) terenem o glebach brunatnych kwaśnych lub glebach rdzawych (Bw) i glebach brunatnych właściwych (B), oraz fragmentarycznie (południowa część ul. Narutowicza) terenem leśnym (Ls).³²

Sfera funkcjonalno-przestrzenna i techniczna

Analizując wyposażenie obszaru w infrastrukturę stwierdzić należy, że jest on wyposażony w sieć kanalizacyjną (która biegnie wzdłuż głównych ulic, tj. 3 Maja, Garbarskiej, Narutowicza i pozostałych ulic miejskich), sukcesywnie przyłączane są niej kolejne budynki. Obszar wyposażony jest także w sieć wodociągową, do której przyłączone są niemal wszystkie budynki. Obszar wyposażony jest w sieć gazową, która biegnie wzdłuż głównych ulic, tj. Piłsudskiego, Żwirki i Wigury, Narutowicza, Polnej.

W obszarze nie występują ścieżki rowerowe, z racji ścisłej zabudowy w obszarze ich budowa jest utrudniona. Wszystkie drogi zlokalizowane w przedmiotowym obszarze mają nawierzchnię utwardzoną, jednak ich stan jest zróżnicowany, część wymaga remontów (podobnie jak chodniki).

Obszar jednostki A charakteryzuje zabudowa mieszkaniowa jedno- i wielorodzinna zlokalizowana na stosunkowo małych działkach; zabudowa usługowa, w mniejszym stopniu produkcyjna. Centralną część przedmiotowego terenu stanowi Plac Wolności, tj. plac miejski zagospodarowany zielenią urządzoną i małą architekturą. Stan techniczny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej w przedmiotowym obszarze jest zróżnicowany. Nowe budynki

²⁹ Jest to sfera problemowa objęta obowiązującym Planem Gospodarki Niskoemisyjnej.

³⁰ Występują natomiast obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – kościół ewangelicki zlokalizowany przy ul. Narutowicza oraz wpisany do ewidencji zabytków budynek b. wikliniarni przy ul. 3 Maja.

³¹ Mapy glebowe: [wloclawek.geoportal2.pl].

³² Podobnie, zgodnie z mapą ewidencji gruntów przedmiotowy obszar w zdecydowanej większości jest terenem zabudowanym (B) i tylko fragmentarycznie (wzdłuż ul. 3 Maja) terenem rolnym (R IVb, RVI) i fragmentarycznie (południowa część ul. Narutowicza) terenem leśnym (Ls) - zob. mapy użytkowania gruntów: [wloclawek.geoportal2.pl].

konstruowane są zgodnie z obowiązującymi standardami budowlanymi, stąd odznaczają się dobrym stanem technicznym, w tym w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska. Część zabudowy to jednak zabudowa powstała przed rokiem 1990 i odznacza się słabym stanem technicznym, w tym brakiem łazienek, używaniem azbestu jako pokryć dachowych – wymaga remontów i dostosowania do obowiązujących standardów.

Jak już wspomniano, na tym obszarze są zlokalizowane obiekty (przestrzenie) zdegradowane, w tym budynki po b. PGR (zob. foto 1) zlokalizowane przy ul. Narutowicza (w najbliższym czasie planowana jest przebudowa tej ulicy, jednak Gmina nie ma obecnie możliwości rewitalizacji i wykorzystania budynków po b. PGR) oraz budynek b. wikliniarni zlokalizowany przy ul. 3 Maja 1 (zob. foto 2 i 3).

Foto 1. Obszar po b. PGR zlokalizowany w mieście Izbica przy ul. Narutowicza

Fot. E. Sulczyńska

Foto 2. Widok zewnętrzny budynku b. wikliniarni w Izbicy Kujawskiej

Fot. E. Sulczyńska

Foto 3. Widok wewnętrzny budynku b. wikliniarni w Izbicy Kujawskiej

Fot. E. Sulczyńska

Budynek dawnej wikliniarni (funkcjonującej do lat 1980-tych i należącej wówczas do GS) stanowi przestrzeń, która obecnie nie może być efektywnie wykorzystywana³³. Budynek będący obecnie własnością Gminy do początku lat 1990. był siedzibą hurtowni budowlanej, a potem sporadycznie był wykorzystywany na cele magazynowe (w latach 2012-2013 sklep rolniczy, później magazyn narzędzi lekkich dla pracowników robót publicznych zatrudnionych przez Urząd Miejski w Izbicy Kujawskiej). Obecnie nieużytkowany, znajduje się w złym stanie technicznym.³⁴ Budynekowi powinna zostać nadana nowa funkcja (planowane było dostosowanie budynku do pełnienia funkcji społecznych, np. organizacji zajęć i szkoleń, a nawet utworzenia swoistego centrum aktywizacji społeczno-gospodarczej, tj. zapewnienie siedziby dla organizacji pozarządowych funkcjonujących i powołanych w gminie, wyposażonego m. in. w salę konferencyjną i inne sale wraz z zapleczem socjalnym). Powyższy obiekt, położony przy jednej z głównych ulic miasta, w sąsiedztwie Urzędu Miejskiego, stanowi istotny czynnik obniżający konkurencyjność miasta (miasto, a szczególnie samo jego centrum stanowi wizytówkę całej gminy, np. w stosunku do inwestorów, turystów). Ze względu na swój stan techniczny oraz koszty ewentualnej inwestycji, plany dotyczące tego obiektu nie mogą zostać obecnie zrealizowane.

Wciąż istnieją jeszcze inne znaczące potrzeby inwestycyjne na tym terenie dotyczące innych budynków użyteczności publicznej, remontu i znaczącej adaptacji do celów aktywizacji społecznej wymaga bowiem również budynek M-GCK (zob. lista projektów), pewnych działań potrzebują także przyszkolne sale gimnastyczne. Część z potrzeb w tym zakresie zaspokoją inwestycje przeprowadzone jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Podsumowanie

Tabela 16 przedstawia zbiorczo problemy oraz potencjał analizowanego podobszaru rewitalizacji wyznaczonego w mieście Izbica Kujawska we wszystkich sferach łącznie.

Tabela 16. Problemy i potencjały rozwojowe podobszaru rewitalizacji wyznaczonego na obszarze miejskim

PROBLEMY	POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> stosunkowo wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym, starzenie się społeczeństwa, 	<ul style="list-style-type: none"> relatywnie dobra aktywność społeczna i obecność organizacji pozarządowych, relatywnie wysoki poziom

³³ Ze względu na powierzchnię oraz stan, w perspektywie realizacji niniejszego Programu brak jest zarówno środków finansowych, jak i zastosowania dla rewitalizacji terenów po b. PGR. W perspektywie realizacji Programu planowany jest jedynie remont ulicy Narutowicza.

³⁴ Gmina co roku ponosi koszty związane z jego zabezpieczaniem, np. w 2016 r. zgodnie ze sprawozdaniem w wykonaniu budżetu była to kwota 1.960,65 zł za wykonanie zabezpieczenia dachu [http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2017/2005/akt.pdf].

<ul style="list-style-type: none"> wysoki udział osób bezrobotnych, w tym także długotrwale bezrobotnych, wysokie uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, brak infrastruktury dostosowanej do rosnących potrzeb aktywizacji społeczno-gospodarczej, występowanie w obszarze przestrzeni zdegradowanych obniżających estetykę centrum miasta oraz wizerunek całej gminy. 	<p>przedsiębiorczości,</p> <ul style="list-style-type: none"> dobry stan środowiska przyrodniczego i relatywnie dobra dostępność komunikacyjna, występowanie obiektów (M-GCK) mogących - po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych - stanowić bazę dla podejmowanych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji działań aktywizacyjnych, w tym służących rozwojowi już funkcjonujących i nowych organizacji pozarządowych.
--	---

Źródło: opracowanie własne.

5.2. Szczegółowa diagnoza podobszaru wiejskiego

Podobszar rewitalizacji w terenie wiejskim gminy Izbica Kujawska obejmuje cztery sołectwa zlokalizowane w różnych częściach gminy: sołectwa Błenna i Helenowo we wschodniej części, Świszewy w północnej i Mchówek w zachodniej. Sołectwa: Mchówek i Świszewy są sołectwami granicznymi i oprócz sołectw gminy Izbica Kujawska graniczą z innymi gminami: sołectwo Świszewy z gminą Lubraniec i gminą Topólka (powiat radziejowski), sołectwo Mchówek z gminą Topólka (powiat radziejowski), gminą Babiak (powiat kolski, woj. wielkopolskie).

Sołectwo Błenna obejmuje jedną miejscowość o tej samej nazwie, pozostałe składają się z większej liczby miejscowości, a mianowicie: Helenowo obejmuje miejscowości: Dębianki, Helenowo i Szczkowo; Mchówek składa się z miejscowości Mchówek i Pustki, a Świszewy - Martanowo Folwark, Świszewy, Zakręty oraz Zdrojówka.

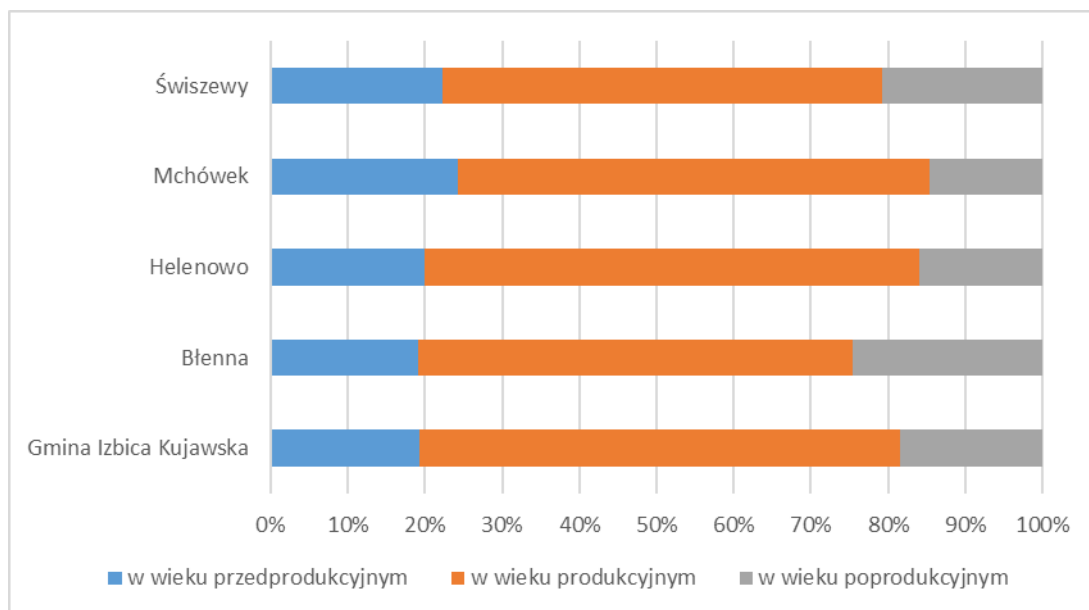
Pod względem powierzchni największe jest sołectwo Świszewy (496 ha), najmniejsze zaś Błenna (208 ha), pod względem liczby ludności, największe sołectwo to Mchówek (268 osób), a najmniejsze to Błenna (110 osób). Sołectwa różnią się nieznacznie między sobą gęstością zaludnienia, która wynosi od 38,3 os./km² w sołectwie Helenowo do 53,9 os./km² w sołectwie Mchówek (każdym z sołectw jest jednak niższa niż średnia dla gminy 58,9 os/k²).

Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji wyznaczony na terenach wiejskich gminy Izbica Kujawska charakteryzuje się niekorzystną strukturą wiekową ludności. Średnio w gminie wskaźnik obciążenia demograficznego³⁵ wynosi 60,3%, natomiast w trzech z czterech przedmiotowych sołectw wynosi on wysoko powyżej średniej dla gminy, tj. 77,4% w sołectwie Błenna, 75,5%

³⁵ Mierzony jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 os. w wieku produkcyjnym.

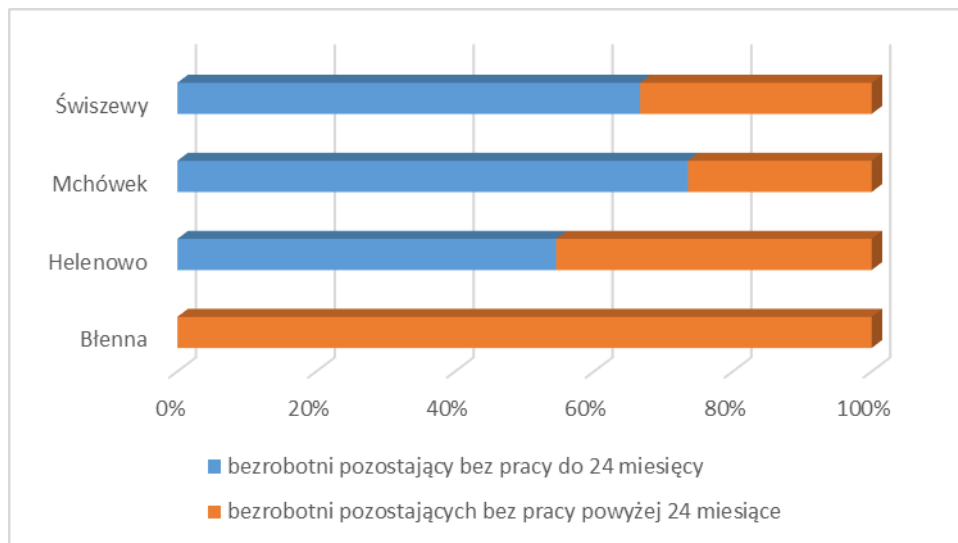
w sołectwie Świszewy, 63,4% w sołectwie Mchówek. Tylko w sołectwie Helenowo ww. wskaźnik kształtuje się na niższym poziomie niż średnio w gminie i wynosi 56%. Dwa spośród czterech sołectw objętych obszarem rewitalizacji odznaczają się wysokim udziałem osób starszych wśród mieszkańców. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wynosi w nich wysoko powyżej średniej dla gminy (18,4%), są to: sołectwo Błenna 24,5%, sołectwo Świszewy 20,7%. Dwa pozostałe sołectwa odznaczają się ww. wskaźnikiem poniżej średniej dla gminy – Helenowo 15,9%, Mchówek 14,5% (zob. wyk. 5).

Wykres 5. Struktura wieku mieszkańców wiejskiego obszaru rewitalizacji gminy Izbica Kujawska wg ekonomicznych grup wieku, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: jak wyk.1.

Obszar 4 analizowanych sołectw jest zróżnicowany pod względem intensywności zjawiska bezrobocia (zob. wyk. 6).

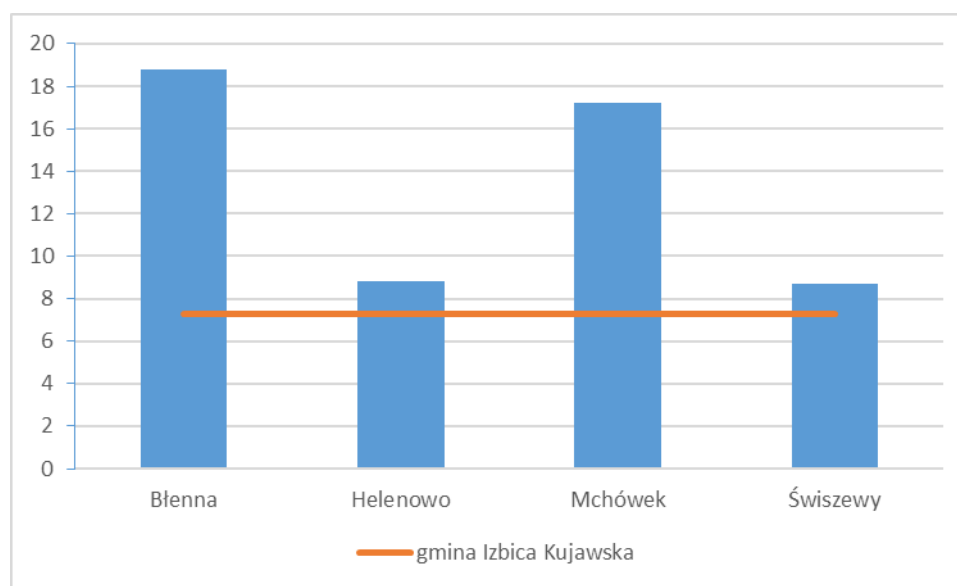

Wykres 6. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesiące w ogólnej liczbie bezrobotnych w wiejskim obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: jak wyk. 2.

Dwa sołectwa odznaczają się bardzo wysokim w porównaniu do średniej dla gminy (12,54%) udziałem osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, są to: Mchówek 20,73%, Świszewy 15,89%. Pozostałe sołectwa charakteryzuje niski poziom bezrobocia, w tym szczególnie sołectwo Błenna, gdzie wynosi 3,23%. Jednak sołectwo to, mimo niewielkiej w skali gminy liczby bezrobotnych, odznacza się bardzo niekorzystnym zjawiskiem bezrobocia długotrwałego – wszyscy bezrobotni w sołectwie Błenna pozostają bez pracy powyżej 24 miesięcy. Podobna sytuacja ma miejsce w sołectwie Helenowo, które charakteryzuje się stosunkowo niewielkim udziałem osób bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym (10,09%), ale znaczna część bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 24 miesięcy.

M. in. wysoki poziom bezrobocia w wiejskim podobszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska przedkłada się na stosunkowo niski status materialny jego mieszkańców. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (zob. wyk. 7), średnio w gminie wynosi 7,26%, a wartość ta przekroczona została we wszystkich czterech sołectwach objętych obszarem rewitalizacji: Błenna - 18,18%, Helenowo - 8,82%, Mchówek - 17,16%, Świszewy - 8,68%.

Wykres 7. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców wiejskiego obszaru rewitalizacji gminy Izbica Kujawska, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: jak wyk. 3.

Jak już wspomniano w części poświęconej delimitacji, istotnym problemem zdiagnozowanym w 3 z 4 sołectw (oprócz sołectwa Świszewy) wiejskiego obszaru rewitalizacji jest wystąpienie problemu niesamodzielności mieszkańców także wynikającego z kryteriów niedochodowych (długotrwała choroba i/lub niepełnosprawność, zaawansowany wiek i pozostawanie w samodzielnych gospodarstwach domowych – problem samotności).

Potencjał obszaru stanowią jego mieszkańcy, którzy charakteryzują się dużą aktywnością społeczną – chętnie uczestniczą w zajęciach organizowanych w miejsko-gminnym ośrodku kultury, który jednak mieści się w Izbicy Kujawskiej, a więc wymaga dojazdów. Na obszarze przedmiotowych sołectw brak jest miejsc, gdzie mogłyby się odbywać tego typu zajęcia. Dotychczas w tym celu wykorzystywane były budynki OSP (remizy/inne sale pełniące rolę świetlic wiejskich) w Błennie (wykorzystania także przez mieszkańców sołectwa Helenowo), Mchówku i Świszewach, te jednak wymagają znaczącej modernizacji i dostosowania do potrzeb lokalnej społeczności. Stwierdzić więc należy, że na terenie przedmiotowych sołectw, w obecnej chwili brak przestrzeni publicznych z prawdziwego zdarzenia, które mogłyby stać się miejscem spotkań mieszkańców; prowadzenia zajęć aktywizacyjnych, kursów i szkoleń; wymiany poglądów i służyć lokalnej integracji.

W jednym z sołectw obszaru rewitalizacji funkcjonuje jednostka edukacji (b. Zespół Szkół w Błennie obejmujący szkołę podstawową i gimnazjum) - obecnie jest to Szkoła

Podstawowa im. K. Jażdżewskiego w Błennie obejmująca swym okręgiem następujące miejscowości (w tym także należące do sołectw obszaru rewitalizacji – podkreślone): Błenna, Błenna A, Błenna B, Cieplinki, Ciepliny, Ciepliny Budy, Dębianki, Dziewczopole, Gąsiorowo, Gogoły, Helenowo, Joasin, Naczachowo, Rogózki, Szczkowo, Szczówek, Śmieły, Wietrzychowice, Wiszczelice, Zdzisławin. Budynek w 2017 r. przeszedł termomodernizację, działa w nim również biblioteka publiczna. Szkoła posiada salę gimnastyczną; w 2014 r. wzbogaciła się o boisko wielofunkcyjne (projekt dofinansowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki) oraz w 2015 r. o plac zabaw (projekt dofinansowany z PO KL 2007-2014). Na 2018 r. zaplanowano budowę kompleksu sportowo-rekreacyjnego (boisko trawiaste oraz plac rekreacyjny) wraz z niezbędną infrastrukturą.³⁶

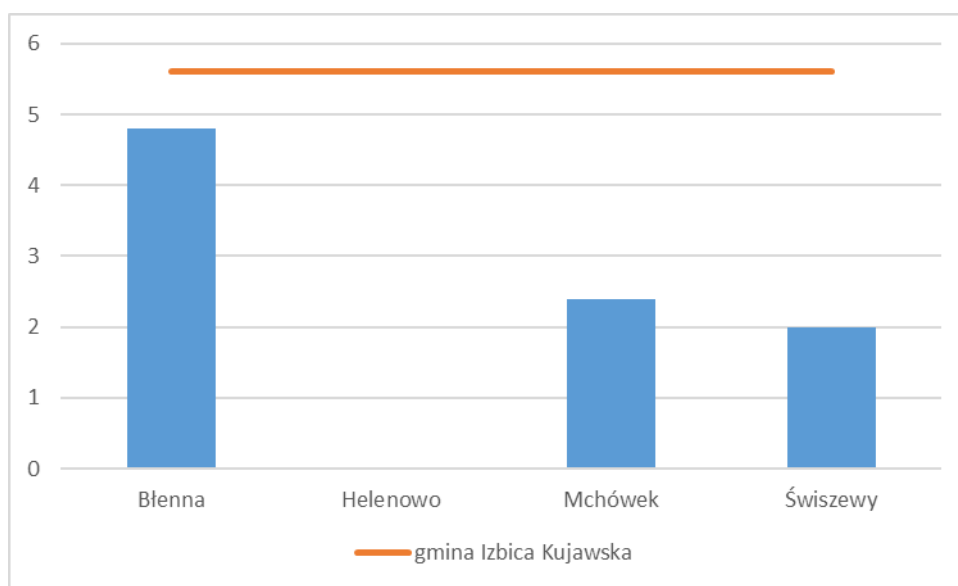
Pod względem obsługi policji podobszar rewitalizacji należy, podobnie jak podobszar miejski, do Posterunku Policji w Izbicy Kujawskiej.

Ośrodkami życia społecznego podobszaru są również parafie. W Błennie znajduje się Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Księżnej Kujaw, które swym zasięgiem obejmuje m. in. miejscowości należące do podobszaru wiejskiego rewitalizacji, a mianowicie: Błenna i Helenowo. Pozostałe sołectwa podobszaru wiejskiego (Mchówek, Świszewy) należą do zasięgu Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Izbicy Kujawskiej.

Sfera gospodarcza

Sołectwa stanowiące podobszar wiejski rewitalizacji gminy mają typowo rolniczy charakter. Podmioty gospodarcze nie związane z rolnictwem są nieliczne. Głównym źródłem dochodów mieszkańców jest praca na roli – we własnym gospodarstwie lub jako pracownik najemny. Z racji braku wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, poziom życia mieszkańców przedmiotowych sołectw jest stosunkowo niski. Dlatego też mieszkańcy często korzystają z pomocy społecznej. Poziom przedsiębiorczości mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym jest zatem tutaj bardzo niski (zob. wyk. 8).

³⁶ Zob. lista projektów uzupełniających niniejszego Programu.

Wykres 8. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w wiejskim obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska, stan na 31.10.2016 r.

Źródło: jak wyk. 1.

W całym obszarze rewitalizacji zarejestrowanych jest zaledwie 10 podmiotów gospodarczych osób fizycznych, co stanowi 3,4% tychże podmiotów w gminie. Podmioty te zarejestrowane są tylko w trzech z czterech sołectwach objętych podobszarem rewitalizacji (tj. Błenna - 3 podmioty, Mchówek - 4 podmioty, Świszewy - 3 podmioty). Poziom wskaźnika przedsiębiorczości wynoszący średnio w gminie 5,6% nie został osiągnięty przez żadne z przedmiotowych sołectw: Błenna (4,8%), Mchówek (2,4%), Świszewy (2,0%).

Potencjałem rozwoju podobszaru jest jego wiejski charakter, co mogłoby posłużyć do rozwoju agroturystyki. Obecnie jednak brak takiej działalności. Zauważyć należy, że elementem promowanym w gospodarstwach agroturystycznych mogłyby stać się wciąż żywe na terenie gminy lokalne tradycje Kujaw, szczególnie zdrowa żywność o tradycyjnych recepturach (np. żur kujawski).

Sfera środowiskowa

Podobszar wiejski nie jest obszarem zróżnicowanym przyrodniczo, stanowią go tereny użytkowane rolniczo z niewielką ilością lasów zlokalizowanych fragmentarycznie.

W granicach przedmiotowych sołectw nie występują obszary/obiekty objęte ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody.³⁷

³⁷ W podobszarze znajdują się jednak opisane dalej obiekty zabytkowe, a mianowicie: w sołectwie Błenna - kościół parafialny

Na terenie sołectwa Błenna, przy granicy z sołectwem Helenowo znajduje się jezioro Karaśnia o powierzchni 46 ha, które nie jest obecnie turystycznie zagospodarowane. Maksymalna głębokość jeziora to 5,7 m. Stan czystości jego wód nie jest badany regularnie, niemniej odpowiada III klasie czystości. Brzegi jeziora porasta trzcina, pałka i tatarak. Jezioro jest bogate w ryby, toteż znajduje się pod opieką Polskiego Związku Wędkarskiego (koło terenowe w Izbicy Kujawskiej).

Stan czystości środowiska nie jest monitorowany, ale biorąc pod uwagę stan zagospodarowania sołectw można wskazać przypuszczalne źródła zanieczyszczenia, którymi są dla wód powierzchniowych i podziemnych – nawożenie rolnicze gleb, a dla powietrza – źródła niskie, tj. emisja z urządzeń grzewczych oraz ruch po drogach wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez sołectwa. W przedmiotowym obszarze nie występują nadzwyczajne zagrożenia środowiska, te mogą jedynie wystąpić podczas przewozu substancji niebezpiecznych, szczególnie po drodze wojewódzkiej Włocławek – Koło.

Sfera techniczna i przestrzenno-funkcjonalna

Mieszkańcy sołectw są podłączeni do sieci wodociągowej. Brak natomiast sieci kanalizacyjnej. Ogrzewanie budynków odbywa się z własnych źródeł, głównie są to piece opalane węglem.

Przez sołectwo Błenna, Helenowo, Mchówek przebiega droga wojewódzka nr 269, a przez sołectwa Świszewy i Błenna przebiegają drogi powiatowe (odpowiednio: 2614C, 2933C). Wymagają one dostosowania parametrów dróg do obowiązujących przepisów. Wzdłuż dróg brak ścieżek rowerowych, co wpływa na wygodę i bezpieczeństwo użytkownika tego popularnego środka transportu. Część dróg gminnych przebiegających przez przedmiotowe sołectwa nie ma nawierzchni utwardzonej, co znacznie utrudnia mieszkańcom funkcjonowanie w systemie dom - praca - usługi - dom.

Wszystkie sołectwa podobszaru wiejskiego rewitalizacji gminy są do siebie podobne pod względem funkcjonalno-przestrzennym, pełnią głównie funkcje rolnicze, jednak różnią się poziomem oferowanych usług oraz stopniem koncentracji zabudowy.

Sołectwo Błenna ma typowo rolniczy charakter, zdecydowana większość gruntów użytkowanych jest rolniczo (zob. rys. 6).

p.w. Św. Małgorzaty (a także ogrodzenie kościoła z bramą, starodrzew w granicach ogrodzenia kościoła), a w sołectwie Mchówek - zespół parkowo-dworski.

Rysunek 6. Sołectwo Błenna

Źródło: opracowanie własne (źródło podkładu: włocławek.geoportal2.pl).

Zabudowa jest głównie zagrodowa z niewielkim udziałem zabudowy jednorodzinnej. Centrum sołectwa to oddalona od Izbicy Kujawskiej o około 9,5 km miejscowość Błenna, o zabudowie skoncentrowanej przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej z drogą gminną. Jak już wspomniano powyżej, w miejscowości zlokalizowany jest Zespół Szkół w Błennie i remiza OSP³⁸, znajduje się tu również zabytkowy kościół³⁹. Na terenie sołectwa Błenna występuje niewykorzystana społecznie i gospodarczo przestrzeń – budynek b. mleczarni stanowiący obecnie własność prywatną⁴⁰.

Kolejne z sołectw - Helenowo też ma typowo rolniczy charakter z przewagą gruntów użytkowanych rolniczo i zabudową zagrodową (zob. rys. 7) i jest oddalone od Izbicy Kujawskiej o około 8 km (brak wykształconego centrum wsi, a osadnictwo jest bardzo rozproszone), a na jego terenie występuje przestrzeń zdegradowana - zespół dworsko-parkowy wraz z budynkiem funkcjonującej do sierpnia 2016 r. Szkoły Podstawowej w Szczkowie (Gmina planuje jego adaptację na dzienny dom pobytu). Obiekt (dziś pustostan)

³⁸ Gmina planuje zaadaptować ją na świetlicę wiejską, co umożliwi prowadzenie w niej zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej.

³⁹ Zespół kościelny parafii pod wezwaniem św. Małgorzaty i Michała Archanioła w Błennej obejmuje: kościół z lat 1861-77 (pierwsze wzmianki o świątyni pochodzą z 1517 r.), cmentarz przykościelny, ogrodzenie z bramą (na zewnątrz uwagę zwraca też starodrzew) - wpis do rejestru zabytków nieruchomości województwa kujawsko-pomorskiego nr A/489/1-3 z 24.03.1998 r. [https://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/KUJ-rej.pdf]. Wewnątrz znajdują się m.in.: rokokowa chrzcielnica, obrazy - Pieta z XVIII w. w rokokowej ramie, Święty Izydor z początków XIX w., stacje Drogi Krzyżowej z połowy XIX w. oraz 2 rokokowe rzeźby świętych patronów.

⁴⁰ Wobec braku możliwości zadeklarowania, iż zostanie on w najbliższej perspektywie czasowej przywrócony do użytku, nie uznano tego obiektu za zdefiniowaną w Zasadach regionalnych... przestrzeń zdegradowaną.

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

został wybudowany w 1929 r. (w ewidencji odnotowano także 1947 r. jako okres modernizacji/budowy) jako budynek murowany, wolnostojący, podpiwniczony, parterowy z poddaszem użytkowym (zob. foto 4).

Rysunek 7. Sołectwo Helenowo

Źródło: jak rys. 6.

Foto 4. Widok zewnętrzny budynku b. szkoły w miejscowości Szczkowo

Fot. E. Sulczyńska

Również kolejne sołectwo - Mchówek ma typowo rolniczy charakter, a zdecydowana większość gruntów jest użytkowanych rolniczo. Zabudowa jest głównie zagrodowa z niewielkim tylko udziałem zabudowy jednorodzinnej. Brak tu wykształconego centrum wsi, ale zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi gminnej (zob. rys. 8). Miejscowość Mchówek leży około 7 kilometrów od Izbicy Kujawskiej. Na terenie sołectwa zlokalizowane są budynki OSP wymagające działań infrastrukturalnych w celu umożliwienia przeprowadzenia w nich zajęć z zakresu aktywizacji i integracji społecznej (adaptacja na świetlicę wiejską). Na terenie sołectwa występuje niewykorzystana społecznie i gospodarczo przestrzeń⁴¹ (wykorzystywana uprzednio m. in. na cele edukacyjne) – zespół parkowo-dworski w Mchówku, wpisany do ewidencji zabytków kujawsko-pomorskiego konserwatora zabytków⁴².

Rysunek 8. Sołectwo Mchówek

Źródło: jak rys. 6.

Ostatnie z sołectw podobszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie wiejskim w gminie Izbica Kujawska - Świszewy również ma podobną charakterystykę do jednostek opisanych powyżej (typowo rolniczy charakter, gdzie zdecydowana większość gruntów użytkowanych jest rolniczo; głównie zabudowa zagrodowa z niewielkim tylko udziałem zabudowy jednorodzinnej). Brak wykształconego centrum wsi (odległość od Izbicy Kujawskiej to mniej niż 4 km), a osadnictwo jest bardzo rozproszone (zob. rys. 9).

⁴¹ Ze względu na brak możliwości finansowych w zakresie jej przywrócenia do użytkowania nie uznano jej za przestrzeń zdegradowaną zgodnie z Zasadami regionalnymi.

⁴² Nr 372/A z 20.12.1995 r.

Rysunek 9. Sołectwo Świszewy

Źródło: jak rys. 6.

Na terenie sołectwa występują budynki OSP (wymagająca modernizacji by zapewnić ich zagospodarowanie jako świetlica wiejska) oraz przestrzeń (budynek, w którym do końca sierpnia 2012 r. funkcjonowała szkoła podstawowa) obecnie niewykorzystywana społecznie i gospodarczo, nie uznana za zdegradowaną z powodu uznania braku możliwości jej przywrócenia do użytkowania w najbliższej perspektywie czasowej.

Stan techniczny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej w całym przedmiotowym podobszarze jest zróżnicowany. Podobnie jak w przypadku podobszaru miejskiego, jedynie nowe budynki konstruowane są zgodnie z obowiązującymi standardami budowlanymi i odznaczają się dobrym stanem technicznym, w tym w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska. Znaczna część zabudowy powstała przed rokiem 1990 i odznacza się niskim stanem technicznym, w tym brakiem łazienek, używaniem azbestu jako pokryć dachowych – wymaga remontów i dostosowania do obowiązujących standardów.

Podsumowanie

Tabela 17 przedstawia zbiorczo problemy oraz potencjał analizowanego obszaru we wszystkich sferach łącznie.

Tabela 17. Problemy i potencjały rozwojowe podobszaru rewitalizacji wyznaczonego na obszarze wiejskim

PROBLEMY	POTENCJAŁY
<ul style="list-style-type: none"> • wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym (sołectwo Błenna, Świszewy), • wysoki udział osób bezrobotnych (sołectwo Mchówek, Świszewy), • wysokie uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, • wysoki stopień niesamodzielności także z przyczyn pozadochodowych (Błenna, Helenowo, Mchówek), • niski poziom przedsiębiorczości, • brak miejsc aktywizacji i integracji społecznej dla mieszkańców, • występowanie przestrzeni niewykorzystywanych społecznie i gospodarczo obniżających konkurencyjność całej gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • obecność jeziora i dobry stan środowiska przyrodniczego mogące stanowić podstawę rozwoju turystyki (w tym wędkarskiej), • wiejski charakter osadnictwa mogący stanowić podstawę do rozwoju agroturystyki, • relatywnie wysoka aktywność społeczna mieszkańców, • występowanie przestrzeni (obecnie zdegradowanej lub wymagającej adaptacji) mogących stanowić podstawę rozwoju działań aktywizacyjnych na terenach wiejskich.

Źródło: opracowanie własne.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji po zrealizowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych to pożądaný stan docelowy powyżej wskazanej części Gminy, którego osiągnięcie powinno być przedmiotem ewaluacji po zakończeniu realizacji opracowywanego Programu. Wizja pozwala również w prosty i zrozumiały sposób określić odbiorcy, jakie planowane działania i efekty obejmuje niniejszy dokument planistyczny. Jest to ważne również ze względu na fakt, iż lokalni interesariusze, a więc również mieszkańcy i organizacje odgrywają kluczową rolę nie tylko w procesie uspołecznienia procesu opracowywania Programu, ale także jego wdrażania.

Określony w powyższej części diagnostycznej Programu stan wyjściowy (sfery kryzysowe wymagające interwencji i poprawy) odzwierciedla wyniki analiz (w tym przede wszystkim wskaźnikowej, polegającej na wykorzystaniu wskaźników opartych na pozyskanych danych liczbowych) przeprowadzone pod kątem występowania głównych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Uwzględniono także dotychczas zgłoszone uwagi mieszkańców, władz samorządowych oraz innych podmiotów związanych z gminą i kwestie wypracowane w toku konsultacji wewnętrznych. Dane dodatkowe i weryfikacyjne uzyskano w wyniku analizy planów strategicznych i dokumentów, przeprowadzonych wizji lokalnych itp. (zob. powyżej - dokumentacja fotograficzna), dyżurów eksperckich i spotkania otwartego z mieszkańcami oraz badania ankietowego.

Jak wynika ze szczegółowej diagnozy przeprowadzonej dla obszaru rewitalizacji składającego się w gminie Izbica Kujawska z dwóch podobszarów (wyznaczonego na terenie miasta oraz na terenie wiejskim obejmującego 4 sołectwa), znaczna część zdiagnozowanych problemów jest wspólna dla całego obszaru – niezależnie od jego lokalizacji (miasto czy obszary wiejskie). Główne problemy występujące na całym obszarze rewitalizacji są związane z **ubóstwem** (co odzwierciedla wyższy niż przeciętna dla gminy **udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze**). W przypadku obszaru rewitalizacji wyznaczonego zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich analiza wykazała występowanie przestrzeni zdegradowanej lub **obiektów niedostosowanych do celów aktywizacji i integracji społecznej**. Uznać więc należy, że w obu podobszarach ujawnił

się niedostateczny stan infrastruktury społecznej (występują znaczne potrzeby modernizacyjne i braki w wyposażeniu obiektów służących aktywizacji społeczno-gospodarcze.

Wśród problemów szczegółowych, które z różnym nasileniem wystąpiły na obu podobszarach, a które zdiagnozowano za pomocą badania opinii mieszkańców oraz w toku dodatkowych analiz, wskazać należy następujące problemy:

- **wysokie bezrobocie** (część obszar rewitalizacji charakteryzuje się wyższym niż przeciętna dla całej gminy **udziałem bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym**⁴³, dotyczy to w szczególności obszaru miejskiego oraz sołectw Mchówek i Świszewy, gdzie ogółem zamieszkuje 117 bezrobotnych).

- **starzenie się społeczeństwa oraz jego niesamodzielność z przyczyn niedochodowych** - na podobszarze miejskim w strukturze wiekowej mieszkańców stosunkowo osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 20,44% mieszkańców, a ich udział jest na poziomie wyższym niż średnio w gminie (19,09%) i mieście (19,40%); w odniesieniu do obszaru wiejskiego zauważyć należy (por. diagnoza szczegółowa), że także w trzech z czterech przedmiotowych sołectw wskaźnik obciążenia demograficznego przekracza średnią wyliczoną dla całej gminy (60,3%) gminy, tj. wynosi 77,4% w sołectwie Błenna, 75,5% w sołectwie Świszewy, 63,4% w sołectwie Mchówek (tylko w sołectwie Helenowo ww. wskaźnik kształtuje się na niższym poziomie niż średnio w gminie i wynosi 56%). Ponadto, dwa spośród czterech sołectw odznaczają się wysokim udziałem osób starszych (udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wynosi w nich wysoko powyżej średniej dla gminy - w sołectwie Błenna jest to 24,5%, a Świszewy 20,7%), a 3 z 4 wysokim odsetkiem osób niesamodzielnych ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, samotność itp. Wobec problemu starzenia się społeczeństwa notowanego w całej gminie (z danych ujętych w diagnozie ogólnej wynika, że w latach 2011-2016 rośnie zarówno bezwzględna liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie, jak i wskaźnik obciążenia demograficznego mierzony stosunkiem liczby tych osób na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym), wysokiego zapotrzebowania na ofertę aktywizacji seniorów zgłaszanego w badaniach ankietowych, a także wobec faktu, iż opieka nad osobami starszymi absorbuje osoby, które mogłyby być bardziej aktywne zawodowo – mimo braku zdiagnozowania

⁴³ Dla części terenów wiejskich (sołectwa Błenna i Helenowo) przekroczenie przeciętnej nie zostało zanotowane, jednak z diagnozy szczegółowej wynika, że i tam występują problemy dot. tej grupy społecznej (np. bezrobocie długotrwałe).

sytuacji kryzysowej (na tle gminy) w podobszarze miejskim⁴⁴ oraz sołectwie Helenowo uznano, że należy ująć działania w tym zakresie w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji, co znalazło swój wyraz w brzmieniu wizji rozwoju, istotnym elementem będzie też powołanie do życia **domu dziennego pobytu**.

Inne elementy problemowe wynikające z diagnoz obejmują potrzebę poprawy (pośrednio także w celu walki z bezrobociem) opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, co umożliwi – przynajmniej częściowo - powrót na rynek pracy ich opiekunów (tymczasem jedyne przedszkole samorządowe nie jest w stanie zapewnić dodatkowych miejsc⁴⁵). Ponadto, na podobszarze wiejskim zaobserwowano szczególnie niskie włączenie społeczno-gospodarcze i niedobory instytucjonalne (brak organizacji pozarządowych na terenach wiejskich, za wyjątkiem OSP i KGW), w przypadku podobszaru miejskiego organizacji pozarządowych funkcjonuje wprawdzie więcej, jednak są to głównie podmioty działające w sferze społecznej, brak zupełnie (co opisano już powyżej) działań na rzecz aktywizacji gospodarczej (w przypadku obszaru wiejskiego dot. to oferty doradztwa np. z zakresu tworzenia gospodarstw agroturystycznych, poszukiwania innych dodatkowych, pozarolniczych źródeł utrzymania).

Ze względu na podobieństwa problemów występujących na całym obszarze rewitalizacji oraz – przede wszystkim – jego potencjał rozwojowy (określony także w strategii rozwoju) i zakres możliwych do przeprowadzenia - zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wizja obszaru rewitalizacji gminy Izbica Kujawska przedstawia się następująco:

Dzięki zagospodarowaniu przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacji i doposażeniu obiektów infrastruktury społecznej stworzono w gminie Izbica Kujawska warunki dla objęcia obszaru rewitalizacji działaniami z zakresu aktywizacji społecznej. Przeprowadzone w ich ramach przedsięwzięcia przyczyniły się do zwiększenia integracji, zaradności i kompetencji mieszkańców oraz zapewnienia niezbędnej opieki i usług środowiskowych.

W konsekwencji poziom uzależnienia od pomocy społecznej został ograniczony, wzrosło zatrudnienie oraz poprawiła się jakość życia mieszkańców, w tym szczególnie seniorów i osób niesamodzielnych.

⁴⁴ W porównaniu z sytuacją w samym mieście Izbica Kujawska, wyznaczony podobszar rewitalizacji charakteryzuje się najgorszą sytuacją.

⁴⁵ W diagnozie ogólnej przedstawiono dane, z których wynika, że limit miejsc w przedszkolu został wyczerpany.

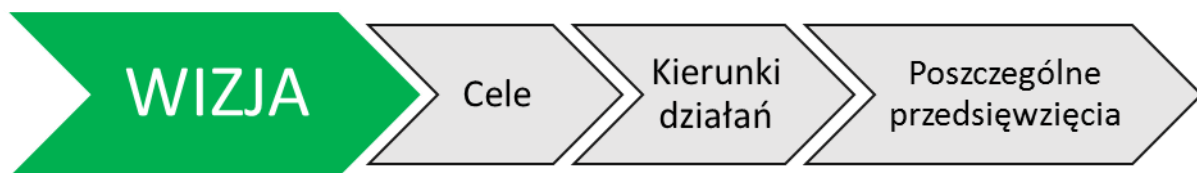
Jak wynika z powyższego, podstawowym efektem Programu ma być osiągnięcie szeregu efektów społecznych (ograniczenie poziomu ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej, wzrost zatrudnienia, aktywizacja grup marginalizowanych), co zaowocuje poprawą jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. W powyższej wizji rozwoju odzwierciedlona jest koncepcja tzw. projektów zintegrowanych, tj. uznania, że realizacja działań inwestycyjnych ma walor jedynie wspierający (choć niweluje częściowo pewne problemy techniczne i przestrzenno-funkcjonalne) - służący stworzeniu bazy infrastrukturalnej dla przeprowadzenia projektów miękkich, tj. służących spodziewanej jako efekt poprawie jakości życia (poprzez ograniczanie problemów o charakterze społecznym i - w pewnym zakresie - gospodarczych).

Aby możliwe było urzeczywistnienie pożądanej dla obszaru rewitalizacji w gminie Izbica Kujawska wizji rozwoju, konieczne jest zaplanowanie celów strategicznych i podejmowanych w ich ramach kierunków działań, na które będą się składały poszczególne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Jak już przedstawiono powyżej, wizja obszaru rewitalizacji określa docelowy stan pożądanego procesu rewitalizacji, a jej urzeczywistnieniu służą szczegółowe cele strategiczne oraz kierunki działań rewitalizacyjnych (stanowiące sposób/drogę osiągnięcia celów), składające się z konkretnych kroków - realizowanych przedsięwzięć (a w ich ramach projektów) rewitalizacyjnych (zob. rys. 10).

Rysunek 10. Instrumentarium procesu urzeczywistnienia wizji obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Mając na względzie, że problem uzależnienia mieszkańców od świadczeń pomocy społecznej ma charakter uniwersalny dla całego obszaru rewitalizacji w gminie, cel główny dla całego Programu określony może zostać następująco: **Adaptacja przestrzeni zdegradowanej oraz obiektów niedostosowanych do potrzeb społecznych związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.**

Zauważyć należy, że pomimo - opisanych już powyżej - różnic dotyczących problemów i potencjałów występujących na terenie podobszaru rewitalizacji w mieście Izbica Kujawska oraz podobszaru wyznaczonego dla obszarów wiejskich, większość problemów obu podobszarów ma charakter wspólny. Powoduje to (w świetle ww. celu głównego Programu) zasadność wyznaczenia także wspólnych dla całego obszaru rewitalizacji celów szczegółowych obrazujących sposoby osiągnięcia określonej powyżej wizji oraz celu głównego. Wyznaczone cele mają charakter bardziej konkretny i pozwalają określić w ich ramach poszczególne (najczęściej wspólne dla obu typów obszaru) kierunki działania i

przedsięwzięcia (w tym indywidualne projekty) służące ich realizacji. Tak wyznaczone cele szczegółowe dla obszaru rewitalizacji w gminie Izbica Kujawska obejmą:

CEL 1: Adaptacja jednej przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacja i doposażenie czterech obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną;

CEL 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi.

Cel 1 zorientowany jest na eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej i polegać będzie przede wszystkim na działaniach umożliwiających adaptację budynków na cele społeczne oraz prowadzenie w nich zajęć z zakresu aktywizacji społeczno-gospodarczej. Pierwotnie określono, że taką inwestycją na terenie miasta będzie: adaptacja przestrzeni zdegradowanej (budynku b. wikliniarni) na potrzeby społeczne związane z aktywizacją społeczno-gospodarczą mieszkańców. Po przeprowadzonej w marcu 2020 r. aktualizacji Programu inwestycja dotyczyć będzie niedostosowanego do pełnienia funkcji aktywizacji społecznej obiektu (budynku) Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej. Na bazie rozbudowanej, przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury (części pomieszczeń M-GCK) możliwa będzie realizacja szeregu działań miękkich na rzecz aktywizacji społeczno-gospodarczej mieszkańców (tj. niwelacji problemów społecznych, a także w pewnym zakresie gospodarczych – poprzez stworzenie bazy szkoleniowo-konferencyjnej dla organizacji przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, jak np. wystaw, szkoleń czy targów).. Podobne działania planowane są na terenach wiejskich (adaptacja przestrzeni zdegradowanej na terenie m. Szczkowo domu opieki oraz modernizacja i doposażenie pomieszczeń OSP tak by pełniły funkcje lokalnych świetlic wiejskich). Działania te stanowią będą projekty zintegrowane (tworzące bazę – miejsce realizacji projektów w ramach celu 2).

W zakresie celu 2, szczegółowa koncepcja rewitalizacji polegać będzie na realizacji programu rozwoju społeczno-gospodarczego, nakierowanego na niwelację problemów, które stały się podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez trwałą zmianę

postaw mieszkańców całego obszaru rewitalizacji (podobszaru w mieście i na terenach wiejskich) w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej, przedsiębiorczości, zaradności, kompetencji i kształcenia zawodowego oraz samorozwoju dorosłych. W ramach sfery społecznej i gospodarczej przewiduje się więc działania połączone (stąd wyznaczono jeden wspólny cel). Z jednej strony będą one ukierunkowane na wzrost zaangażowania mieszkańców obszaru w życie społeczne, rozwijanie zainteresowań, pomoc w opiece nad ludźmi starszymi i niesamodzielnymi oraz (pośrednio) rozwój aktywności organizacji pozarządowych. Z drugiej zaś, w zakresie sfery gospodarczej podstawą będzie wykorzystanie szansy związanej ze zwiększeniem ruchu turystycznego spowodowanym wzrostem aktywności i promocji tradycji i dziedzictwa Kujaw, działania społeczne mają wyzwolić inicjatywę (także gospodarczą) i pobudzać lokalną przedsiębiorczość (szczególnie w zakresie agroturystyki), aktywizować osoby bezrobotne i wspierać uzyskiwanie pożądane na rynku pracy i w działalności społecznej umiejętności i wykształcenia. Dla przeprowadzenia poszczególnych „miękkich” przedsięwzięć rewitalizacyjnych konieczne będzie zmodernizowanie i doposażenie jednostek stanowiących potencjalne lokalne ośrodki aktywizacji, ujęte w ramach celu 1.

Ze względu na powyższą dwuwątkowość podejmowanych w ramach celu 2 działań (aktywizacja zarówno społeczna, jak i gospodarcza), określono dla tego celu następujące kierunki działań:

1. Podnoszenie kompetencji i inne działania zwiększające szanse mieszkańców na rynku pracy,
2. Aktywizacja społeczna i integracja lokalnych środowisk, w tym seniorów i osób niesamodzielnymi.

Powyższe działania dot. sfery społecznej i (w mniejszym stopniu) gospodarczej powinny być prowadzone w szczególności na rzecz następujących grup docelowych w obszarze rewitalizacji:

I. bezpośredni adresaci wsparcia:

- osoby zagrożone wykluczeniem z powodu związania z systemem pomocy społecznej w celu ich aktywizacji społeczno-gospodarczej, wykreowania przedsiębiorczości i zaradności;
- osoby bezrobotne oraz zagrożone bezrobociem w celu ich aktywizacji gospodarczej, poprawy kompetencji na rynku pracy, wykreowania przedsiębiorczości i zaradności;

- osoby w wieku poprodukcyjnym oraz zagrożone wykluczeniem społecznym z powodu niedołążności i niepełnosprawności w celu ich integracji społecznej oraz ich rodziny (również by pośrednio odciążać opiekunów seniorów i umożliwić im lepsze godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego);

II. pośredni adresaci wsparcia:

- dzieci przedszkolne (adresatem działań będą pośrednio rodzice – opiekunowie, odciążenie ich umożliwi godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego);

- organizacje pozarządowe oraz osoby skłonne zaangażować się w ich działalność lub powołać nowe.

Kierunki działań w ramach przyjętych celów i poszczególne przedsięwzięcia/projekty realizowane na rzecz ich osiągnięcia wynikają wprost ze zgłoszonych w toku otwartego i publicznie ogłoszonego naboru fiszek projektowych dotyczących działań planowanych do przeprowadzenia na terenie gminy przez lokalnych interesariuszy procesu rewitalizacji na rzecz ograniczenia problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji. Szczegółowe zestawienie celów szczegółowych, kierunków działań rewitalizacyjnych oraz planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych w obu podobszarach rewitalizacji – miejskim i wiejskim gminy przedstawia tab. 18.

Tabela 18. Planowane główne projekty rewitalizacyjne w kontekście celów szczegółowych i kierunków działań

PROJEKTY REALIZOWANE NA TERENIE PODOBSZARU MIEJSKIEGO	PROJEKTY REALIZOWANE NA TERENIE PODOBSZARU WIEJSKIEGO
CEL 1. Adaptacja jednej przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacja i doposażenie czterech obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną	
<p>1. Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania</p>	<p>2. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Błennie oraz w Świszewach, na rzecz ich wykorzystania ich jako świetlice wiejskie - miejsca aktywizacji i integracji społecznej</p> <p>3. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku na rzecz ich wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej</p> <p>Dodatkowo wskazać należy na część inwestycyjną nakierowaną na stworzenie Dziennego Domu Pobytu w SzczkóWKu zrealizowaną w budynku stanowiącym obecnie przestrzeń zdegradowaną na terenie sołectwa Helenowo (projekt nr 8: Zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm.</p>

Izbica Kujawska)
CEL 2. Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi
Kierunek działania 1. Podnoszenie kompetencji i inne działania zwiększające szanse mieszkańców na rynku pracy
4. Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy 5. Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska
Kierunek działania 2. Aktywizacja społeczna i integracja lokalnych środowisk, w tym seniorów i osób niesamodzielnych
6. „Aktywny senior” 7. „Bądźmy aktywni” 8. Zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm. Izbica Kujawska

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek zgłoszonych projektów.

Zauważyć należy, że część projektów (tzw. „miękkie”) będzie realizowana zarówno na podobszarze miejskim, jak i na podobszarze wiejskim. Ich realizacja będzie miała miejsce w obiektach zmodernizowanych i przeznaczonych na nowe cele - na podobszarze miejskim będzie to budynek M-GCK a na podobszarze wiejskim nowoutworzony dom dziennego pobytu na terenie sołectwa Helenowo oraz świetlice wiejskie zaadoptowane w budynkach OSP (Mchówek i Świszewy, Błenna – skorzystają z niej również mieszkańcy sołectwa Helenowo).

Projekty realizowane w ramach celu 1 tworzą zbiorczo przedsięwzięcie o nazwie „Poprawa stanu infrastruktury”, a w ramach celu 2 „Aktywizacja społeczno-gospodarcza”.

Ujęta powyżej wizja obejmuje ogólny opis pożądanego stanu docelowego obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu działań zaplanowanych w niniejszym Programie, w tym miejscu możliwe jest określenie efektów realizacji poszczególnych celów/przedsięwzięć/projektów, jak i całego Programu. Mając na względzie cel główny Programu, a także pamiętając, że przy pomocy środków UE wspierane będą jedynie te działania na rzecz rewitalizacji, które pozwolą na osiągnięcie przynajmniej jednego ze wskazanych w Zasadach regionalnych efektów, stwierdzić należy, że niniejszy Program przyczyni się do **wzrostu aktywności społecznej i ożywienia społecznego** oraz **zmniejszenia poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym.**

Biorąc pod uwagę powyżej określone cele i efekty, a także mając na względzie problemy, które stały się podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji, należy wyznaczyć wskaźniki, który posłużą do monitorowania osiągnięcia celów Programu.

I. Cel główny (**Adaptacja przestrzeni zdegradowanej oraz obiektów niedostosowanych do potrzeb społecznych związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej**) - założono, że w roku docelowym partycypacja w życiu społecznym mieszkańców pochodzących ze społeczności rejonów o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej w przedsięwzięciach z zakresu aktywizacji społeczno-gospodarczej zaplanowanych w Programie i prowadzonych w opisanych wyżej przestrzeniach/obiektach wyniesie blisko 18% mieszkańców obszaru rewitalizacji, a dodatkowo co najmniej jedna trzecia z nich w odczuwalny sposób poprawi swą sytuację społeczną (jakość życia) - stąd przewidziano dwa wskaźniki ewaluacyjne:

- **liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy uczestniczyli w zajęciach aktywizujących organizowanych w obiektach dostosowanych do pełnienia funkcji z zakresu aktywizacji społeczno-gospodarczej w Programie:** 265 os. (w tym 125 z podobszaru rewitalizacji w mieście oraz 140 z podobszaru rewitalizacji na terenach wiejskich);

- **liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy poprawili swą sytuację społeczną wskutek uczestnictwa w przedsięwzięciach zaplanowanych w Programie:** 89 os. (w tym 42 z podobszaru rewitalizacji w mieście oraz 47 z podobszaru rewitalizacji na terenach wiejskich);

Pierwszy ze wskaźników będzie monitorowany wg list obecności uczestników przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych, a drugi wg indywidualnych deklaracji składanych w trakcie prowadzonych wśród uczestników projektów badań opinii/satysfakcji oraz na podstawie sprawozdań z realizacji projektów i monitoringu ich rezultatów (a także po ich zakończeniu w trakcie końcowego badania ewaluacyjnego), przy czym za poprawę sytuacji społecznej uważane: poprawa swej pozycji na rynku pracy (podjęcie zatrudnienia lub działalności gospodarczej, zmiana dotychczas wykonywanej pracy na bardziej dochodową lub/i satysfakcjonującą; uzyskanie dodatkowego źródła dochodów; poprawa kompetencji zawodowych); poprawa jakości życia (objęcie usługami publicznymi: środowiskowymi, opiekuńczymi itd., poprawa kondycji fizycznej lub uzyskanie nowych umiejętności) oraz inne wskazane przez mieszkańców.

By odnieść się do dwóch ww. celów strategicznych Programu należało określić konkretne wskaźniki ich monitorowania, odnoszące się wprost do zdiagnozowanych problemów (przestrzenno-funkcyjnych oraz społecznych), które stanowiły podstawę zaliczenia poszczególnych jednostek analizy do obszarów zdegradowanych.

Monitorowanie osiągnięcia celu 1, którym jest adaptacja i doposażenie 4 obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną odbywać się będzie w oparciu o **liczbę zaadaptowanych na potrzeby aktywizacji społeczno-gospodarczej przestrzeni zdegradowanych** (docelowa wartość wskaźnika wynosi: 1 i wiąże się z adaptacją na dom opieki zespołu dworsko-parkowego wraz z budynkiem b. szkoły w Szczkowie (sołectwo Helenowo)) oraz docelowa **liczbę obiektów położonych na obszarze rewitalizacji dostosowanych do pełnienia funkcji z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-gospodarczej** (docelowa wartość wskaźnika wynosi: 4 i dotyczy adaptacji pomieszczeń M-G CK w Izbicy Kujawskiej oraz adaptacją na świetlice wiejskiej budynków OSP zlokalizowanych na podobszarze wiejskim). Planowana realizacja działań będących podstawą dla osiągnięcia wartości docelowych w podziale na jednostki delimitacji obszaru rewitalizacji została przedstawiona w tab. 19a.

Tabela 19a. Wskaźniki monitorowania realizacji celu 1 Programu w podziale na jednostki delimitacji obszaru rewitalizacji

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA
Liczba zaadaptowanych na potrzeby aktywizacji społeczno-gospodarczej przestrzeni zdegradowanych położonych na obszarze rewitalizacji (szt.)	0 w tym: - obszar miejski OR: 0 - Błenna: 0 - Helenowo: 0 - Mchówek: 0 - Świszewy: 0	1 w tym: - obszar miejski OR: 0 - Błenna: 0 - Helenowo: 1 - Mchówek: 0 - Świszewy: 0
Liczba obiektów położonych na obszarze rewitalizacji dostosowanych do pełnienia funkcji z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-gospodarczej (szt.)	0 w tym: - obszar miejski OR: 0 - Błenna: 0 - Helenowo: 0 - Mchówek: 0 - Świszewy: 0	4 w tym: - obszar miejski OR: 1 - Błenna: 1 - Helenowo: 0 - Mchówek: 1 - Świszewy: 1

Źródło: opracowanie własne.

By określić efekty realizacji celu 2, jakim jest zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi), niezbędne było

określenie wskaźników w odniesieniu specyficznych problemów każdej z jednostek będących podstawą zaliczenia jej do obszaru zdegradowanego w gminie. Poszczególne jednostki różnią się pod względem charakteru i nasilenia problemu, wskaźniki należy także odnieść do możliwych kierunków działań na rzecz eliminacji/ograniczenia problemu. Przyjęto następujące założenia:

a) w zakresie kierunku działania nr 1 (Podnoszenie kompetencji i inne działania zwiększające szanse mieszkańców na rynku pracy):

- **dzięki m. in. działaniom z zakresu poprawy kompetencji lub/i kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji prognozowany jest spadek liczby bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji** (docelowo spadek o 28 bezrobotnych, w tym w podobszarze miejskim rewitalizacji: 14 osób, w obszarze wiejskim: 14 osób – 8 w sołectwie Mchówek oraz 6 w Świszewach). Spowoduje to niwelację problemu wysokiego (tj. powyżej średniej dla gminy) udziału bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym zanotowanego w podobszarze rewitalizacji położonym w mieście oraz w tych sołectwach (w dwóch z trzech jednostek analizy – jednostka A w mieście oraz sołectwo Świszewy daje to – *ceteris paribus* - spadek wartości wskaźnika poniżej średniej notowanej w gminie);

b) w zakresie kierunku działania nr 2 (Aktywizacja społeczna i integracja lokalnych środowisk, w tym seniorów i osób niesamodzielnych):

- w związku ze zdiagnozowanym problemem społecznym w postaci wysokiego (powyżej średniej dla gminy) udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem zanotowanym we wszystkich podjednostkach obszaru rewitalizacji, przewidziano w obszarze rewitalizacji przeprowadzenie działań, których efektem ma być **spadek liczby osób korzystających ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej zamieszkujących obszar rewitalizacji** docelowo: spadek o co najmniej 15 osób, w tym w obszarze miejskim: 7 osób, w obszarze wiejskim: 8 osób, (2 w Błennie, 1 w Helenowie, 3 w Mchówku, 2 w Świszewach). W przypadku podobszaru miejskiego daje to - *ceteris paribus* - efekt w postaci poprawy adekwatnego wskaźnika będącego podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego o 1,1 punktu proc. (co oznacza, że nie osiągnięto poziomu średniej dla gminy, jednak należy wziąć pod uwagę, że uzależnienie od pomocy społecznej jest problemem niezwykle trudnym – w toku aktualizacji Programu zanotowano pogłębianie się problemu w gminie, na dzień 31.10.2016 r. z pomocy

tej korzystało 7,26% mieszkańców, a na koniec 2018 r. było to już 8,91%). Założony spadek dla sołectw, zapewnia – *ceteris paribus* – jedynie zbliżenie do średniej notowanej 31.10.2016 r. dla całej gminy. Biorąc jednak pod uwagę, że wartość średniej wzrasta, połowa z 4 sołectw (Helenowo, Świszewy) nie notowałyby już tego problemu w stopniu uprawniającym do uznania, że występuje w nich stan kryzysowy. Wobec znaczącej trudności z walce z problemem uzależnienia od pomocy społecznej w Polsce, należy uznać prognozowane efekty za dostateczne;

- mając na względzie zdiagnozowany problem społeczny w postaci wysokiego (powyżej średniej dla gminy) udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zanotowany we wszystkich podjednostkach obszaru rewitalizacji przewidziano objęcie **seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji działaniami z zakresu integracji i aktywizacji społecznej oraz usługami środowiskowymi** (pierwotnie założono, że dotyczyć to miało: 65 seniorów, w tym: w podobszarze miejskim: 25 osób, w podobszarze wiejskim, w szczególności w sołectwach Błenna i Świszewy: 40 osób, ze względu na ujawnienie się pogorszenia sytuacji w tym względzie na obszarze jednostki A w mieście zaliczonej do obszaru rewitalizacji w gminie objęto dodatkowo wsparciem 15 seniorów z tego obszaru);

-podobnie, mając na względzie zdiagnozowany problem społeczny w postaci wysokiego (powyżej średniej dla gminy) udziału ludności niesamodzielną ze względu na kryterium niedochodowe w ludności ogółem w sołectwach Błenna, Helenowo oraz Mchówek przewidziano objęcie **osób niesamodzielną opieką w Dziennym Domu Pobytu i/lub innymi działaniami z zakresu integracji i aktywizacji społecznej oraz usługami środowiskowymi. Założono objęcie wsparciem blisko połowy osób niesamodzielną w każdym z 3 sołectw (2/5 w Błennie, 3/7 w Helenowie, 5/11 w Mchówku)**

Biorąc pod uwagę powyższe, określono wskaźniki monitorowania celu 2 (zob. tab. 19b). Zauważyć należy, że oszacowanie wartości docelowej tych wskaźników jest skomplikowane i obarczone pewnym ryzykiem, gdyż monitorowanie odbywać się będzie w zmienionych warunkach (co w szczególności wynika ze zmian liczby ludności w gminie i jej jednostkach⁴⁶), na wartości te znaczący wpływ mogą mieć również okoliczności związane z

⁴⁶ Z danych tab. 6 oraz 7 wynika, że na dzień 31.10.2016 r. liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła dla obszaru rewitalizacji 172 os. (podobszar miejski: 68, Błenna: 20, Helenowo: 15, Mchówek: 46, Świszewy: 23), co wobec liczby mieszkańców obszaru (1479 os.) daje udział na poziomie 11,62% (średnia dla gminy 7,26%). Zmniejszenie się o 15 osób liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, oznaczałby więc (przy braku zmiany liczby

koniunkturą gospodarczą (jak sytuacja na rynku pracy) i inne trendy. Podkreślenia również wymaga, że część zdiagnozowanych problemów jest związanych bezpośrednio z sytuacją demograficzną (np. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem). Ponadto, monitorowanie części rezultatów Programu w odniesieniu do tych problemów może odbywać się pośrednio, tj. poprzez odniesienie się do działań aktywizacyjnych dotyczących adekwatnych grup społecznych (seniorzy, osoby niesamodzielne). Mając także na względzie, że w toku aktualizacji w marcu 2020 r. delimitacja obszaru zdegradowanego w mieście została przeprowadzona w oparciu o dane z innego okresu (w mieście było to 31.12.2018 r. a nie 31.10.2016 r.), co zaowocowało zmianą (niekiedy znaczącą) wartości wskaźników bazowych, wskaźniki odnoszące się wprost do negatywnych zjawisk będących podstawą zaliczenia danej jednostki do obszaru zdegradowanego w gminie ujęto osobno dla podobszaru miejskiego i wiejskiego nie wskazując wartości dla podobszaru rewitalizacji łącznie.

Tabela 19b. Wskaźniki monitorowania realizacji celu 2 Programu w podziale na jednostki delimitacji obszaru rewitalizacji

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA
Zdiagnozowany problem społeczny: wysoki (powyżej średniej dla gminy) udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zanotowany we wszystkich podjednostkach obszaru rewitalizacji		
Liczba seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji objętych działaniami z zakresu integracji i aktywizacji społecznej oraz usługami środowiskowymi, osoby	0 w tym: - obszar miejski OR: 0 - Błenna: 0 - Helenowo: 0 - Mchówek: 0 - Świszewy: 0	80 w tym: - obszar miejski OR: 40 - Błenna: 10 - Helenowo: 0 - Mchówek: 0 - Świszewy: 30
Zdiagnozowany problem społeczny: wysoki (powyżej średniej dla gminy) udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem zanotowany we wszystkich podjednostkach obszaru rewitalizacji		
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w podobszarze rewitalizacji położonym na terenie miasta, w %	12,58	11,48
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w poszczególnych sołectwach na podobszarze rewitalizacji położonym na obszarze wiejskim, w %	Błenna: 18,18 Helenowo: 8,82 Mchówek: 17,16 Świszewy: 8,68	Błenna: 16,36 Helenowo: 8,24 Mchówek: 16,05 Świszewy: 7,92
Zdiagnozowany problem społeczny: wysoki (powyżej średniej dla gminy) udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym zanotowany w podobszarze rewitalizacji położonym w mieście oraz w sołectwach Mchówek i Świszewy		
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w podobszarze rewitalizacji położonym na terenie miasta, w %	11,78	8,35

mieszkańców obszaru rewitalizacji) spadek procentowego udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze rewitalizacji o ok. 1 punkt procentowy. Zauważyć jednak należy, że wartość wskaźnika monitorowania Programu dotyczącego spadku udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze rewitalizacji będzie w pewnym stopniu zależna również od czynników demograficznych (np. liczba ludności obszaru ogółem).

Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Mchówek i Świszewy, w %	Mchówek: 20,73 Świszewy: 15,89	Mchówek: 15,83 Świszewy: 11,92
Zdiagnozowany problem społeczny: wysoki (powyżej średniej dla gminy) udział ludności niesamodzielnej ze względu na kryterium niedochodowe w ludności ogółem w sołectwach Błenna, Helenowo oraz Mchówek		
Liczba osób niesamodzielnych objętych opieką w Dziennym Domu Pobytu i/lub innymi działaniami z zakresu integracji i aktywizacji społecznej oraz usługami środowiskowymi, osoby	Błenna: 0 Helenowo: 0 Mchówek: 0	Błenna: 2 Helenowo: 3 Mchówek: 5

Źródło: opracowanie własne.

Pomocniczo, monitorowanie realizacji poszczególnych projektów realizowanych w ramach Programu wymaga także określenia skwantyfikowanych wartości (w roku bazowym i docelowym) wskaźników produktów i rezultatów (zob. tab. 19c). Wskaźniki te odnoszą się do obszaru rewitalizacji, a nie do obszaru całej gminy.

Tabela 19c. Wskaźniki produktów i rezultatów poszczególnych projektów rewitalizacyjnych w kontekście celów szczegółowych Programu

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA
CEL 1. Adaptacja jednej przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacja i doposażenie czterech obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną		
WSKAŹNIKI PRODUKTU		
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – wskaźnik RPO, LSR	0	4
Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – wskaźnik RPO	0	1
WSKAŹNIKI REZULTATU		
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – wskaźnik PRO, LSR	0	265
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – wskaźnik RPO	0	125
CEL 2. Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi		
WSKAŹNIKI PRODUKTU		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – wskaźnik RPO, LSR	0	265
Liczba inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych podmiotów z terenu LGD – wskaźnik LSR	0	3
WSKAŹNIKI REZULTATU		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – wskaźnik LSR	0	75
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – wskaźnik RPO, LSR	0	95
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – wskaźnik RPO, LSR	0	95
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – wskaźnik RPO, LSR	0	28

Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – wskaźnik RPO	0	10
Liczba osób niesamodzielnym objętych pomocą w DDP – wskaźnik własny gminy	0	10
Liczba osób zagrożonych wykluczeniem z powodu wieku lub/i niesamodzielnym objętych usługami środowiskowymi – wskaźnik własny gminy	0	30

Źródło: opracowanie własne.

Zauważyć należy, że określając wskaźniki dla monitorowania osiągnięcia celu głównego (w tym efektów ujętych w Zasadach regionalnych) oraz celów szczegółowych przyjęto, że będą one ilustrować wyniki interwencji całego procesu rewitalizacji i nie będą one wyrażone wyłącznie przez wskaźniki produktu i rezultatu poszczególnych projektów (choć w znacznym zakresie będą się z nimi pokrywać). Taka kwantyfikacja celów procesu rewitalizacji pokaże szersze zmiany społeczno-gospodarcze, których należy się spodziewać na obszarze rewitalizacji, będące skutkiem całościowo podjętej interwencji w odpowiedzi na zidentyfikowane w niniejszym Programie problemy obszaru rewitalizacji. Ponadto, jak podkreślono powyżej, będą to wskaźniki, na które Gmina ma wpływ poprzez niniejszy Program.

Zauważyć również należy, że powyżej ujęte wskaźniki odnoszą się wyłącznie do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekty „miękkie” będą prowadzone na szerszą skalę (zaoferowane zostanie wsparcie także dla osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym z terenu całej gminy). Informacje ujęte na liście projektów podstawowych pozwalają na określenie liczby wszystkich uczestników projektu (w tym także dowodzą, że zachowana została zasada koncentracji interwencji na obszarze rewitalizacji). Uzasadnieniem dla objęcia zasięgiem projektów rewitalizacyjnych pewnej liczby mieszkańców pozostałej części gminy Izbica Kujawska jest występowanie problemów społecznych także w pozostałych jednostkach gminy (niekiedy - w odniesieniu do pojedynczych stanów kryzysowych – nawet w większym nasileniu niż na obszarze rewitalizacji, gdzie następuje ich koncentracja). Ponadto, takie zaprojektowanie interwencji zapobiegać będzie przenoszeniu (koncentracji) problemów społecznych w inne miejsca, nieobjęte obszarem rewitalizacji niniejszego Programu.

8. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z Zasadami regionalnymi, projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny stanowić realną szansę naprawy sytuacji kryzysowej, a co najmniej ograniczenie jej w stopniu gwarantującym zahamowanie regresu i odwrócenie trendu w danej dziedzinie. Tym samym należało ustalić hierarchię potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych, a następnie zaplanować projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w ramach kierunków działań, służące osiągnięciu zaplanowanych celów rewitalizacji. Lista przedsięwzięć powinna zawierać:

- a) główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – projekty /przedsięwzięcia rewitalizacyjne bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże się zdiagnozowanych sytuacji problemowych;
- b) uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne - charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. W opisie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy wskazać obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji. W grupie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy wskazać te, które identyfikuje się jako potrzebne do osiągnięcia określonych efektów, jednak na etapie opracowywania Programu nie jest możliwe wskazanie, kto będzie realizował dane zadanie, w jakim terminie itp. (przedsięwzięcia te można jedynie zidentyfikować podając rodzaj potrzebnych działań bez dodatkowych informacji).

Powyżej określono już podstawowe cele i kierunki działań dla obu podobszarów rewitalizacji (miejskiego i wiejskiego) oraz wskazano, które z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych przyczynią się do ich osiągnięcia. Poniżej zamieszczono listy, które zawierają usystematyzowane informacje na temat planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji projektów/przedsięwzięć (główne – zob. tab. 20, w przypadku uzupełniających – zob. tab. 21).

Tabela 20. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr wg kolejności w tab. 15, nazwa)	Typ projektu S – społeczny G – gospodarczy PF – przestrzennie-funkcjonalny, T – techniczny	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel rewitalizacji 1 Adaptacja jednej przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacja i doposażenie czterech obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną									
Podobszar miejski	1. Poprawa stanu infrastruktury	1. Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania	PF	Gmina Izbica Kujawska	Inwestycja o zakresie: remont ścian, sufitów i podłogi; wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, schodów, wymiana instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania; zakup niezbędnego wyposażenia. W wyniku przeprowadzonych prac powstanie sala szkoleniowa oraz miejsce stanowiące siedzibę lokalnych NGO wraz z zapleczem socjalnym (łazienka, aneks kuchenny itp.).	Budynek M-GCK (ul. Narutowicza 63)	300 000,00	Z efektów projektu korzystać będą osoby z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (w szczególności z podobszaru miejskiego) PRODUKTY (SZOOP): Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 1 Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich: 1 REZULTATY (SZOOP): Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: 125 Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 125	Protokół odbioru robót Pozwolenie na budowę Pozwolenie na użytkowanie Ewidencje projektodawcy
Podobszar wiejski	1. Poprawa stanu infrastruktury	2. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń	PF	Gmina Izbica Kujawska	Celem projektu będzie remont, modernizacja i wyposażenie dwóch pomieszczeń OSP w Błennie i Świszewach w celu dostosowania ich do umożliwienia ich	Błenna oraz Świszewy – budynki OSP	1 273 300,00	Z efektów projektu korzystać będą osoby z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji	Protokół odbioru robót Pozwolenie na budowę Pozwolenie na użytkowanie Ewidencje

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

		OSP w Błennie oraz w Świeszewach, na rzecz ich wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsce aktywizacji społecznej			wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsca aktywizacji społecznej, w których możliwe będzie zrealizowanie działań przewidzianych w projektach „miękkich”. Świetlica w Błennie będzie służyła także mieszkańcom sołectwa Helenowo. Zakres prac obejmie: 1. w Błennej: remont i modernizację pomieszczeń, termomodernizację budynku, wymianę instalacji elektrycznej, wykonanie instalacji c.o., modernizację toalet z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, remont i wyposażenie zaplecza kuchennego, zakup wyposażenia; 2. w Świeszewach: remont i modernizację pomieszczeń, termomodernizację budynku, wymianę instalacji elektrycznej, wykonanie instalacji C.O., remont i wyposażenie zaplecza kuchennego, modernizację toalet z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, wykonanie instalacji wod.-kan., wymianę stolarki drzwiowej, wymianę pokrycia dachowego, zakup wyposażenia.			PRODUKTY (SZOOP/LSR): Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na obszarach rewitalizacji: 2 REZULTATY (SZOOP/LSR): Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: 110	projektodawcy
Podobszar wiejski	1. Poprawa stanu infrastruktury	3. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku na rzecz ich	PF	Gmina Izbica Kujawska	Celem projektu będzie remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń remizy OSP w Mchówku w celu dostosowania ich do umożliwienia ich wykorzystania jako świetlicy wiejskiej - miejsca aktywizacji społecznej, w którym możliwe	Mchówek – budynek OSP	176 470,59	Z efektów projektu korzystać będą osoby z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji PRODUKTY (SZOOP/LSR): Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na	Protokół odbioru robót Pozwolenie na budowę Pozwolenie na użytkowanie Ewidencje projektodawcy

		wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej			zrealizowanie działań przewidzianych w projektach „miękkich”. Zakres prac obejmuje: wymianę pokrycia dachowego, termomodernizację budynku, remont i modernizację pomieszczeń, modernizację kotłowni, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę instalacji elektrycznej, modernizację toalet z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, remont i wyposażenie zaplecza kuchennego, zakup wyposażenia.			obszarach rewitalizacji: 1 REZULTATY (SZOOP/LSR): Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów: 30	
Cel rewitalizacji 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi									
Kierunek działań: 1. Podnoszenie kompetencji i inne działania zwiększające szanse mieszkańców na rynku pracy									
Obszar rewitalizacji całej gminy	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	4. Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy	S, G	Gmina Izbica Kujawska, M-GOPS w Izbicy Kujawskiej	Projekt obejmie działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy osób uzależnionych od pomocy społecznej oraz bezrobotnych - m.in. zajęcia z doradcą zawodowym; promocja postaw przedsiębiorczych; przeszkolenie w celu poprawy swojej konkurencyjności na rynku pracy oraz zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych (kursy zawodowe wg wyników analizy potrzeb lokalnego rynku pracy);	Odpowiednio – dla obszaru miejskiego: zaadoptowany budynek M-GCK w Izbicy Kujawskiej oraz na obszarze wiejskim: świetlica wiejska w m. Błenna (do wykorzystania także przez mieszkańców sołectwa Helenowo), świetlica wiejska w m. Świszewy, świetlica wiejska w m. Mchówek	800 000,00	Projekt skierowany dla 120 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (100 osób, po 50 z podobszaru miejskiego i wiejskiego) PRODUKTY (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 100 REZULTATY (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: 60 Liczba osób zagrożonych	Deklaracje uczestnictwa Listy obecności

					trening aktywności społeczno-gospodarczej - kursy motywacyjne, organizowanie i sfinansowanie poradnictwa wspierające osoby i rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzinnych - tj. godzeniu pracy z obowiązkami rodzinnymi oraz inne działania o charakterze środowiskowym; zajęcia na rzecz walki z wypaleniem zawodowym.			ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu: 60 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 15	
Obszar rewitalizacji całej gminy	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	5. Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska	S, G	Gmina Izbica Kujawska, M-GOPS w Izbicy Kujawskiej	Działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne i gospodarcze skierowane głównie do mieszkańców podobszaru rewitalizacji na terenach wiejskich, zapewniające zdobycie nowych i dodatkowych źródeł utrzymania. W szczególności będą to działania odwołujące się do wykorzystania gospodarczego dziedzictwa Kujaw (np. kursy gastronomiczne - żywność tradycyjna i z wykorzystaniem produktów regionalnych; biożywność) oraz	Odpowiednio – dla obszaru miejskiego: zaadoptowany budynek M-GCK w Izbicy Kujawskiej oraz na obszarze wiejskim: świetlica wiejska w m. Błenna (do wykorzystania także przez mieszkańców sołectwa Helenowo), świetlica wiejska w m. Świszewy, świetlica wiejska w m. Mchówek	172 941,00	Projekt skierowany dla 80 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (50 osób, w tym: 20 z podobszaru miejskiego i 30 z podobszaru wiejskiego) PRODUKTY (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 50 Liczba inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych podmiotów z terenu LGD: 1 REZULTATY (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: 35 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy	Deklaracje uczestnictwa Listy obecności

					wykorzystanie potencjału wsi kujawskich (tworzenie gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych)			po opuszczeniu programu: 35 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): 13	
Kierunek działań 2: Aktywizacja społeczna i integracja lokalnych środowisk, w tym seniorów i osób niesamodzielnych									
Obszar rewitalizacji całej gminy	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	6. „Aktywny senior”	S	Gmina Izbica Kujawska we współpracy z lokalnymi organizacjami i seniorów	Organizacja zajęć w gminie dla osób wykluczonych społecznie z powodu podeszłego wieku, choroby lub niepełnosprawności i niedołążności. Warsztaty wsparcia dla seniorów poprzez organizację zajęć kulturalnych, sportowych, edukacyjnych. Organizacja różnych spotkań okolicznościowych, kultywowanie tradycji regionalnych. Integracja i wymiana doświadczeń między pokoleniami. Ponadto, poprzez zapewnienie zajęć dla seniorów, odciążeni zostaną częściowo ich opiekunowie, co pozwoli na lepsze godzenie obowiązków zawodowych z życiem rodzinnym. Dodatkowe spotkanie będzie poświęcone bezpieczeństwu seniorów.	Odpowiednio – dla obszaru miejskiego: zaadoptowany budynek M-GCK w Izbicy Kujawskiej oraz na obszarze wiejskim: świetlica wiejska w m. Błenna (do wykorzystania także przez mieszkańców sołectwa Helenowo), świetlica wiejska w m. Świszewy, świetlica wiejska w m. Mchówek	58 823,53	Projekt skierowany dla 65 osób w wieku poprodukcyjnym z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (50 osób, w tym: 25 z podobszaru miejskiego i 25 z podobszaru wiejskiego, w szczególności z m. Błenna i Świszewy) PRODUKTY (SZOOP/LSR): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 35 Liczba inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych podmiotów z terenu LGD: 1 REZULTATY (SZOOP/LSR): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 35	Deklaracje uczestnictwa Listy obecności
Obszar rewitalizacji całej gminy	2. Aktywizacja społeczno - gospodarcza	7. „Bądźmy aktywni”	S	Gmina Izbica Kujawska we współpracy z lokalnymi organizacjami	Celem projektu będzie zachęcanie do czynnego udziału w życiu społecznym gminy oraz kształtowanie postaw i wartości prospołecznych	Odpowiednio – dla obszaru miejskiego: zaadoptowany budynek M-GCK w	58 823,53	Projekt skierowany dla 50 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu całej gminy, poniżej wskazano wartości	Deklaracje uczestnictwa Listy obecności

				<p>i pozarządowymi</p> <p>poprzez wspólną organizację czasu wolnego i integrację (działania kulturalne), działalność charytatywną, pomocową itp. W ramach projektu zapewnione będą zarówno szkolenia merytoryczne i kursy motywacyjne oraz doradztwo z zakresu funkcjonowania organizacji pozarządowych (np. jak powołać stowarzyszenie, spółdzielnię socjalną, IOB) itp.</p>	<p>Izbicy Kujawskiej oraz na obszarze wiejskim: świetlica wiejska w m. Błenna (do wykorzystania także przez mieszkańców sołectwa Helenowo), świetlica wiejska w m. Świszewy, świetlica wiejska w m. Mchówek</p>		<p>wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (40 osób, w tym: 30 z podobszaru miejskiego i 10 z podobszaru wiejskiego)</p> <p>PRODUKTY (SZOOP/LSR): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 40 Liczba inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych podmiotów z terenu LGD: 1</p> <p>REZULTATY (SZOOP/LSR): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 40</p>		
<p>Obszar rewitalizacji całej gminy</p>	<p>2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza</p>	<p>8. Zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm. Izbica Kujawska</p>	S	<p>Gmina Izbica Kujawska</p>	<p>Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm. Izbica Kujawska poprzez utworzenie i funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu (DDP) dla 30 os. w Szczkowie. Będzie to ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób niesamodzielnych, zapewniający całodienne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Projekt obejmie dostosowanie obiektu stanowiącego obecnie przestrzeń</p>	<p>Budynek b. szkoły w miejscowości Szczkowo (sołectwo Helenowo)</p>	<p>1 600 000,00</p>	<p>Projekt skierowany m. in. dla 30 osób spełniających kryterium niesamodzielności jako warunek przyjęcia do Dziennego Domu Pobytu, a dodatkowe elementy projektu obejmą zorganizowanie Centrum Usług Środowiskowych (dla 100 os. z terenu gminy) oraz zaoferowanie niestacjonarnych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (dla 5 os. z terenu gminy).</p> <p>Poniżej wskazano wartości wskaźników tylko w odniesieniu do mieszkańców obszaru rewitalizacji (10 osób niesamodzielnych objętych usługami DDP z podobszaru wiejskiego rewitalizacji, w szczególności z sołectwa</p>	<p>Deklaracje uczestnictwa Listy obecności</p>

				<p>zdegradowaną na terenie sołectwa Helenowo do wymogów obowiązujących dla DDP, a mianowicie oprócz standardowych wymogów prawa (budowlanego itp.) budynek DDP dla 30 osób będzie musiał spełnić wymogi:</p> <p>a) dostosowania do potrzeb osób korzystających z usług;</p> <p>b) posiadania co najmniej: 2 pokoi dziennego pobytu (do terapii grupowej, rehabilitacji i wypoczynku), jadalni (może być urządzona w pokoju dziennego pobytu), kuchenki pomocniczej (lub aneksu kuchennego urzonego w pokoju dziennego pobytu), jednego pomieszczenia do prowadzenia terapii indywidualnej oraz pokoju do wypoczynku;</p> <p>c) udostępnienia co najmniej 2 łazienek, z których jedna jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością z możliwością kąpeli lub prysznic.</p>			<p>Błenna, Helenowo, Mchówek oraz 30 osób zagrożonych wykluczeniem, szczególnie seniorów i niesamodzielnych, objętych dodatkowymi usługami środowiskowymi: 30).</p> <p>PRODUKTY (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 40</p> <p>REZULTATY (SZOOP): Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu: 10</p> <p>Wskaźniki własny gminy: Liczba osób niesamodzielnych objętych pomocą w DDP: 10 Liczba osób zagrożonych wykluczeniem z powodu wieku lub/i niesamodzielności objętych usługami środowiskowymi: 30</p>	
--	--	--	--	--	--	--	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

Tabela 21. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne
1	2	3	4
Podobszar miejski	Cel rewitalizacji 1: Adaptacja i doposażenie 4 obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną		
	1.	PF	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2814C Samszyce-Izbica Kujawska (cel: poprawa jakości infrastruktury/dostępności OR, gdyż projekt obejmie ul. Narutowicza w Izbicy Kujawskiej)
	2.	PF	Wyposażenie M-GOK w Izbicy Kujawskiej (cel: poprawa jakości infrastruktury instytucji położonej w OR, miejsca działań aktywizacyjnych, projekt dotyczy zakupu wyposażenia sali widowiskowej – komplementarny zakres projektu, dotyczy innych pomieszczeń niż ujęte w projektach z listy głównej, brak niebezpieczeństwa podwójnego finansowania)
	Cel rewitalizacji 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki osobami starszymi i niesamodzielnymi		
	Kierunek działań 1: Podnoszenie kompetencji i inne działania zwiększające szanse mieszkańców na rynku pracy		
	3a.	PF	Budowa budynku żłobka samorządowego w Izbicy Kujawskiej wraz z niezbędną infrastrukturą (cel: poprawa jakości infrastruktury instytucji położonej w OR)
	3b.	S	Utworzenie pierwszego żłobka w gminie Izbica Kujawska (cel: wsparcie powrotu na rynek pracy rodziców z OR)
	.	S	Zwiększenie liczby miejsc opieki przedszkolnej na terenie Gminy Izbica Kujawska (cel: umożliwienie powrotu na rynek pracy opiekunów dzieci przedszkolnych)
	Kierunek działań 2: Aktywizacja społeczna i integracja lokalnych środowisk, w tym seniorów i osób niesamodzielnych		
Podobszar wiejski	Cel rewitalizacji 1: Adaptacja i doposażenie 4 obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną		
	.	PF	Przebudowa drogi gminnej nr 191221C Błenna-Gąsiorowo-Dziewczopole (cel: poprawa jakości infrastruktury/dostępności OR)
	.	PF	Przebudowa drogi gminnej nr 191234C Błenna-Dziewczopole-Dziewczopólko (cel: poprawa jakości infrastruktury/dostępności OR)
	.	PF	Budowa parkingu dla samochodów osobowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o numerze ewid. 51, obręb ewid. Błenna (cel: poprawa jakości infrastruktury/dostępności OR)
	Cel rewitalizacji 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społeczno-gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców oraz poprawy opieki		

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

	osobami starszymi i niesamodzielnymi		
	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem

Komplementarność przestrzenna

W ramach rewitalizacji na terenie gminy Izbica Kujawska realizowane będą projekty na terenie 2 podobszarów rewitalizacji, a mianowicie: o charakterze miejskim (jednostka przestrzeni miejskiej A) oraz wiejskim (4 sołectwa). Działania realizowane na tych obszarach nie będą się w znaczący sposób różniły charakterem, skalą i rodzajem planowanej interwencji, posłużą bowiem realizacji wspólnej wizji i ograniczaniu zbieżnych problemów (za wyjątkiem kwestii rewitalizacji przestrzeni zdegradowanych).

Wybrane do realizacji projekty są odpowiedzią na główne problemy zdiagnozowane dla obszaru rewitalizacji. Wszystkie główne przedsięwzięcia ujęte w Programie realizowane będą bezpośrednio na obszarze rewitalizacji i dotyczyć będą przede wszystkim jego mieszkańców. Działania aktywizacyjne dla poszczególnych jednostek składowych obszaru rewitalizacji będą realizowane w obiektach zmodernizowanych w ramach rewitalizacji. Na podobszarze miejskim będzie to budynek . M-GCK. Dla potrzeb mieszkańców podobszaru wiejskiego budynki OSP w miejscowościach: Błenna (korzystać z niej będą również mieszkańcy Helenowa), Świszewy oraz Mchówek zostaną zaadoptowane na świetlice wiejskie, a przestrzeń zdegradowana w m. Szczkowo zostanie przekształcona na cele dziennego dom pobytu.

Koncentracja wsparcia na obszarze rewitalizacji nie wyklucza objęcia interwencją pozostałych mieszkańców gminy. Jak już stwierdzono powyżej, w szczególności projekty „miękkie” będą prowadzone na szerszą skalę (zaoferowane zostanie wsparcie także dla osób zagrożonych ubóstwem czy wykluczeniem społecznym z terenu całej gminy przy zachowaniu zasady koncentracji interwencji na obszarze rewitalizacji). Uzasadnieniem dla objęcia zasięgiem projektów rewitalizacyjnych pewnej liczby mieszkańców pozostałej części gminy Izbica Kujawska jest występowanie problemów społecznych także w pozostałych jednostkach

gminy (niekiedy - w odniesieniu do pojedynczych stanów kryzysowych – nawet w większym nasileniu niż na obszarze rewitalizacji, gdzie następuje ich koncentracja). Ponadto, takie zaprojektowanie interwencji zapobiegać będzie przenoszeniu (koncentracji) problemów społecznych w inne miejsca, nieobjęte obszarem rewitalizacji niniejszego Programu.

Wydaje się, że zaplanowane działania są na tyle „atrakcyjne” (odwołanie do dziedzictwa Kujaw, kursy zawodowe, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz seniorów), iż mają potencjał zainteresowania szerokiego grona odbiorców. Dotyczy to także kwestii infrastrukturalnych – zmodernizowane obiekty (w tym szczególnie przestrzeń zdegradowana w mieście – budynek d. wikliniarni) stworzą bowiem coś więcej niż tylko bazę dla przeprowadzenia projektów miękkich w ramach niniejszego Programu. W wielu przypadkach miejsca te będą służyć nie tylko mieszkańcom obszaru rewitalizacji, lecz także pozostałego obszaru gminy, na terenie którego nie ma z reguły porównywalnych obiektów (np. w dostosowanym do nowych funkcji M-GCK utworzona zostanie siedziba dla lokalnych organizacji pozarządowych – swoiste centrum aktywizacji społeczno-gospodarczej), ani nawet planów ich utworzenia (nie ma ekonomicznej potrzeby czy nawet możliwości zdublowania takiej infrastruktury w gminie). Efekt oddziaływania przestrzennego na pozostały teren gminy będą miały także projekty „miękkie” (np. poprzez tzw. dobre praktyki i kreowanie aktywnej postawy społecznej, czy kultywowanie lokalnych tradycji).

Zagadnieniem analizowanym w toku planowania działań rewitalizacyjnych była także kwestia ryzyka ich negatywnego oddziaływania na inne obszary. Nie odnaleziono argumentów przemawiających za tym, iż realizacja projektów rewitalizacyjnych spowodować może przenoszenie dotychczasowych problemów zdiagnozowanych dla obszaru rewitalizacji na inne tereny gminy - przeciwnie, objęcie (choć w niewielkim stopniu - w każdym projekcie⁴⁷ znacznie więcej niż 50% miejsc przeznaczonych jest dla mieszkańców obszaru rewitalizacji) wsparciem w ramach realizowanych w ramach niniejszego Programu projektów także mieszkańców pozostałej części gminy, skutecznie temu zapobiegnie.

Zachowana będzie również komplementarność przestrzenna planowanej interwencji w obrębie działań podejmowanych na terenie poszczególnych jednostek/sołectw, w szczególności z działaniami realizowanymi na tych terenach w poprzednich latach (zob. opis poniżej w punkcie komplementarność międzyokresowa).

⁴⁷ Nie dotyczy to usług dziennego domu pobytu, gdzie liczbę miejsc zaoferowanych mieszkańcom obszaru rewitalizacji dostosowano do potrzeb grupy docelowej w sołectwach Błenna, Helenowo, Mchówek (na 23 osoby niesamodzielne zaoferowano 10 miejsc, co stanowi znacząco wyższy odsetek niż na pozostałym obszarze gminy).

Komplementarność problemowa

Planowane działania są komplementarne problemowo (w części diagnostycznej wskazano problemy, które – w większości - są tożsame dla całego obszaru rewitalizacji). Podejmowane działania będą adresowane bezpośrednio nie tylko do mieszkańców w wieku produkcyjnym zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w tym uzależnionych od pomocy społecznej i bezrobotnych, również długotrwale), lecz także do dzieci i młodzieży oraz seniorów. Poszczególne interwencje nie znoszą się wzajemnie, lecz wzmacniają swe oddziaływania (integracja międzypokoleniowa, kształtowanie wspólnych wzorców postaw – aktywność i przedsiębiorczość, poszanowanie dla tradycji, przekazywanie doświadczeń, umożliwienie godzenia pracy zawodowej i życia rodzinnego dzięki zaoferowaniu opieki dla osób nad którymi opiekunowie sprawują pieczę). Działania aktywizacyjne nie będą miały charakteru stricte gospodarczego, lecz społeczny - posłużą przełamywaniu niekorzystnych cech i postaw, braku aktywności czy marazmu dotyczącego nierzadko całej rodziny. Dlatego uznać należy, że planowane przedsięwzięcia dopełniają się bezpośrednio i pośrednio, umożliwiają długofalowe i szerokie oddziaływanie.

Należy podkreślić, że na terenie obu podobszarów rewitalizacji (tj. wyznaczonej jednostki A na terenie miasta oraz w 4 sołectwach) występuje także wspólny problem niedostosowania infrastruktury do zaplanowanych działań „miękkich”, dlatego niezbędną jest realizacja tzw. projektów zintegrowanych. Przedsięwzięcia infrastrukturalne umożliwią efektywną realizację przedsięwzięć o charakterze aktywizacji społeczno-gospodarczej. O ile w mieście osiągnięcie tych celów nastąpi dzięki likwidacji części problemów przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (tj. poprzez adaptację przestrzeni zdegradowanej w Izbicy Kujawskiej i Szczkowie), ponadto na terenach wiejskich podjęte będą także inne działania infrastrukturalne obejmujące mniejsze obiekty, które zostaną dostosowane do pełnienia nowych funkcji społecznych (3 budynki należące do OSP zaadaptowane na świetlice wiejskie). Zauważyć przy tym należy, że obiekt utworzony w m. Błenna posłuży mieszkańcom 2 sołectw – Błenna oraz Helenowo.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W realizacji Programu decydujące znaczenie zarówno organizacyjne, jak i koordynujące mieć będzie Urząd Miejski w Izbicy Kujawskiej. Taki wybór operatora Programu i jego umiejscowienie w ramach struktur lokalnych oraz dotychczasowe doświadczenie, zapewni skuteczne zarządzanie Programem, przede wszystkim pozwoli na kontynuację i

uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. W celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu jak najlepsze kompetencje, np. część zadań społeczno-gospodarczych będą realizowana przy zaangażowaniu M-GOPS w Izbicy Kujawskiej.

Powyższe spowodowane jest chęcią takiego zaprojektowania działań by zapewniona została ich wysoka efektywność. Jednak mimo znacznego zaangażowania podmiotów administracji publicznej w proces opracowania, ale też wdrażania Programu, zapewniona musi zostać (na każdym z etapów) zasada partnerstwa. Tylko jednoczesne zaangażowanie szerokiego spektrum lokalnych interesariuszy (wobec relatywnie niskiej siły sektora gospodarczego, rolę partnerów odegrać mogą przede wszystkim lokale organizacje pozarządowe) przynieść może spodziewane efekty. Ze względu na prospołeczny aspekt niniejszego Programu, aktywność sektora organizacji pozarządowych jest czynnikiem szczególnie sprzyjającym jego skutecznemu wdrożeniu, przewidziano więc w jego ramach szereg działań na rzecz rozwoju tego typu organizacji. W szczególności pozwolą one na poprawę ich zdolności do samodzielnego oraz partnerskiego realizowania projektów rewitalizacyjnych. W części projektów przewidziano współpracę Gminy z lokalnymi organizacjami (np. seniorów).

Komplementarność międzyokresowa

Działania planowane w ramach niniejszego Programu wpisują się w lokalną politykę rozwoju i będą w znacznej części kontynuacją przedsięwzięć zainicjowanych wcześniej lub/i uzupełnieniem już zrealizowanych.

Poniższa tabela zawiera opis najważniejszych projektów zrealizowanych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego wyznaczonego obszaru rewitalizacji i ew. jego najbliższego sąsiedztwa, których celem było osiągnięcie zbliżonych efektów i przygotowanie podwalin pod realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w niniejszym dokumencie (zauważyć należy, że dotychczas były to projekty przede wszystkim o charakterze infrastrukturalnym). Wpłynęły one na poprawę infrastruktury, także drogowej, co przyczyniło się do większej dostępności obszaru i lepszego jego wyposażenia.

Tabela 22. Wybrane przykłady projektów zrealizowanych przed 2017 r. zapewniających komplementarność międzyokresową niniejszego Programu

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Tytuł projektu	Opis/cele projektu	Uwagi
Przebudowa drogi gminnej nr 191227 C Mchówek - Pustki od km 0+000 do km 0+955	Przebudowa drogi gminnej polegała na wykonaniu nawierzchni asfaltowej na istniejącej jezdni. Nawierzchnia asfaltowa wykonana z mieszanki mineralno-asfaltowej II-go standardu w dwóch warstwach: warstwa profilowa grubość zmienna od 3 do 4 cm i warstwa ścieralna grubości 4 cm, uzupełnienie i zagęszczenie poboczy ziemnych po wykonaniu robót bitumicznych – grubość warstwy średnio 10 cm	Inwestycja realizowana w 2012 r. przy udziale środków finansowych z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 114 600,00 zł i budżetu gminy (całkowity koszt brutto 238 036,34 zł)
Przebudowa drogi gminnej w m. Mchówek, na działce o nr ewid. 188, w obrębie ewid. Mchówek	Projekt zakładał przebudowę drogi gminnej na odcinku 1512 mb, z tego 1061 mb przypadało na przebudowę istniejącej nawierzchni bitumicznej a pozostałe 451 mb przypadało na budowę konstrukcji i wykonanie nawierzchni bitumicznej dwuwarstwowej	Inwestycja realizowana w 2013 r. ze środków własnych Gminy (całkowity koszt brutto 498 957,38 zł)
Remont i modernizacja pomieszczeń pełniących funkcje świetlicy wiejskiej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Izbicy Kujawskiej	W ramach operacji wykonane zostały prace modernizacyjne polegające na przebudowie pomieszczenia WC i przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, a także wymianie drzwi wejściowych oraz remoncie holu. Celem projektu był rozwój aktywności społeczności lokalnej poprzez remont i modernizację pomieszczeń pełniących funkcję świetlicy wiejskiej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Izbicy Kujawskiej	Inwestycja realizowana w 2014 r. w ramach PROW 2007-2013, dz. 4.1/413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla małych projektów. Kwota dofinansowania 25 000,00 zł (całkowity koszt brutto 57 073,55 zł)
Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2814C Samszyce-Izbica Kujawska od km 0+935 do km 1+350 w m. Świszewy	Inwestycja polegała na wykonaniu koryta pod konstrukcję chodnika i zjazdów, ułożeniu krawężników i obrzeży betonowych na podsypce, ułożeniu chodników i zjazdów z kostki betonowej na podsypce	Inwestycja realizowana w 2014 r. ze środków własnych Gminy (całkowity koszt brutto: 58 600,00 zł)
Budowa boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej, na terenie działki o nr ewid. 226 w m. Błenna, obręb ewid. Błenna	Projekt zakładał budowę boiska wielofunkcyjnego (boisko do piłki ręcznej, siatkówki, koszykówki i tenisa ziemnego) o wymiarach 36,00m x 19,00m o nawierzchni poliuretanowej zgodnie z projektem budowlanym. Boisko ma charakter obiektu sportowego ogólnodostępnego przeznaczonego dla młodzieży szkolnej oraz społeczności lokalnej w m. Błenna na działce o nr ewid. 226 (przy Zespole Szkół)	Inwestycja realizowana w 2014 r. ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie 120 900,00 zł i budżetu gminy (całkowity koszt brutto 366 540,00 zł)
Przebudowa drogi gminnej nr 191221C w miejscowościach Dziewczopole, Gąsiorowo, Błenna od km 1+415 do km 2+812,40 na działkach o nr ewid. 147, 351, 363 w obrębie ewid. Błenna	Inwestycja polegała na przebudowie jezdni, wzmocnieniu poboczy, wykonaniu zjazdów do gospodarstw i odwodnieniu	Inwestycja realizowana w 2014 r. przy udziale środków finansowych z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 140 000,00 zł i budżetu gminy (całkowity koszt brutto 598 967,21 zł)
Organizacja i wyposażenie placu zabaw przy Zespole Szkół w Błennie	Zadanie obejmowało dostawę i montaż urządzeń zabawowych, wykonanie nawierzchni bezpiecznych oraz ogrodzenia	Projekt realizowany w 2015 r. współfinansowany z EFS w ramach PO Kapitał Ludzki, Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach (całkowity koszt brutto 53 083,92 zł)
Przebudowa drogi gminnej nr 191205C Błenna - Gąsiorowo w miejscowości Błenna etap - I	W zakresie rzeczowym projektu było: zebranie warstwy ziemi urodzajnej, ścięcie drzew, konserwacja przepustu, korytowanie, ułożenie warstwy odcinającej z piasku, wbudowanie podbudowy z kruszywa, ułożenie nawierzchni betonu asfaltowego, formowanie poboczy umocnionych, oczyszczenie istniejących rowów przydrożnych, montaż drogowych barier ochronnych	Inwestycja realizowana w 2016 r. przy udziale środków finansowych z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w kwocie 93 603,71 zł i budżetu gminy (całkowity koszt brutto 240 461,68 zł)
Montaż monitoringu wizyjnego na Placu Wolności w Izbicy Kujawskiej	Projekt obejmował montaż na słupach stalowych kamer służących do monitoringu wizyjnego centrum miasta i poprawę jego bezpieczeństwa	Inwestycja realizowana w 2015 r. ze środków własnych Gminy (całkowity koszt brutto 32 909,16 zł)
Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej i budynku Zespołu Szkół w Błennie	Projekty przewidywały przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych (ocieplenie ścian zewnętrznych, dachu, modernizację kotłowni, wymianę instalacji elektrycznej wymianą instalacji teleinformatycznych, wymianą instalacji c.o. i wody użytkowej. Cele projektów: • redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery,	Inwestycja realizowana w 2017 r. współfinansowana z EFRR w ramach Osi priorytetowej 3. <i>Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie Dz. 3.3</i> <i>Efektywność energetyczna w</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie efektywności energetycznej (zmniejszenie utraty ciepła) obiektów użyteczności publicznej, • poprawa stanu technicznego i estetyki budynków użyteczności publicznej 	<p><i>sektorze publicznym i mieszkaniowym</i> RPO WK-P na lata 2014 – 2020 w kwocie 1 306 162,79 zł (całkowity koszt projektu brutto 2 875 878,16 zł)</p>
--	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

Komplementarność finansowa

Projekty zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu będą miały zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą, w tym EFRR, EFS oraz inne środki publiczne (PROW, programy rządowe, budżet gminy).

Wśród źródeł finansowania projektów brak jest zupełnie funduszy prywatnych (tj. pochodzących od podmiotów sektora gospodarczego i innych podmiotów prywatnych). Wynika to z braku silnych przedstawicieli tego sektora funkcjonujących w gminie, zdolnych do zaangażowania się w procesy aktywizacji gospodarczej lub/i społecznej (brak znaczących inwestorów, większych przedsiębiorstw itp.).

Zauważyć należy, że mimo braku zaangażowania kapitału prywatnego, starano się zapewnić komplementarność wszystkich źródeł finansowania (zapewniają one osiągnięcie efektów synergii i znacząco wzmacniają oddziaływanie poszczególnych przedsięwzięć). Planowanie źródeł finansowania projektów nastąpiło także w sposób wykluczający ryzyko podwójnego dofinansowania.

Pozostałe zasady

W Zasadach regionalnych przewidziano także konieczność uwzględnienia przy opracowywaniu i realizacji niniejszego Programu innych zasad, m. in. zasady koncentracji interwencji i hierarchizacji potrzeb.

Jak to już potwierdzono m. in. w części poświęconej delimitacji obszaru rewitalizacji, niniejszy Program dotyczy terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju całej gminy, obejmujących całość zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji, ale przewiduje się, że ze względu na skalę i zakres podejmowanych działań, ich oddziaływanie przekroczy zasięg obszaru rewitalizacji.

Jeśli chodzi o zasadę kompleksowości, Program zapewnia ujęcie działań w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, współfinansowanych z różnych środków) tak, aby nie pomijać żadnego aspektu (przede wszystkim społecznego oraz gospodarczego; przewidziano jednak częściową interwencję dot. także sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co dokona się w sposób zgodny z wymogami środowiskowymi).

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

10.1. Udział różnych grup interesariuszy na etapie opracowywania PR

Prace nad przygotowaniem Programu opierały się na współpracy z różnymi grupami interesariuszy. Należy tu wymienić przede wszystkim mieszkańców gminy (a w szczególności obszaru rewitalizacji) oraz przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych.

Proces opracowywania Programu był koordynowany przez Urząd Miejski, jednak w sposób zapewniający możliwość udziału lokalnych interesariuszy, co zostało zapewnione w różnorodny sposób. Pierwszym krokiem było powołanie przez Burmistrza, wspomnianego już we Wprowadzeniu do niniejszego Programu, organu koordynacyjno-konsultacyjnego w zakresie rewitalizacji - interdyscyplinarnego zespołu ds. wsparcia procesu opracowania programu rewitalizacji, funkcjonującego pod nazwą Zespołu Rewitalizacji. Zespół ten został powołany Zarządzeniem Nr 99/2016 Burmistrza Izbicy Kujawskiej, a do jego zadań zaliczono przygotowanie, analizę i koordynację działań na terenie Gminy, w tym w szczególności były to:

- a) realizacja wszelkich działań zmierzających do opracowania programu rewitalizacji zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- b) zapewnienie efektywnej partycypacji społecznej w procesie opracowania, a następnie wdrożenia programu rewitalizacji,
- c) kontakt z lokalnymi interesariuszami procesu rewitalizacji,
- d) bezpośredni kontakt z ekspertami zewnętrznymi,
- e) konsultowanie prac innych gremiów i wydawanie opinii w toku opracowania programu rewitalizacji,
- f) przeprowadzanie procedur identyfikacji i kwalifikacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz rekomendowanie wpisania ich do planu rewitalizacji;
- g) monitorowanie i ewaluacja prac nad opracowaniem i wdrożeniem programu rewitalizacji.

W jego stałym składzie Zespołu (z Burmistrzem jak Przewodniczącym) znaleźli się przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej i jednostek gminnych (dyrektor M-GOK w Izbicy Kujawskiej, kierownicy M-GOPS w Izbicy Kujawskiej i Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół). Na spotkania Zespołu możliwe było zapraszanie przedstawicieli lokalnych interesariuszy. W pracach uczestniczyli również wyłonieni eksperci.

Inne sposoby włączania interesariuszy w prace nad Programem w gminie można podzielić je na dwie grupy, a mianowicie działania nakierowane na:

1. stworzenie dla każdego zainteresowanego możliwości uzyskania informacji i wiedzy na temat procesu rewitalizacji, zasad jego programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych;
2. umożliwienie bezpośredniego udziału w czynnościach zmierzających do wypracowania tekstu niniejszego Programu.

W ramach pierwszej grupy działań wymienić należy:

- zapewnienie 40 godzin dyżuru ekspertów mającego na celu wsparcie informacyjne i doradztwo w zakresie możliwości prowadzenia i finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz korzystania z efektów projektów przewidzianych w Programie (poprzez publiczne zaproszenia umieszczane m. in. w internecie starano się dotrzeć do organizacji pozarządowych i wszystkich grup interesariuszy, tj. młodzieży, seniorów, rodziców dzieci niepełnosprawnych, wspólnot mieszkaniowych, kobiet, instytucji oświatowych, instytucji pomocy społecznej i innych),
- zapewnienie 40 godzin konsultacji i udziału ekspertów w pracach zespołów roboczych oraz spotkaniach z pracownikami dotyczących kolejnych etapów tworzenia Programu,
- przeprowadzenie w dniu 3 marca 2017 r. warsztatu dotyczącego rewitalizacji dla pracowników Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej i kierowników różnych jednostek organizacyjnych, radnych i sołtysów oraz przedstawicieli sektora pozarządowego i przedsiębiorców (uznano, że osoby te staną się lokalnymi liderami rewitalizacji i będą w swoich środowiskach promować ideę rewitalizacji).

W ramach drugiej grupy działań wymienić należy:

- przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców (w ankiecie wzięło udział 22 respondentów) w zakresie identyfikacji zjawisk i procesów dla sporządzenia diagnozy gminy,

którego wyniki posłużyły weryfikacji analiz eksperckich i wzbogaceniu części diagnostycznej niniejszego Programu,

- prowadzenie konsultacji poszczególnych wypracowywanych treści, jak i całego Programu (poprzez udostępnienie dokumentu wraz z kwestionariuszem zgłaszania uwag w ramach gminnego serwisu internetowego oraz w formie papierowej),
- przeprowadzenie otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych dla mieszkańców (spotkanie w celu zweryfikowania adekwatności i kompletności dokumentu WIZJI I CELE odbyły się 20 czerwca 2017 r. w Izbicy Kujawskiej; a spotkanie w celu zweryfikowania adekwatności i kompletności Programu odbyło się dwukrotnie 23 października i 13 listopada 2017 r. – zob. foto 5).

Foto 5. Spotkanie otwarte z mieszkańcami w dniu 13 listopada 2017 r.

Fot. K. Sulczyński

Powyższe świadczy o tym, że wykorzystano zróżnicowane instrumentarium działań informacyjno-promocyjnych, dzięki czemu stworzono wszystkim zainteresowanym mieszkańcom, instytucjom, przedsiębiorcom i innym podmiotom zainteresowanym możliwość uzyskania wiedzy i uczestnictwa w programowaniu działań, jak i zapoznania się z bieżącym stanem prac, na każdym etapie opracowywania Programu. W celu dotarcia do różnych grup społecznych, także wiekowych, wykorzystano zarówno narzędzia elektroniczne – tj. serwis gminny (strona www.izbicakuj.pl, zakładka „rewitalizacja”), facebook (zob. foto 6); jak i

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

tradycyjne (jak już wspomniano opublikowano we Wprowadzeniu wydrukowano artykuł prasowy⁴⁸, wydrukowano ulotkę informacyjną).

Foto 6. Zaproszenie na Spotkanie otwarte z mieszkańcami w dniu 13 listopada 2017 r. wraz z zamieszczoną ulotką

Fot. E. Sulczyńska

Szczegółowy opis przebiegu procesu uspołecznienia Programu wraz ze sposobem uwzględnienia zgłaszanych w toku konsultacji uwag znalazł się w załączniku do niniejszego Programu.

10.2. Przewidywane sposoby włączenia interesariuszy w proces zarządzania PR na obszarze rewitalizacji

Biorąc pod uwagę doświadczenia wynikające z powyżej opisanych działań informacyjno-promocyjnych oraz konsultacyjnych oraz zebrane w trakcie innych zbieżnych działań podejmowanych w zakresie planowania strategicznego w gminie, niezbędne będzie

⁴⁸ Artykuł mający na celu przekazanie informacji o procesie rewitalizacji gminy Izbica Kujawska i promocję tworzonego Programu ukazał się w lokalnej gazecie „Tu i Teraz” w miesiącu czerwcu 2017 r.

również na etapie wdrażania niniejszego Programu zastosowanie możliwie zróżnicowanych narzędzi. Przebieg konsultacji potwierdził także relatywnie niski stopień zaangażowania mieszkańców (niska frekwencja na spotkaniach, niewielki zwrot ankiet czy niewielka liczba zgłaszanych uwag itp. – por. zał. 1 do niniejszego Programu), w tym przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, w działania z zakresu programowania działań prorozwojowych, co potwierdza potrzebę podjęcia zadań z zakresu aktywizacji i integracji społecznej zaplanowanych niniejszym Programem.

Wśród planowanych sposobów działań na rzecz uspołecznienia procesu wdrażania Programu wymienić należy:

- prowadzenie akcji informacyjnej oraz konsultacji przy wykorzystaniu dotychczas wypracowanych skutecznych kanałów (zarówno elektronicznie – serwis gminny, facebook, jak i w sposób tradycyjny, np. poprzez ogłoszenia, czy plakaty),
- przedstawianie sprawozdania z postępu prac na publicznych sesjach Rady Miejskiej (mają one charakter otwarty, dodatkowo na sesje zapraszani będą także przedstawiciele przedsiębiorców, sektora organizacji pozarządowych, mieszkańcy i inny interesariusze procesu rewitalizacji) oraz udostępniane publicznie poprzez lokalne media;
- przedstawianie informacji na temat realizacji Programu na spotkaniach sołeckich;
- umożliwienie udziału przedstawicieli interesariuszy społecznych w obradach Zespołu Rewitalizacji;
- wykonanie badania ewaluacyjnego zawierającego wyniki ankiety przeprowadzonej przez mieszkańców, co pozwoli zdiagnozować efekty osiągnięte w zakresie rewitalizacji i ocenę tego procesu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i gminy.

Planowane jest utrzymanie funkcjonowania Zespołu Rewitalizacji jako gremium konsultacyjnego. Dużą rolę w analizowanym zakresie będą miały także podmioty partnerskie – lokalne organizacje pozarządowe współrealizujące z Gminą projekty rewitalizacyjne oraz podmioty znajdującą swą siedzibę w zaadaptowanym budynku M-GCK, który funkcjonować będzie jako platforma współpracy sektora pozarządowego z innymi podmiotami (w niniejszym przypadku przede wszystkim z Urzędem Miejskim w Izbicy Kujawskiej jako koordynatorem procesu wdrażania Programu).

Podobnie jak na etapie opracowywania Programu, podejmowane działania nie będą miały charakteru wyłącznie informacyjno-promocyjnego, gdyż w miarę potrzeb zapewniona zostanie możliwość realnej poprawy stanu wiedzy w zakresie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (np. poprzez organizację szkoleń przez jednostki gminy z zakresu opracowywania wniosków o dofinansowanie projektów czy rozliczania i ewaluacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co zostało wprost przewidziane w ramach projektów „miękkich” służących osiągnięciu celów związanych z rewitalizacją).

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z Zasadami regionalnymi, niezbędne jest przedstawienie indykatywnych ram finansowych dla głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z szacowanymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł.

W tab. 23 przedstawiono szacunkowe ramy finansowe dotyczące głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, natomiast w tab. 24 dotyczące przedsięwzięć uzupełniających. Zostały one sporządzone wg wzorów ujętych w zał. 5 Zasad regionalnych.

Jak już stwierdzono, ze względu na brak podmiotów gospodarczych zdolnych do sfinansowania przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji, brak jest w przypadku niniejszego Programu prywatnych środków krajowych.

Tabela 23. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujące projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania						
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne	Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
									EFS	EFRR	Inne (jakie?)				
Podobszar miejski	III 2020 – II 2021	1. Ad Rozbudowa, przebudowa oraz remont części pomieszczeń Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej wraz ze zmianą sposobu ich użytkowania	P F	1. Poprawa stanu infrastruktury	Gmina Izbica Kujawska	300 000,00	85	255 000,00	-	255 000,00	45 000,00 (budżet gminy)	-	6.2.	-	4-7

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Podobszar wiejski	III kw. 2018 r. – III kw. 2020 r.	2. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Błennie oraz w Świeszewach, na rzecz ich wykorzystania jako świetlice wiejskie - miejsce aktywizacji i integracji społecznej	P F	1. Poprawa stanu infrastruktury	Gmina Izbica Kujawska	1 273 300,00	85	1 082 305,00	-	1 082 305,00	191 025,00 (budżet gminy)	-	7.1.	-	4-7
Podobszar wiejski	III kw. 2019 r. – IV kw. 2020 r.	3. Remont, modernizacja i wyposażenie pomieszczeń OSP w Mchówku na rzecz ich wykorzystania jako świetlica wiejska - miejsce aktywizacji i integracji społecznej	P F	1. Poprawa stanu infrastruktury	Gmina Izbica Kujawska	176 470,59	85	150 000,00	-	150 000,00	26 470,59 (budżet gminy)	-	7.1.	-	4-7
Obszar rewitalizacji	I kw. 2021 r. – IV kw. 2022 r.	4. Poprawa szans mieszkańców gminy Izbica Kujawska na rynku pracy	S G	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	M-GOPS w Izbicy Kujawskiej	800 000,00	85	680 000,00	680 000	-	120 000,00 (budżet gminy)	-	9.2.	9.2.1.	-

Program Rewitalizacji dla Gminy Izbica Kujawska na lata 2017-2023

Obszar rewitalizacji	I kw. 2021 r. – IV kw. 2022 r.	5. Wykorzystanie dziedzictwa Kujaw szansą na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Izbica Kujawska	S G	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	Gmina Izbica Kujawska, M-GOPS w Izbicy Kujawskiej	172 941,00	85	146 999,85	146999,85	-	25 941,15 (budżet gminy)	-	11.1	-	-
Obszar rewitalizacji	I kw. 2021 r. – IV kw. 2022 r.	6. „Aktywny senior”	S	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	Gmina Izbica Kujawska we współpracy z lokalnymi organizacjami seniorów	58 823,58	85	50 000,00	50 000	-	8 823,58 (budżet gminy)	-	11.1	-	-
Obszar rewitalizacji	I kw. 2021 r. – IV kw. 2022 r.	7. „Bądźmy aktywni”	S	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	Gmina Izbica Kujawska we współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi	58 823,58	85	50 000,00	50 000	-	8 823,58 (budżet gminy)	-	11.1	-	-
Obszar rewitalizacji	IV kw. 2020 r. – III kw. 2022 r.	8. Zwiększenie dostępu do usług środowiskowych na rzecz wsparcia osób niesamodzielnych i ich otoczenia na terenie gm. Izbica Kujawska	S	2. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	Gmina Izbica Kujawska	1 600 000,00	85	1 360 000	240 000	-	240 000 (budżet gminy)	-	9.3.	9.3.2	-

Źródło: jak tab. 20.

Tabela 24. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr, nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość projektu (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne (jakie?)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Podobszar miejski	1.	PF	Rozbudowa drogi powiatowej nr 2814C Samszyce-Izbica Kujawska	6 828 241,23	-	-	1 186 755,00 (budżet gminy)	-
Podobszar miejski	2.	PF	Wypożyczenie M-GOK w Izbicy Kujawskiej (projekt dotyczył zakupu wyposażenia sali widowiskowej – komplementarny zakres projektu, dotyczy innych pomieszczeń niż ujęte w projektach z listy głównej)	489 136,56	-	-	295 305,60 (PROW) 193 830,96 (budżet gminy)	-
Podobszar miejski	3a.	PF	Budowa budynku żłobka samorządowego w Izbicy Kujawskiej wraz z niezbędną infrastrukturą	2 083 763,91		1 609 411,15 (RPO 6.1)	474 352,76 (budżet gminy) 169 411,70 (budżet państwa)	-
Podobszar miejski	3b.	S	Utworzenie pierwszego żłobka w gminie Izbica Kujawska	760 612,50	646 520,62 (RPO 8.4.2)	-	114 091,88 (budżet gminy)	-
Podobszar miejski	4.	S	Zwiększenie liczby miejsc opieki przedszkolnej na terenie Gminy Izbica Kujawska	300 000	255 000 (RPO 10.2)	-	45 000 (budżet gminy)	-
Podobszar wiejski	5.	PF	Przebudowa drogi gminnej nr 191221C Błenna-Gąsiorowo-Dziewczopole	115 000	-	-	115 000 (budżet gminy)	-
Podobszar wiejski	6.	PF	Przebudowa drogi gminnej nr 191234C Błenna-Dziewczopole-Dziewczopólko	360 000	-	-	360 000 (budżet gminy)	-
Podobszar wiejski	7.	PF	Budowa parkingu dla samochodów osobowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce o numerze ewid. 51, obręb ewid. Błenna	40 000	-	-	40 000 (budżet gminy)	-

Źródło: jak tab. 21.

12. System zarządzania realizacją PR

12. 1. Podmioty uczestniczące w realizacji PR i sposób koordynacji działań

Za całościową realizację Programu odpowiadać będzie Burmistrz Izbicy Kujawskiej poprzez wyłonionego Koordynatora zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji. Pożądane będzie by funkcję tą sprawował każdorazowo Z-ca Przewodniczącego Zespołu Rewitalizacji na terenie gminy Izbica Kujawska (powołanego Zarządzeniem nr 99/2016 Burmistrza Izbicy Kujawskiej z dnia 12 kwietnia 2016 r.), będący jednocześnie pracownikiem Gminy. Do Koordynatora należeć będzie bieżące wdrażanie, monitoring i nadzór nad terminową realizacją Programu oraz obowiązek składania sprawozdań (raportów) z postępu prac Burmistrzowi i innym podmiotom (jeśli wymagane). Połączenie funkcji sprawowanych w ramach Zespołu Rewitalizacji oraz koordynacji zarządzania Programem pozwoli również na skuteczne nawiązanie i kontynuację współpracy jednostek Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych gminy z sektorem pozarządowym (i - być może w przyszłości - także gospodarczym) przy realizacji zadań w ramach Programu.

Koordynator zarządzania realizacją Programu będzie realizować swe zadania we współpracy z wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej i przy współudziale przedstawicieli interesariuszy zaangażowanych w proces rewitalizacji. Program będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy UE funkcjonujący w Urzędzie Miejskim w Izbicy Kujawskiej. Koordynator może powoływać grupy i zespoły robocze/zadaniowe, w których skład wejdą przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania projektem. W szczególności, ze względu na chęć wykorzystania środków RPO WK-P 2014-2020 przy realizacji projektów rewitalizacyjnych, ważną rolę odegrają Referat Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Przestrzennej i Referat Księgowości. Wszystkie projekty rewitalizacyjne realizowane przez Gminę będą realizowane zgodnie z uchwalonym przez Radę Miejską w Izbicy Kujawskiej Wieloletnim Planem Inwestycyjnym, Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi. Skarbnik miasta odpowiada za wykonanie budżetu przekazanie odpowiednich środków finansowych na realizację przedsięwzięć, a osobami odpowiedzialnymi za finansowe

rozliczanie projektów będą pracownicy zatrudnieni w ww. jednostkach Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej. Będą oni także osobami odpowiedzialnymi za kontakt z Instytucją Zarządzającą RPO WK-P 2014-2020 (i ew. innymi).

Koordinator zleci odpowiednim jednostkom organizacyjnym realizację obowiązków w zakresie wdrożenia projektów rewitalizacyjnych oraz przygotowywanie danych będących podstawą dla opracowania sprawozdań i raportów, które zawierać będą informacje na temat:

- zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi (lokalnymi i regionalnymi) oraz zasadami jego realizacji (także w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska itp.),
- postępów (rzeczowych i finansowych) wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów rewitalizacyjnych niezbędnych do sporządzania rocznych sprawozdań z realizacji,
- oceny osiągnięcia celów, wskaźników programu (co trzy lata) niezbędnej dla przedłożenia Radzie Miejskiej w Izbicy Kujawskiej projektu uchwały w sprawie – odpowiednio zmiany Programu (w przypadku braku osiągania zakładanych celów lub zmian w harmonogramie rzeczowo – finansowym projektów - w oparciu o wyniki raportów) lub potwierdzenia jego aktualności,
- konieczności opracowania i składania wniosków o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami dla projektów ujętych w Programie (a także innych dokumentów, m.in. w zakresie przygotowania postępowań przetargowych, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcami pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania),
- zapewnienie informowania społeczeństwa o współfinansowaniu przez UE oraz promocji realizowanych projektów.

Bieżące zarządzanie Programem będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miejskiego, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem. Pozwoli to także na wykorzystanie sprawnie zorganizowanych i doświadczonych kadr (etatowych pracowników Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych w mieście i gminie), co gwarantuje wystarczający poziom kompetencji osób zaangażowanych, sprawność prac, niezakłócony przepływ informacji (szybką ścieżkę decyzyjną) i dostęp do ogółu informacji na temat procesów rozwojowych na terenie gminy (w tym łatwość dostrzegania możliwości

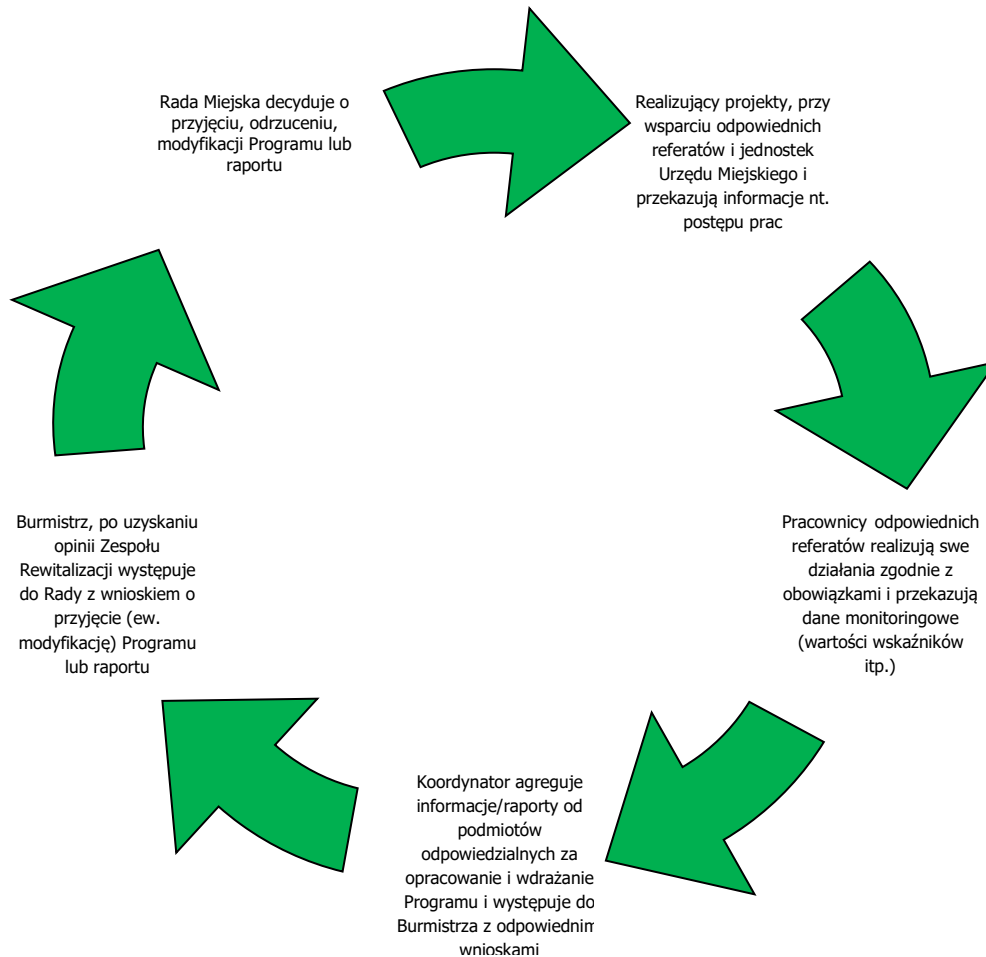
zadań komplementarnych wobec zasadniczego procesu rewitalizacji), zaplecze instytucjonalne do realizacji zadań.

Funkcje opiniotwórcze i konsultacyjne pozostaną przy Zespole Rewitalizacji. Jego funkcjonowanie zapewni także forum dla współpracy z lokalnymi interesariuszami na temat prowadzonej rewitalizacji. Posiedzenia Zespołu będą się odbywały w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na rok. Do udziału w pracach Zespołu mogą być zapraszane osoby będące interesariuszami rewitalizacji, przedstawiciele przedsiębiorców i organizacji pozarządowych uczestniczących w realizacji zadań na rzecz Programu. Funkcjonowanie Zespołu, poprzez włączenie przedstawicieli lokalnych interesariuszy procesu rewitalizacji oraz zapewnienie jawności obrad, będzie elementem bezpośredniej partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji. Uzyskanie opinii Zespołu niezbędne będzie do przedstawienia Radzie Miejskiej wniosku (projektu uchwały) dot. aktualizacji niniejszego Programu (por. poniżej opis systemu wprowadzania modyfikacji).

Biorąc pod uwagę doświadczenia z procesu opracowywania niniejszego Programu oraz funkcjonujący w Gminie schemat podejmowania decyzji⁴⁹ strategicznych, uznać należy, że ścieżka decyzyjna w przypadku niniejszego Programu (odpowiednio wykorzystania przy jego wdrażaniu, monitorowaniu i modyfikacji) oparta będzie na współdziałaniu następujących podmiotów:

- Rada Miejska w Izbicy Kujawskiej czyli organ, który ma za zadanie przyjąć Program (i jego ew. modyfikację) oraz sprawdzać prawidłową realizację Programu,
- Burmistrz Izbicy Kujawskiej, czyli osoba odpowiedzialna za opracowanie i realizację Programu,
- Zespół Rewitalizacji jako podmiot opiniotwórczy i konsultacyjny,
- Koordynator zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji, czyli osoba koordynująca wdrażanie i monitoring dokumentu,
- pracownicy (pełniący funkcje odpowiednio do swoich obowiązków służbowych) odpowiedzialni za wdrażanie i monitoring poszczególnych obszarów realizacji (kwestie techniczne, finansowe, prawne itp.),
- partnerzy, czyli osoby reprezentujące różnego rodzaju instytucje pozarządowe biorące udział w realizacji projektów w ramach Programu.

⁴⁹ Por. np. schemat systemu wdrażania i monitorowania Strategii rozwoju (rys. 27).

Rysunek 11. Ogólny schemat systemu – ścieżka decyzyjna wdrażania i monitorowania Programu

Źródło: opracowanie własne.

12.2. Harmonogram działań oraz system informacji i promocji PR powiązany z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji

Harmonogram realizacji projektów (wynikający z tab. 23) uwzględnia konieczność realizacji projektów zintegrowanych (infrastrukturalnych) przed projektami „miękkimi”, które korzystać będą z bazy aktywności społeczno-gospodarczej (tj. zmodernizowanych i dostosowanych do przewidzianych funkcji obiektów – zarówno w podobszarze miejskim, jak i wiejskim). W każdym przypadku projekty dofinansowane z EFS rozpoczynają się najpóźniej w

rok po zakończeniu zintegrowanego projektu infrastrukturalnego. W kilku przypadkach rozpoczęcie projektu „miękkiego” nastąpi jeszcze w trakcie realizacji projektu infrastrukturalnego, co wynika z chęci podjęcia działań o charakterze przygotowawczym lub z możliwości wykorzystania już częściowo wytworzonej infrastruktury (etapowanie działań – np. obszar miejski/wiejski, pomocnicze wykorzystanie infrastruktury istniejących obiektów na obszarze rewitalizacji).

Elementem ułatwiającym włączenie mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji jest koncentracja działań na relatywnie niewielkim obszarze gminy, zaplanowanie realizacji projektów zintegrowanych w mieście przez tych samych partnerów.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy również, że stanowi to okoliczność sprzyjającą efektywnemu przepływowi informacji i promocji (dobra znajomość partnerów – często osobiste więzi, koncentracja). Do obowiązków opisanego powyżej Koordynatora zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji należeć będzie weryfikacja czy stosowane są sposoby informowania oraz promocji zgodne z wytycznymi (co będzie tym bardziej ułatwione, że Gmina Izbica Kujawska jest wykonawcą we wszystkich projektach rewitalizacyjnych).

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR

13.1. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Jak już wspomniano powyżej, podmiotem odpowiedzialnym za bieżący monitoring i nadzór nad terminową i całościową realizacją Programu z ramienia Burmistrza będzie Koordynator zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji, który będzie miał do swej dyspozycji odpowiednie jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej.

System monitorowania i – w konsekwencji - oceny skuteczności działań Programu będzie prowadzony w zakresie:

1. Monitorowania realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
2. Monitorowania realizacji celu głównego oraz dwóch celów strategicznych Programu,

Ad. 1.

Wskaźniki zostały określone dla każdego projektu ujętego na liście podstawowych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a ich monitoring przeprowadzany będzie na bieżąco wraz z realizacją projektu (w przypadku projektów wieloletnich) przez podmiot odpowiedzialny za jego realizację lub jednorazowo po zakończeniu realizacji. Lista wskaźników została przedstawiona już powyżej (zob. tab. 19c). Monitoring dotyczyć będzie następujących ich rodzajów:

- wskaźniki produktu (wskazujące bezpośredni, materialny efekt realizacji projektu czy przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami),
- wskaźniki rezultatu (pokazujące bezpośredni wpływ zrealizowanego projektu uzyskany natychmiast po zakończeniu realizacji projektu czy przedsięwzięcia na otoczenie społeczno-ekonomiczne).

Monitoring rzeczowy, oparty o monitoring wskaźników produktu, będzie dokonywany przez Beneficjenta dofinansowania w ramach programu rewitalizacyjnego co najmniej raz na kwartał, natomiast wskaźników rezultatu – co najmniej raz na rok lub po zakończeniu etapu rzeczowej realizacji projektu. Okresem bazowym w monitoringu będzie rok (lub jego ostatni

kwartał) poprzedzający rok wdrożenia projektu. Wartości te będą określane każdorazowo w stosownym sprawozdaniu.

Dokonywany monitoring finansowy pozwoli na zebranie informacji o aspektach finansowych realizacji projektów. Będzie się on odbywać na bazie danych ze sprawozdań (okresowych, rocznych i końcowych), w których będą zawarte dane o wydatkach poniesionych w okresie sprawozdawczym i wydatkach od początku okresu realizacji projektu.

Ad. 2.

Monitoring osiągnięcia celu głównego oraz dwóch celów strategicznych Programu opierać się będzie na sprawdzeniu czy i w jakim stopniu osiągnięto wartości wybranych kluczowych wskaźników określonych dla każdego celu za cały okres realizacji Programu. Zostały one bliżej opisane powyżej (zob. „Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk”) i zebrane m. in. w tab. 19a i 19b. Ze względu na chęć powiązania wskaźników ze zdiagnozowanymi problemami będącymi podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego (obszaru rewitalizacji) rokiem bazowym będzie rok, na który aktualne były dane do sporządzenia analiz (31.10.2016 dla obszaru wiejskiego, 31.12.2018 dla obszaru miasta), a rokiem docelowym ostatni rok niniejszego Programu (2023).

Monitoring realizacji celów strategicznych Programu będzie dokonywany nie rzadziej niż raz na rok, natomiast co najmniej raz na 3 lata na podstawie corocznych raportów sporządzona będzie wstępna ocena stopnia realizacji celu głównego Programu. Każdorazowo zarówno raport roczny, jak i wstępna ocena zostanie przekazana członkom Zespołu Rewitalizacji w celu sporządzenia opinii na temat terminowości i efektywności realizacji Programu oraz ewentualnie potrzeby wystąpienia z wnioskiem do Rady Miejskiej w Izbicy Kujawskiej w zakresie modyfikacji (aktualizacji) Programu.

W celu oceny całościowej skuteczności oddziaływania Programu, w szczególności poznania efektów jakościowych, które nie mają charakteru ściśle mierzalnego (oceny, opinie), przeprowadzone być powinno badanie ewaluacyjne. Badanie to zostanie sporządzone po zakończeniu realizacji Programu i zawierać powinno wyniki badania ankietowego. Celem ankiety będzie ocena procesu rewitalizacji przez mieszkańców obszaru rewitalizacji i gminy oraz zebranie danych do zweryfikowania stopnia osiągnięcia celu głównego Programu. Wyniki badania dostarczą również istotnych wniosków na przyszłość –

pomogą wyeliminować elementy, które w opinii interesariuszy procesu rewitalizacji, mogły wpłynąć na ograniczenie efektów zrealizowanego Programu.

13.2. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR

W przypadku zaistnienia okoliczności grożących brakiem możliwości zrealizowania celów Programu (rezygnacja z realizacji projektów ujętych na liście podstawowej, znaczące opóźnienia, brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach itp.) pojawi się konieczność modyfikacji (aktualizacji) Programu. W szczególności taka sytuacja zaistnieje również, gdy w wyniku działań monitorujących zdiagnozowane zostanie, że pomimo zrealizowania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, nie zanotowano założonego zmniejszenia się stanu kryzysowego będącego podstawą wskazania obszaru rewitalizacji.

Zainicjowanie procedury modyfikacji należeć będzie od opinii Zespołu Rewitalizacji, wydanej po zapoznaniu się z raportem rocznym bądź wstępną oceną stopnia realizacji Programu. Zadaniem Koordynatora zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji, będzie wypracowanie treści wniosku wskazującego zasadność i zakres postulowanych zmian (projekt modyfikacji treści Programu). W każdym przypadku prawo do samodzielnego zainicjowania modyfikacji Programu ma również Burmistrz.

Jeśli modyfikacja dotyczyć będzie zakresu merytorycznego, wymagane będzie przeprowadzenie ponownych konsultacji wśród interesariuszy społecznych; jeśli będą to inne zmiany formalne (korekta dotycząca zagadnień finansowych - korekta wartości przedsięwzięcia/projektu rewitalizacyjnego, nieznaczna aktualizacja wartości wskaźników, sprostowanie zauważonych błędów) – konsultacje takie nie będą wymagane. Opinia w tym względzie należeć będzie do Zespołu Rewitalizacji. W każdym przypadku wnioskować o przeprowadzenie konsultacji społecznych wraz z określeniem ich trybu może również Burmistrz.

ZAŁĄCZNIK

Przebieg i efekty działań w zakresie uspołecznienia procesu przygotowania Programu

Działania podejmowane w ramach konsultacji społecznych wraz z informacją o ich przebiegu, wynikach i sposobie uwzględnienia zgłaszanych w ich toku uwag w Programie

LP.	DZIAŁANIE	PRZEBIEG I WYNIK DZIAŁANIA	SPOSÓB UWZGLĘDNIANIA UWAG W TREŚCI PR
I.	OPRACOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ		
1	Badanie ankietowe skierowane do mieszkańców w zakresie identyfikacji zjawisk i procesów dla sporządzenia diagnozy gminy	<p>Formularz ankiety do mieszkańców w zakresie identyfikacji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych dla sporządzenia diagnozy gminy został opracowany w wersji eksperckiej w grudniu 2016 r., a następnie skonsultowany wewnętrznie w UM w Izbicy Kujawskiej. Druga, poprawiona wersja wypracowana w lutym 2017 r. Zadaniem formularza była identyfikacja i weryfikacja obszarów problemowych (w podziale na sferę społeczną, gospodarczą itd.) wymagających interwencji na terenie gminy. Ze względu na wstępny etap opracowywania Programu – wszystkie pytania miały charakter otwarty. Kwestionariusz ankiety został wykorzystany podczas warsztatów dla lokalnych liderów (zob. poniżej), był dostępny w UM, oraz umieszczony na stronie internetowej www.izbicakuj.pl – zakładka „rewitalizacja” (nabór internetowy od 7 marca 2017 r.) wraz ze stosownym pouczeniem (np. prośba by wpływ ankiet nastąpił najpóźniej 28 marca 2017 r.).</p> <p>Ekspert zebrał dane pozyskane z ankiet, opracował wyniki przeprowadzonego badania zbiorczo oraz opracował wnioski i rekomendacje. Posłużyło to weryfikacji danych o charakterze statystycznym i zapewniło uspołecznienie procesu opracowania PR przy okazji spotkań z mieszkańcami.</p> <p>W sumie zebrano 22 wypełnione kwestionariusze ankiety (13 w wersji papierowej oraz 9 w wersji elektronicznej).</p>	<p>Wyniki badania w całości uwzględniono w dokumencie eksperckim DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I POTRZEB REWIT. WRAZ Z OKREŚLENIEM ZASIĘGU PRZESTRZENNEGO OBSZARU/OBSZARÓW WSPARCIA, który stał się podstawą opracowania części diagnostycznej PR</p>
2	Przeprowadzenie warsztatu dla lokalnych liderów rewitalizacji w celu identyfikacji i weryfikacji obszarów problemowych wymagających	<p>3 marca 2017 r. został zorganizowany w Urzędzie Miejskim w Izbicy Kujawskiej warsztat dla lokalnych liderów rewitalizacji. Zostali na niego zaproszeni przedstawiciele jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, sołtysi, radni, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i innych podmiotów (np. proboszcz parafii w Izbicy Kujawskiej). Na liście obecności podpisało się 15 uczestników. Moderatorem obrad była dr Aranka Ignasiak-Szulc, która przy pomocy opracowanych materiałów przedstawiła uczestnikom spotkania koncepcję</p>	<p>Wnioski z warsztatu w całości uwzględniono w dokumencie eksperckim DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I POTRZEB REWIT. WRAZ Z OKREŚLENIEM ZASIĘGU</p>

	interwencji	rewitalizacji i działań nad opracowywaniem PR. Zaprezentowano także kwestionariusz ankiety. Zgromadzono opinie i stanowiska dla weryfikacji części diagnostycznej. Odbyła się dyskusja i wyjaśniono wątpliwości dot. procedury opracowania PR dla gminy. Wnioski z warsztatu posłużyły wzbogaceniu części diagnostycznej. Wszystkie materiały (również ogłoszenia informacyjne o miejscu odbycia się warsztatu, lista obecności) zostały odpowiednio ologowane. Uczestnikom zaoferowano lunch i serwis kawowy. Sala i sprzęt multimedialny zostały zapewnione przez Gminę.	PRZESTRZENNEGO OBSZARU/OBSZARÓW WSPARCIA, który stał się podstawą opracowania części diagnostycznej PR.
3	Konsultacje społeczne szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji i analizy wskaźnikowej, która była postawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji	<p>W celu dotarcia do możliwie największej liczby interesariuszy PR konsultacje przybrały formę konsultacji internetowych. Konsultowany dokument DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SKALI I POTRZEB REWIT. WRAZ Z OKREŚLENIEM ZASIĘGU PRZESTRZENNEGO OBSZARU/OBSZARÓW WSPARCIA. został w dniach 9-19 czerwca 2017 r. umieszczony wraz z kwestionariuszem zgłaszania uwag wraz z pouczeniem na stronie internetowej www.izbicakuj.pl – zakładka „rewitalizacja”. Pozyskane uwagi opracowano w sposób zbiorczy. W przypadkach, gdy to było możliwe (podanie danych teleadresowych) do zgłaszającego przekazana była informacja zwrotna (był 1 taki przypadek – gdyż uwaga została zgłoszona bezpośrednio do eksperta; <i>de facto</i> stanowiła ona zapytanie o nieuwzględnienie w obszarze rewitalizacji sołectwa Wietrzychowice, które nie spełniło warunków zaliczenia do OR ze względu na brak przestrzeni zdegradowanej – wyjaśniono podstawy delimitacji, uwaga nie wpłynęła na korektę treści PR, o czym poinformowano wnoszącego).</p> <p>Poza powyższym, wpłynęły jedynie 3 uwagi na formularzu papierowym (brak danych o wnoszących), a mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 uwaga techniczna (ekspert uwzględnił ją w całości bez dalszych konsultacji, gdyż dotyczyła prośby o ujęcie w treści analizy wskaźnikowej wszystkich danych będących odstawą do obliczeń); • 2 uwagi merytoryczne: <ul style="list-style-type: none"> - zgłoszono potrzebę wskazania w diagnozie problemu rozbudowy przedszkola samorządowego; - wskazano na brak precyzji sformułowania „zespół dworsko-parkowy oraz budynek byłej szkoły” w przypadku przestrzeni zdegradowanej w sołectwie Helenowo, gdyż ww. zespół obejmuje budynek szkoły. <p>Uwagi merytoryczne poddano konsultacjom z przedstawicielami Zespołu ds.</p>	<p>Obie zgłoszone uwagi merytoryczne miały charakter uwag uzupełniających i doprecyzowujących zawarte w dokumencie sformułowania. Nie zgłoszono uwag mających wskazujących na błędy merytoryczne czy istotne uchybienia. Wszystkie zgłoszone uwagi uwzględniono w ostatecznej wersji dokumentu, który stał się podstawą opracowania treści w części diagnostycznej PR. Korekty polegały na 1) doprecyzowaniu tekstu (korekta sformułowania dot. przestrzeni zdegradowanej w m. Szczkowo);</p> <p>2) uzupełnieniu treści, tj. przeprowadzono ogólną analizę kwestii wykorzystania miejsc w przedszkolu samorządowym i w konsekwencji uwypuklono jako problem wynikający z diagnozy ogólnej rozbudowę przedszkola oraz ujęto w treści dane liczbowe</p>

		Rewitalizacji. Uznano je za zasadne.	będące podstawą do analiz delimitacyjnych
II.	WYPRACOWANIE WIZJI I CEŁÓW		
1	I Otwarte Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami zorganizowane w celu zweryfikowania adekwatności i kompletności dokumentu WIZJI I CELE	<p>W dniu 20 czerwca 2017 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Izbicy Kujawskiej zostało zorganizowane I Otwarte Spotkanie, na które zostali zaproszeni (także poprzez zamieszczenie zaproszenia na stronie internetowej Urzędu) mieszkańcy gminy. W szczególności zaproszenie telefoniczne skierowano do sołtysów oraz lokalnych liderów procesu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji wyznaczonym dla gminy. Na liście obecności podpisało się 25 uczestników. Moderatorem obrad była dr Aranka Ignasiak-Szulc, która przy pomocy opracowanych materiałów (były to m. in. prezentacja multimedialna o charakterze informacyjnym przedstawiająca wypracowane na tym etapie diagnozy, wstępną wizję oraz robocze cele i kierunki rewitalizacji, pomocniczy kwestionariusz dla weryfikacji celów i kierunków działań) przedstawiła uczestnikom spotkania dopuszczalne kierunki rewitalizacji, wizję rewitalizacji i koncepcję sfinansowania potencjalnych przedsięwzięć realizowanych w ramach PR. Odbyła się dyskusja dot. zaprezentowanych elementów, miała ona jednak raczej charakter luźny – nie wskazano uwag istotnie modyfikujących zaproponowane przez eksperta treści. W toku dyskusji wyróżnić można 3 kwestie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeden z uczestników zaproponował korektę treści wizji o kwestię potencjału Wietrzychowic jako atrakcji turystycznej, jednak uwaga ta ze względu na brak lokalizacji tego obiektu w OR nie została uwzględniona; - podkreślono potrzebę rozpoznania przez Gminę możliwości zagospodarowania nieużytych obiektów b. szkoły w Szczkowie (np. na cele opieki nad seniorami); - zaproponowano rozważenie ujęcia wśród celów także remontów innych obiektów kultur, np. M-GOK. <p>Mieszkańcy nie pozostawili wypełnionych formularzy weryfikacji celów, które mogłyby posłużyć ich korekcie. Wszystkie materiały (również ogłoszenia informacyjne o miejscu odbycia się spotkania, lista obecności) zostały odpowiednio ologowane. Uczestnikom zaoferowano serwis kawowy. Sala i sprzęt multimedialny zostały zapewnione przez Gminę.</p>	<p>Autorski dokument wizji i celów rewitalizacji został zweryfikowany merytorycznie pod kątem uwag zgłaszanych podczas spotkań z mieszkańcami. Zaproponowano kierunki działań rewitalizacyjnych odpowiadające zweryfikowanym celom.</p>
2	Konsultacje społeczne dokumentu WIZJA I CELE	<p>Opracowany przez eksperta formularz uwag do dokumentu wizja i cele rewitalizacji został udostępniony na stronie internetowej gminy w okresie 21-28.06.2017 r. Umożliwiał on zgłaszanie treści uwagi, propozycji, opinii (propozycja zmian) w</p>	<p>W treści zweryfikowanego tekstu dokumentu uwzględniono zgłoszoną na tym etapie uwagę</p>

		<p>stosunku do przedstawionej treści wizji rewitalizacji, poszczególnych celów oraz innych fragmentów całego dokumentu WIZJA I CELE. Osobno umożliwiono zgłaszanie kierunków działań w ramach celów rewitalizacji. Wpłynęły 2 uwagi na wydrukowanych formularzach uwag do Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej, a następnie przekazano je do eksperta odpowiedzialnego za konsultacje społeczne dokumentu WIZJA i CELE.</p> <p>Zgłoszone uwagi odnosiły się do celów rewitalizacji i zawierały propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenia liczby celów z 2 do 3 (rozdzielenie działań infrastrukturalnych w mieście i na terenie wiejskim OR) – uwaga odrzucona ze względu na brak uzasadnienia (tożsamość działania); - ujęcia celu związanego z promowaniem rozwoju turystyki w gminie (uwaga zgłoszona telefonicznie ekspertowi – wnoszący został poinformowany, że cele muszą odpowiadać zidentyfikowanym problemom oraz, że na etapie projektów możliwe będzie ujęcie działań na rzecz rozwoju agroturystyki na terenie wiejskim OR) – uwaga odrzucona; - zaproponowano rozdzielenie sfery działań społecznej i gospodarczej w ramach kierunków celu nr 2. <p>W toku konsultacji telefonicznych pojawiały się również zapytania dot. możliwości sfinansowania inwestycji prywatnych (termomodernizacja, wymiana ogrzewania itp.) w ramach działań związanych z celami rewitalizacji.</p> <p>Uwagi merytoryczne poddano konsultacjom z przedstawicielami Zespołu ds. Rewitalizacji. Ostatnią z nich uznano za zasadną.</p>	<p>merytoryczną dot. rozdzielenia działań na rzecz aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, wzięto pod uwagę także konsultacje wewnętrzne z przedstawicielami Zespołu ds. rewitalizacji. Na tej podstawie wypracowano brzmienie 2 celów rewitalizacji, 2 kierunków działań oraz zaproponowano zestaw wskaźników, które posłużą ich weryfikacji.</p>
III OPRACOWANIE LIST PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH			
1	<p>Nabór fiszek projektowych i przygotowanie projektu list projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (wersja do skonsultowania)</p>	<p>Działanie polegało na podjęciu czynności organizujących i usprawniających proces przyjmowania od potencjalnych projektodawców zgłoszeń projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Przygotowaną kartę (fiszkę) zgłaszanego projektu wraz z materiałami informacyjnymi (ogłoszenie wraz z niezbędnymi pouczeniami) zamieszczono od 30.06.2017 r. na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej w celu dotarcia do szerokiego grona potencjalnych projektodawców. W materiałach zostały udostępnione dane kontaktowe eksperta – projektodawcy mogli wg potrzeb skonsultować treść zgłaszanych fiszek z ekspertem. Ekspert po konsultacjach z przedstawicielem Zespołu ds. Rewitalizacji zaproponował metodę wyboru projektów i</p>	<p>W pierwszym etapie podjęto decyzję o kwalifikację na listy bez względu na ew. przekroczenie dostępnych alokacji środków z RPO WK-P, dobór na projektowane listy miał więc na tym etapie wyłącznie charakter weryfikacji pod kątem ogólnego wpisywania się w cele rewitalizacji.</p>

		<p>przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Najczęstszym sposobem kontaktu na tym etapie było przekazanie wstępnej wersji fiszki projektowej (głównie następowało to poprzez dostarczenie fiszki do Urzędu Miejskiego w Izbicy), a następnie konsultacje osobiste lub/i telefoniczne z ekspertem oraz w zakresie wymagań co do jej treści. Ekspert udzielał wyjaśnień i informacji nt. dostępnych sposobów finansowania projektów ze środków RPO WK-P 2014-2020 (szczególnie często dot. one konstrukcji tzw. projektów zintegrowanych).</p> <p>Początkowo nabór fiszek miał zakończyć się 31.07.2017 r., jednak ze względu na chęć zgromadzenia jak największej liczby inicjatyw z terenu gminy przedłużono go o kolejny miesiąc (uzasadnieniem był również sezon urlopowy).</p>	<p>Łącznie zgłoszono 9 projektów na listę podstawową i 8 na uzupełniającą. Następnie wszystkie projekty/przedsięwzięcia z fiszek zostały ujęte 31.08.2017 r. w wersji projektowej list projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych (do poddania konsultacjom).</p>
2	<p>Konsultacje list projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych</p>	<p>Działanie polegało na podjęciu czynności organizujących i usprawniających proces konsultacji list projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie kwestionariusza zapytania (wraz z ogłoszeniem zawierającym niezbędne pouczenia), umożliwiający zgłaszanie uwag do zamieszczonego w dniu 1 września 2017 r. na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej projektu list projektów, - ponadto, w materiałach zostały udostępnione dane kontaktowe eksperta, co pozwoliło na telefoniczne wyjaśnianie wątpliwości/weryfikowanie na bieżąco zgłoszeń/uwag. <p>W praktyce kontakt z lokalnymi interesariuszami ponownie dotyczył głównie poznania możliwości dofinansowania inwestycji prywatnych. Nie wpłynęła ani jedna merytoryczna uwaga co do kształtu listy. Równolegle prowadzono konsultacje wewnętrzne w UM w Izbicy Kujawskiej, konieczne było ponowne zweryfikowanie fiszek pod kątem wartości wskaźników, stopnia koncentracji na OR, adekwatności itp. Uzupełniono opisy projektów.</p>	<p>Poza zgłoszeniami kolejnych projektów/przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających) nie wpłynęły inne uwagi merytoryczne co do kształtu list. Listy po dokonanych konsultacjach wewnętrznych zostały zmodyfikowane (usunięto 2 projekty z listy podstawowej ze względu na brak koncentracji działania na OR). Skonsultowano z autorami fiszek projektowych dane niezbędne do przygotowania szacunkowych ram finansowania.</p>
IV	PRACE NAD OSTATECZNĄ TREŚCIĄ PROGRAMU REWITALIZACJI		
1	<p>II Spotkanie Otwarte konsultacyjnego w celu zweryfikowania adekwatności i kompletności dokumentu PR</p>	<p>W zredagowanej w wyniku działań eksperckich uszeregowanej wersji całego dokumentu Programu znalazły się wypracowane przez eksperta treści autorskie, w tym również powyżej opisane dokumenty skonsultowane w toku działań związanych z uspołecznieniem procesu opracowania PR.</p> <p>Założono, że prezentacja całości treści Programu nastąpi podczas spotkania zorganizowanego w dniu 23 października 2017 r. w sali M-GOK w Izbicy Kujawskiej.</p>	<p>Istotnym elementem było potwierdzenie w toku dyskusji potrzeby zgłoszonej w ramach konsultacji społecznych dokumentu PR, a mianowicie: prowadzenia przedsięwzięć o</p>

		<p>Mimo zwyczajowej formy zaproszenia (ogłoszenia w serwisie gminnym, telefoniczne zaproszenia), spotkanie nie doszło do skutku ze względu na niską frekwencję. Zdecydowano się spotkanie powtórzyć w dniu 13 listopada 2017 r. – tj. już po przeprowadzeniu konsultacji społecznych w formie internetowej przy założeniu intensyfikacji działań informacyjno - promocyjnych (np. zaproszenie poprzez facebook – zob. poniżej). Podczas tego spotkania (wzięło w nim udział ponad 25 osób) ekspert przy pomocy przygotowanych materiałów (m. in. prezentacji multimedialnej) przedstawił przebieg i efekt prac w zakresie opracowania Programu. Konfrontacja treści składowych dokumentów z przedstawionymi wymogami prawnymi (Zasady regionalne) posłużyła zweryfikowaniu kompletności dokumentu; adekwatność treści oceniono w dyskusji – nie wpłynęły uwagi krytyczne w tym względzie. Uczestnicy zostali poinformowani o chęci dalszej kontynuacji procesu uspołecznienia wypracowanej całościowej wersji Programu i poproszeni o ewentualne zgłoszenie uwag szczegółowych (mimo zakończenia prac konsultacyjnych i redakcyjnych w toku projektu z PO PT zdecydowano się przyjmować ew. uwagi aż do czasu przekazania projektu PR radnym – w praktyce był to okres do 6 grudnia 2017 r.). Uczestnicy otrzymali wydrukowane ulotki dot. PR.</p> <p>Uczestnikom spotkania zaoferowano serwis kawowy. Sala i sprzęt multimedialny zostały zapewnione przez Gminę.</p>	<p>podobnym (a w zasadzie tożsamym) charakterze jak zaplanowane w PR na OR i poza nim. Ze względu na fakt, iż podczas spotkania nie wpłynęły inne uwagi merytoryczne do samej treści, wypracowaną wersję zweryfikowaną w toku spotkania pod kątem adekwatności i kompletności przekazano do ew. dalszych konsultacji społecznych.</p>
2	<p>Konsultacje społeczne dokumentu PR</p>	<p>W dniu 24.10.2017 r. przygotowany przez eksperta kwestionariusz zapytania (zgłaszania uwag) został umieszczony na stronie internetowej gminy wraz z dokumentem PR. Kwestionariusz można było złożyć w sekretariacie Urzędu Miasta w Izbicy Kujawskiej (pok. 17) lub przesłać na adres poczty elektronicznej: rewitalizacja@izbicakuj.pl w terminie do dnia 10.11.2017 r. Do tego dnia wpłynęła 1 istotna uwaga uwagi (na kwestionariuszach złożonych w sekretariacie Urzędu Miasta). Uwaga ta polegała na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwróceniu uwagi na potrzebę realizacji projektów rewitalizacyjnych również dla mieszkańców spoza OR (argumentując, że nie ma uzasadnienia ekonomicznego ani organizacyjnego dla prowadzenia chociażby programów aktywizacji zawodowej dla bezrobotnych tylko z OR i podejmowania identycznych przedmiotowo zadań w ramach innych działań na rzecz mieszkańców spoza OR), a nawet że będzie to niebezpieczne ze względu na możliwość pogorszenia się sytuacji terenów poza OR w razie nie objęcia ich mieszkańców zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym 	<p>W ostatecznej wersji dokumentu PR uwzględniono zgłoszoną uwagę. W porozumieniu z Projektodawcą (Gmina Izbica Kujawska) ekspert wprowadził korekty do listy projektów podstawowych w zakresie określenia liczby ich uczestników (beneficjentów) także uwzględniając osoby spoza OR. Zwrócono uwagę by zachowana była zasada koncentracji interwencji na OR (zawsze przynajmniej połowa miejsc musi</p>

		<p>i bezrobociem podobnym wsparciem. Zaproponowano więc umożliwienie skorzystania z udziału w projektach przewidzianych PR także przez mieszkańców (spełniających postawione obiektywne kryteria rekrutacji – status, np. bezrobotny, wiek itp.). Zasadność zgłoszonej uwagi skonsultowano z przedstawicielami Zespołu ds. Rewitalizacji i Projektodawcą (Gmina Izbica Kujawska). Uznano uwagę za zasadną.</p>	<p>być zaoferowana mieszkańcom OR). Dokonano niezbędnego uspoźnienia tekstu.</p>
<p>KONSULTACJE I DYŻURY EKSPERTÓW</p> <p>Uwaga: działania w ramach tego etapu te miały raczej charakter informacyjno-doradczy</p>			
1	<p>Konsultacje i udział ekspertów w pracach zespołów roboczych, spotkania z pracownikami dotyczące kolejnych etapów tworzenia PR</p>	<p>Godziny konsultacji stanowić miały wsparcie merytoryczne ekspertów dla pracowników i współpracowników Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej odpowiedzialnych za opracowanie PR (w tym szczególnie Zespołu ds. Rewitalizacji oraz Koordynatora Projektu). Poprzez osobisty kontakt z ekspertem/ekspertami (konsultacje bieżące zazwyczaj odbywały się przy udziale 1 eksperta, rzadziej - w przypadku spotkań gremiów konsultacyjnych lub istotniejszych problemów merytorycznych - obecnych było 2 ekspertów) konsultowane były kwestie metodyczne oraz wyjaśniane wątpliwości pojawiające się na każdym etapie prac. Potrzeba konsultacji zgłaszana była poprzez Koordynatora. Istniała także możliwość bezpośredniego kontaktu z ekspertami, gdyż ich dane teleadresowe (kom., mail) zostały przekazane (za zgodą ekspertów) podczas spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji. Ze względu na chęć efektywnego wykorzystania godzin konsultacyjnych – przyjęto, że konsultacje odbywać się mają w miarę zgłaszanych potrzeb. Czas trwania konsultacji zależny był złożoności treści i wahał się od 0,5 godz. do 2 godz. Zaplanowane łącznie 40 godzin dyżurów zostało zagospodarowane w następujących miesiącach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w okresie od października do grudnia 2016 r. wykorzystano 14 godzin konsultacji (w tym 25 listopada 2016 r. odbyło się spotkanie Zespołu ds. Rewitalizacji oraz na koniec roku konsultacje z Koordynatorem Projektu dot. potrzeby aktualizacji harmonogramu realizacji projektu; pozostałe spotkania miały charakter bieżących konsultacji); - w 2017 r. zgłoszono potrzebę wykorzystania 5 godz. w styczniu, 7 godz. w lutym, 6,5 godz. w marcu, 3 godz. w kwietniu, 2 godz. w maju, 1 godz. w czerwcu, 1,5 godz. w czerwcu. 	<p>Uwagi i sugestie formułowane podczas spotkań uwzględniane były na bieżąco w pracach eksperckich dot. wypracowania poszczególnych elementów PR.</p>
2	<p>Wsparcie informacyjne i doradztwo w zakresie możliwości</p>	<p>Harmonogram dyżurów w danym miesiącu zamieszczany był na stronie internetowej www.izbicakuj.pl – zakładka „rewitalizacja” oraz na tablicy ogłoszeń UM. Zdecydowano, że będą one odbywać się w zbliżonych terminach (z nielicznymi</p>	<p>Na dyżurach pojawiali się mieszkańcy, którzy przede wszystkim pytali o możliwości</p>

	<p>prowadzenia i finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz korzystania z efektów projektów przewidzianych w PR skierowane do organizacji pozarządowych i grup interesariuszy</p>	<p>wyjatkami były to piątki rano). Na dyżurze obecny był 1 ekspert. Ogółem przeprowadzono 40 godzin dyżurów, w następujących terminach: Zaplanowane łącznie 40 godzin dyżurów zostało dotychczas zagospodarowane w następujących terminach: - w listopadzie 2016 r. dyżury odbyły się w piątki: 4.11., 18.11. (od 9-10.30) oraz 25.11 (9-10); - w grudniu 2016 r. dyżury odbyły się w piątki: 2.12., 9.12.,16.12., 30.12 (od 9 do 10); - w styczniu 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 13.01., 20.01., 27.01 (od 9 do 10:30); - w lutym 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 10.02., 17.02., 24.02. (od 9 do 10:30); - w marcu 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 03.03., 10.03., 17.03., 24.03, 31.03 (od 9 do 10:30); - w kwietniu 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 7.04., 14.04, 21.04. oraz w środę 26.04. (od 9 do 10:30); - w maju 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 12.05., 19.05., 26.05. (od 9 do 10:30); - w czerwcu 2017 r. dyżury odbyły się w piątki: 2.06., 16.06. (od 9:30 do 10:30) oraz 30.06. (od 9 do 10:30); - w lipcu 2017 r. dyżur odbył się w piątek 7.07. (od godz. 9-10:30).</p>	<p>uzyskania dofinansowania ze środków UE na planowane przez siebie inwestycje. Pojawiały się także osoby uczestniczące w odbywających się konsultacjach społecznych.</p>
--	---	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji członków Zespołu Ekspertkiego oraz Urzędu Miejskiego.

Uwagi zgłoszone w ramach internetowych konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Programu (28 luty – 13 marca 2020 r.)

LP.	TREŚĆ UWAGI	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA UWAGI
1	<p>Przemyslenia wymagają wartości wskaźników monitorowania Programu w odniesieniu do poszczególnych problemów będących podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego w gminie</p>	<p>Po konsultacjach wewnętrznych w gminie: - uzupełniono Program w tym względzie a wskaźniki ujęto w formie tabelarycznej (zob. tabela 19 a i 19 b) - skorygowano liczbę seniorów objętych wsparciem na terenie podobszaru rewitalizacji położonego w Izbicy Kujawskiej</p>

		(dodatkowe 15 osób, nowy komponent poświęcony bezpieczeństwu w ramach projektu nr 6 Zdrowy senior")
2	W kilku miejscach opisujących działania infrastrukturalne (np. tab. 18) brakuje odniesień do projektu dot. przestrzeni zdegradowanej w sołectwie Helenowo, w tym również nieprecyzyjne sformułowanie celu 1	Skorygowano i ujednolicono brzmienie celu 1 Programu, poprawiono wszelkie odniesienia do kwestii adaptacji przestrzeni zdegradowanej oraz modernizacji i doposażenia czterech obiektów infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji gminy Izbica Kujawska dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją i integracją społeczną
3	W tabeli 9 są błędnie obliczone wartości wskaźnika „udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społ. w ludności ogółem) dla sołectw Szczółek i Ślazewo	Przeliczono i skorygowano wartości wskaźnika dla obu sołectw w tab. 9 oraz 14. Korekta nie wpłynęła na ostateczny kształt delimitacji obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich gminy
4	Gmina zgłosiła zmiany na liście projektów uzupełniających: - rezygnacja z realizacji projektu „Termomodernizacja i dalsza przebudowa M-GCK...” (poz. 2) oraz zastąpienie go „Wyposażenie M-GOK w Izbicy Kujawskiej”; - zastąpienie projektu dot. przedszkola (poz. 3) projektami dot. żłobków pt. „Budowa budynku żłobka ...” oraz „Utworzenie pierwszego...”	Skorygowano listę projektów uzupełniających (zmiana w poz. 2, wykreślenie poz. 3 i ujęcie nowych projektów pod pozycjami 3a i 3b) – dot. tab. 20 oraz 24
5	Zauważono, że istnieje dalsza konieczność aktualizacji dat realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Zaktualizowano terminy realizacji projektów w tab. 23